

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 12 (1935) 1987 KOVAS-MARCH 17

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Neišnaudotos galimybės

Po keturiasdešimt metų tremties būtų laikas save nuoširdžiai paklausti: ar mes rimtai darom viską, ką galim lietuvių tautos ir krašto išlaisvinimui? Spaudoje plačiai aprašomi suvažiavimai tikrumoje susideda iš pranešimų ir rezoliucijų skaitymo bei valdybų rinkimų. Nuodugnai paruoštos problemų analizės ir išsprendimo galimybių tuose suvažiavimuose negirdime. Gadinam per daug popieriaus tokių suvažiavimų aprašymui ir bandome apgauti sąžinę, kad esam atlikę šventą pareigą tėvynei. Protestai Baltijos jūroje, Vienoje ar kur kitur, turį tikslą atkreipti pasaulio dėmesį į Lietuvos klausimą jau yra daug prasmingesnis darbas. Deja, tokie dalykai yra reti, ir jų suorganizavimas surištą su didesnėmis išlaidomis.

Ryšių užmezgimas ir palaikymas su politikais ir Vakarų kraštų valdžiomis yra pozityvus. Vis dėlto nereikia pamiršti, kad ir kas dieną besilankydami Baltuosiuose rūmuose vargu ar daugiau pasieksim, kol nepasikeis Vakarų laikysena Rusijos atžvilgiu. O tai atsitiks, kai demokratini pasaulis gerai žinos ir bus įsitikinęs, kad su Sovietų Sąjunga bus galimas "modus vivendi" tik tada, kai Maskva bus aplinkybių priversta palikti užimtas teritorijas ir sustabdyti savo agresijas. To nebus pasiekta per niekad nesibaigiančias derybas, Kremliaus vedamas Vakarams apgauti. Ar mes savo dabartiniu, virtusiu jau tradiciniu veikimu galim tikėtis tokio Vakarų elgesio pasikeitimo? Tikriausiai ne. Taigi turim įsivaizduoti naujų kelių savo veiklai, jei norime, kad ji būtų prasmingesnė. Ir toli įsivaizduoti jų nereikia. Užtenka apsidairyti aplinkui, kas darosi moderniaje pasaulyje, kuriame dabar gyvename. Ne vienas kitą liaupsindami atidarysim pasauliui akis. Tam turim panaudoti modernias šių dienų priemones, kurios yra naudojamos rusų, žydų, politinių partijų ir prekybos įmonių: spaudą, televiziją ir radiją. Neužtenka suorganizuoti Baltijos žygį ar Vienos protestus ir su baime laukti, kada kuris nors laikraštis daugiau ar mažiau apie tai parašys. Kodėl mum patiems nerašyti į svetimtaučių spaudą? Kodėl laiškų forma neatremti priešo propagandos ar nepastiprinti mums teigiamai parašytų straipsnių?

Spauda yra geriausias ginklas, kurio, deja, mes iki šiol pilnai neišnaudojom. Čia turim galvoj svetimtaučių spaudą. Progų yra šimtai ir kas dieną vis atsiranda dar naujų, nes Rytų-Vakarų santykių eiga buvo ir dar bus pasaulio dėmesio centras. Lietuvos skriaudas ir laisvės klausimą galime iškelti nagrinėdami bet kokią minėtų tarptautinių įvykių naujieną. Tai šių eilučių autorių gali patvirtinti iš savo daugmetinės patirties.

Kad niekas mūsų neįsivaizduotų su tokiais straipsniais ar laiškais, kad dažnai jų nespausdina, tai tiesa. Bet kad mums spauda yra visiškai neprieinama, kaip tvirtina kai kurie mūsų veiklos šulai, tai yra apsirikimas, o gal nenoras pradėti dirbti daug sunkesni, bet kartu ir daug prasmingesni darbai. Pavyzdžiui galėtų būti Australija. 1986 m. spalio mėnesį čia buvo pradėta komunistų ir žydų akcija, siekianti priversti australų valdžią priimti, pagal Amerikos pavyzdį, karo nusikaltėlių gaudymo įstatymą. Nemažonas lietuviams šmeižtai ėjo per televiziją ir spaudą. Buvo visi apteršti ir tuo pat lietuvių tauta. Tik poros lietuvių laiškai bei straipsniai, prisidėjimas australų žurnalistų jiems suteikus reikiamą medžiagą ir faktus, greitai pakeitė visiškai pirmo momento mums neigiamą atmosferą, ir mūsų puolėjai pasijuto esą be paramos australų visuomenėje, kaip rašo vienas žydų profesorius jų spaudoje. Sako, per dešimtmečius žydų bendruomenė Australijoje nebuvo taip izoliuota. Jei norima toliau siekti tokio įstatymo, sako tas pats autorius, tai reikia daug pastangų ir pinigų, kad būtų galima išleisti iš tokios izoliacijos kiauto. Dar nežinia, kuo tai baigsis, bet spaudos svarba šiuo atveju neabejotinai pasitvirtino.

Grįžtant prie mums rūpimos Lietuvos bylos, turėtume iš pagrindų keisti pasenusią veikimo taktiką įjungdami svetimtaučių spaudą į mūsų veiklą. Specialios svetimos spaudos skyrus prie VLIKO ar PLB, su atstovais žymesniuose kraštuose turėtų būti skubi šio darbo pradžia. Premija už geriausią straipsnį mums naudinga tema svetimtaučių spaudoje prisidėtų prie naujų jėgų telkimo. Lėšos darbo išlaidoms padengti taip pat turėtų būti surastos. Užpildžius svetimos spaudos spragą, pasiuntus bent dvidegubą mokinių skaičių į lietuvių gimnaziją (duodant jiems paramą), pakeitus banalius suvažiavimų ir susirinkimų pranešimus, paruoštų studijų nagrinėjimus ir išrinkus tinkamesnius asmenis vadovauti veiklai, ji taptų daug prasmingesnė. Dr. Jonas Kunca

Paleisti lietuviai kaliniai

Išieivikoji ELTA pranešė, kad jo atstovas Šveicarijos Ciuriche š. m. kovo 6 d. telefonu kalbėjo su Vytautu Skuodžiu Vilniuje ir sužinojo, kad jis gavo leidimą iš Sov. Sąjungos vyriausybės išvykti Amerikon drauge su savo žmona ir dukra Daiva. JAV konsulas Leningrade pranešė, kad Skuodžiam išvykti Amerikon nėra kliūčių. Mat V. Skuodis yra gimęs 1929 m. JAV-se, Čikagoje, ir 1930 m. su tėvais grįžo Lietuvon. Jis buvo suimtas 1980 m. už parąšymą studijos apie dvasinę tautųdystę Lietuvoje.

V. Skuodis, 58 m. amžiaus, paleistas laisvėn, parašė prašymą aukščiausiam sovietų teismui, (kitų žiniomis – LTSR prokurorui), kad paleistų kalinamus Gintautą Iešmantą ir Povilą Pečeliūną, kurie kartu su juo buvo nuteisti.

Šią žinią patvirtino Lietuvių informacijos centras Niujorke ir pranešė, kad paleistas ir psichiatrias dr. Algirdas

Statkevčius, kuris septynerius metus buvo uždarytas psichiatrinėje ligoninėje, pastaruoju metu Taškente, Uzbekistane. Jis yra gimęs Lietuvoje iš tėvų, turinčių JAV pilietybę. Kaip JAV pilietis jis buvo užregistruotas JAV konsulate Kaune 1923 m. Dabar jis, kaip ir V. Skuodis, rengiasi emigruoti į JAV. Tuo reikalu rūpinasi jo giminės JAV-se — kreipėsi į Valstybės departamentą ir tvarko iškvietimui reikalingus dokumentus.

Dr. A. Statkevčius, 65 m. amžiaus, buvo suimtas 1980 m., po to, kai jo sesuo, gyvenanti Floridoje, jam pasiuntė iškvietaimą emigruoti Amerikon. Jis buvo pripažintas "psichiškai nesveiku" ir nuteistas už straipsnius apie socialines problemas, pvz. alkoholizmą, ir jo įsijungimą į Lietuvos Helsinkio grupę.

Algirdas Patackas, suimtas 1986 m. liepos mėnesį, š. m. vasario viduryje, paleistas iš

(Nukelta į 9-tą psl.)

Torontietis **AUKSUOLIS VALIŪNAS**, keliaudamas 1986 m. po Afriką su Guerba ekspedicijos grupe, įkopė į vieną Kilimandžaro kalno viršūnę (5225 m.) ir iškėlė Lietuvos vėliavą. Šis aukščiausias Afrikos kalnas yra visą laiką padengtas sniegu, nepaisant karšto klimato. Jis vilioja turistus išbandyti savo pajėgumą

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Lietuviškieji rūpesčiai Romoje

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinės buvo paminėtos vasario 16 d. Lietuvos pasiuntinybėje prie Šv. Sosto. Dalyvavo apie 200 svečių, kurių tarpe buvo JAV ambasadorius Shakespere su savo padėjėju Murphy, ukrainiečių kardinolas Liubačevskis, "Associated Press", "Time", "Giornale d'Italia" žurnalistai, televizijos darbuotojai, Italijos kultūros ministerijos pareigūnai, Vatikano atstovai, ispanų, vokiečių, prancūzų ir italų spaudos korespondentai, "Amerikos balso" ir "Laisvės radijo" tarnautojai. Toks dalyvių skaičius rodo, kad Lietuvos pasiuntinybė Vatikane nėra šmėklinė įstaiga. Ji atstovauja nepriklausomai Lietuvai, kuri šiuo metu yra okupuota Sov. Sąjungos.

Vatikano metraštis

Naujame Vatikano metraštyje "Annuario Pontificio" (1987 m.), kur yra surašytos viso pasaulio katalikų vyskupijos, įrašyta ir Vilniaus arkivyskupija. Pažymėta, kad Vilniaus vyskupas yra Julijonas Steponavičius. Taip pat pažymėta, kad kitą arkivyskupijos dalį valdo Baltstogėje reziduojantis vyskupas. Galimas dalykas, kad tai pirmas Vatikano žingsnis į Vilniaus arkivyskupijos pertvarkymą, t. y. lietuviškosios dalies prijungimo prie Lietuvos provincijos.

Svečiai iš Lietuvos

Arkivysk. L. Povilonis su kun. Br. Bulika sausio 28 d. atskrido iš Lietuvos ir Romoje išbuvo iki vasario 18 d. Vasario 4 d. jie dalyvavo bendroje Šv. Tėvo audiencijoje. Šv. Tėvas, kalbėdamas gausiai lankytojų miniai, pasveikino svečių arkivyskupą L. Povilonį. Baigęs kalbą, Šv. Tėvas priėjo prie jo, asmeniškai pasveikino ir pakvietė pas save. Tą Šv. Tėvo mostą paminėjo ir žinių agentūros.

Vasario 7 d. arkiv. L. Povilonis ir prel. A. Bačkis pietavo su Šv. Tėvu. Pastarasis domėjosi daugiausia pasirodusiu Lietuvos krikščionybės

sukakčiai, kuri Lietuvoje bus minima 1987 m. birželio 28 d.

Vasario 9 d. Šv. Tėvas pakvietė vakarienei Romoje besilankantį išeivijos lietuvių katalikų vyskupą Paulių Baltakį. Šv. Tėvas teiravosi apie planus Lietuvos krikščionybės sukakčiai paminėti išeivijoje. Jam rūpėjo, kad lietuviai kiek galint plačiau bei iškilmingiau paminėtų tą sukaktį.

Žinių agentūra "Associated Press" vasario 7 d. vakare paskelbė žinių apie arkiv. L. Povilonio lankymąsi pas Šv. Tėvą. Esą spėjama, kad vyksta derybos tarp Vatikano ir Kremliaus dėl Šv. Tėvo kelionės į Lietuvą.

Arkiv. L. Povilonis, būdamas Romoje, aplankė Vatikano valstybės sekretorių kardinolą Casaroli, ketletą Vatikano įstaigų ir kardinolo Samorės kapą provincijoje penktųjų jo mirties metinių progą. Vasario 15 d. lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje buvo surengtos išleistuvės abiem svečiam iš Lietuvos.

Komunistų dienraštis

Komunistų laikraštis "L'Unita" 1987 m. sausio 26 d. išspausdino ilgą straipsnį "Gorbačiovas ir tikintieji", kuriame jo bendradarbis A. Santini aprašo savo kelionę į Sov. Sąjungą ir į Lietuvą. Sakosi kalbėjęs su daugeliu dviasiškių ir tikinčiųjų, sudaręs įspūdį, kad dabar Sov. Sąjungoje laukiama didesnės religijos laisvės. Tikinčiųjų Bendrija esą jaučiasi integralia visuomenės dalimi.

Korespondento nuomone, Lietuvos katalikybė, per ilgas dešimtmečius buvusi židiniu antisovietinio nacionalizmo su religiniu atspalviu, dabar jaučiasi sovietinio krašto dalimi. Lietuvoje iš 3,400,000 gyventojų 80% esą lietuviai, rusų tesą 7%, lenkų 11.13%.

Pokalbyje su italų korespondentu arkiv. L. Povilonis pareiškė, esą vyskupai įpareigoti respektuoti tautines mažumas. Lietuvoje esą 630 šventovių, 680 kunigų, vien Vilniuje veikia 64 šventovės.

(Čia korespondentas gerokai klysta. Visiems žinomas faktas, kad Vilniuje veikia tik tai 11 katalikų šventovių, 8 ortodoksų, 1 sinagoga. Korespondentas nemini, kad apie 150 šventovių Lietuvoje neturi kunigų).

Tame pačiame pokalbyje arkiv. L. Povilonis pareiškė, kad Lietuvos pasiuntinybė prie Šv. Sosto esą nemalonus faktas, kad Stasys Lozoraitis atstovaujas nesamam Lietuvos vyriausybei ir valstybei. Pokalbyje dalyvavę vyskupai pagalbininkai Preikšas ir Michelevičius esą tai minčiai pritarę. O Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. A. Gutauskas, lenkiškos kilmės, pareiškė: esą tiesiog juokinga ("soltanto ridicolo"), kad Šv. Sostas per daugiau kaip 40 metų negalėjo sutvarkyti Vilniaus arkivyskupijos pagal dabartines valstybines sienas tarp Lietuvos ir Lenkijos, kai tuo tarpu Paulius VI tai padarė netrukus po karo su Vokietija ir Lenkija. Tuo klausimu arkiv. L. Povilonis ir kun. A. Gutauskas esą ne kartą kalbėję su Šv. Tėvu Jonu-Pauliumi II, bet atsakyti buvęs: "Viskas bus sutvarkyta tinkamu laiku".

Ar šie pareiškimai yra tiksliai perduoti skaitytojams, tenka abejoti. Netiksliai buvo žinia apie Vilniaus šventoves, ji gali būti netiksliai ir minėto pokalbio atpasakojime. Viena yra tikra: sovietai siekia panaikinti nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybę Vatikane, kuri Maskvai yra nemaloni rakštis. Visose derybose dėl Lietuvos sovietai reikalauja minėtos pasiuntinybės uždarymo.

A. Santini savo reportaže apie Sov. Sąjungą pateikia tikinčiųjų skaičius: iš 280 milijonų gyventojų 100 milijonų esą tikintys, 180 milijonų — netikintys; 50 mil. — ortodoksai, 30 mil. — mahometonai, 10 mil. — katalikai (Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina). Esą rengiamas naujas įstatymas, kuris leisias kunigams (Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

KANADOS NUTARIMAS PAKEISTI ĮSTATYMĄ IR TEISTI kariniais nusikaltimais apkaltintus asmenis susilaukė platesnio žvilgsnio į šį klausimą pasauliniu mastu. Pradžia buvo padaryta Vašingtone OSI institucijos įsteigimu. Ji vykdo nusikaltimais įtariamų asmenų pajieškas, rūpinasi bylomis, renka net ir Sovietų Sąjungos KGB parūpinamus kaltinimus, iš nuteistų asmenų atima JAV pilietybę, siekia jų išstėmimo. OSI pastangų dėka ten jau užbaigta 30 bylų, išstėmta trylika nuteistų asmenų, o septyni laukia išstėmimo. Teismui Sovietų Sąjungoje buvo atiduotas ukrainietis Fiodoras Fedorenka, apkaltintas jos išdavimu, žydų žudymu ir kankinimu Treblinkos koncentracijos stovykloje. Sovietiniame teisme F. Fedorenka prisipažino patėkimą vokiečių karo nelaisvėn ir įsijungimą vokiečių sąrybės dalin, kuriam teko saugoti pagrindinius Treblinkos vartus. Sovietinis teismas jam paskyrė mirties bausmę, bet prie savo oficialaus pranešimo nepridėjo tokiem atvejams įprastos pastabos, kad bausmė jau įvykdyta. Teismui Jugoslavijoje buvo išduotas liguistas 86 metų amžiaus kroatas Andrijas Artukovičius, kuriam teko būti Kroatijos vidaus reikalų ministru vokiečių okupacijos metais. Komunistinis teismas jį pripažino kaltu dėl serbų, žydų ir čigonų žudymo, paskirdamas mirties bausmę, kuri dar tebėra neįvykdyta. Dabar yra teisiamas OSI pastangų dėka Izraeliui atiduotas ukrainietis Ivanas Demjanjukas, kurį kaltintojai vadina Ivanu Žiauruičiu, nors kaltinamasis skundžiasi, kad tai buvo kitas Treblinkoje siautėjęs ukrainietis, žuvęs kalinių sukilime. Jam pačiam Treblinkoje neteko būti, tik badauti netoli Treblinkos buvusioje karo belaisvių stovykloje, kur jis už kepalą duonos mielai būtų atidavęs savo gyvybę.

Kaltinimai kitur

Karo nusikaltėlių pajieškų, jų išdavimo ar jiems skirtų teismų reikalauja sąrašus vyriausybės parūpinantis Simono Wiesenthalio institutas, žydų organizacijos ir Sovietų Sąjunga su savo KGB. Austrijoje pernai įsteigta Andrew Menzies vadovaujama komisija pasiūlė nuolatines karo nusikaltėlių pajieškomis JAV pavyzdžiu įsteigti OSI instituciją. Britanijos vidaus reikalų ministeris Douglas Hurd jau pernai iš S. Wiesenthalio instituto gavo septyniolikos karo nusikaltimais įtariamų asmenų sąrašą, o šių metų pradžioje per Skotijos televizijos bendrovę buvo gautas 34 asmenų sąrašas iš Sovietų Sąjungos. Nustatyta, kad pirman sąrašas įjungti šeši asmenys tebėra gyvi. Apie antrąjį neduodama duomenų. Vidaus reikalų ministeris Douglas Hurd priminė kaltintojams, kad dabartiniais Britanijos įstatymams pakeisti reikia rimtos medžiagos iš užsienio, o tokios trūksta. Britanija dabar nieko negali teis-

Merdeja Hesas?

Buvęs A. Hitlerio pavadootojas Rudolfas Hesas, Niurnbergo tribunolo nuteistas kalėti iki gyvos galvos, dabar yra vienintelis kalinys V. Berlyno Spandau kalėjime, kur jį pasiekdami saugo sovietai, amerikiečiai, britai ir prancūzai — keturi didžiųjų sąjungininkų atstovai. Kiti karo nusikaltėliai atliko bausmes ir mirė atgavę laisvę. R. Hesas, turintis jau 92 metus amžiaus, kovo 1 d. susirgo plaučių uždegimu ir buvo nugabentas karinėn britų ligoninėn. Sūnus Wolfas jau daug metų reikalauja, kad buvusieji sąjungininkai tėvui suteiktų amnestiją, bet tokia mintį atmeta Sovietų Sąjunga, kuri į tokią amnestiją žiūri kaip į bausmės dovanojimą fašizmui.

Šiame numeryje:

Neišnaudotos galimybės

Kritiškas žvilgsnis į politinę lietuvių veiklą išeivijoje

Lietuviški rūpesčiai Romoje

Vatikano metraštis, svečiai iš Lietuvos, komunistų dienraščiai

Sovietinio kalinio atsiminimai

Vladas Lapienis gabenamas iš vieno kalėjimo į kitą

Ar bus Linnas pasmerktas mirti?

Esto Linno byla JAV-se ir jo deportacijos grėsmė

Diena, skirta krikščioniškajai Lietuvai

Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmės Hamiltone

Pas Vakarų Kanados lietuvius

Pokalbis su juos aplankiusia veikėja Rasa Kuriene

Pensininkai ir jų priežiūra

Pensininkų namų rūšys ir kokių reikia lietuviams?

Profesorių Maceina prisimenant

Atsiminimai buvusio moksldraugio, gyvenančio Amerikoje

"Išėjęs negrįžti"

Alė Rūta apie leidinį, gildenantį M. Katiliškio kūrybą

Nauji laureatai

JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos iškelti kūrėjai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30
(Amerikoj – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.
Adresų keitimo reikalų kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$22.00 per year, \$12.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 1195 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Kanados katalikų vyskupai kviečiami paskelbti maldos dieną už Lietuvą 1987 m. birželio 28 d. Tuo reikalu Lietuvos krikščionybės sukaikties komitetas Kanadoje ir vysk. P. Baltakis, OFM, kreipėsi į vyskupų konferenciją, kuri paliko laisvas rankas paskiriant vyskupam. Buvęs Kanados katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas Londono vyskupas J. M. Sherlock išsiuntinėjo specialų laišką visiems Kanados katalikų vyskupams, kviesdamas juos skelbti maldos dieną už Lietuvą savo vyskupijose. Tame laiške rašoma: "1987 metais visame pasaulyje bus minima Lietuvos krikščionių 600 metų sukaktis. Šv. Tėvas pagerbs tą sukaktį, atnašaudamas Mišias Romoje 1987 m. birželio 28 d. Kanados vyskupų konferencijos valdyba paminės tą sukaktį specialiu pareiškimu, užtariantį persekiojamus Lietuvos tikintčiuosius. Maldos dienos paskelbimą betgi palieka kiekviena vyskupo nuostata. Vysk. Paulius Baltakis, OFM, kuriam pavesta rūpintis sielovada lietuvių katalikų, gyvenančių už Lietuvos ribų, kreipėsi į mane, prašydamas paakinti savo brolius vyskopus jungti su savo ganomaisiais į bendrą maldos dieną visame pasaulyje birželio 28".

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II 1985 m. spalio 25 d. išreiškė pagėdavinį, kad "mūsų broliai ir seserys Lietuvoje jaustų gilų solidarumą su visa Bendrija". Birželio 28-ji kaip tik ir bus giliai simboliškai reikšminga proga išreikšti minėtą solidarumą. Medžiaginiai mūsų draugų lietuvių katalikų poreikiai Lietuvoje taip pat yra dideli, nes turi kentėti nuolatine socialinę ir ekonominę spaudimą. Daugelis mūsų tikinčiųjų, painformuoti apie šį reikalą, dosniai atsilieptų. Vyskupas Baltakis turi kelius, per kuriuos gali perduoti bet kokią paramą.

Rašau šį laišką, vedamas broliškos atsakomybės broliui vyskupui ir kenciančiai mums artimam tikinčiųjų Bendrijai, tikėdamasis broliško atlaidumo iš savo brolių vyskupų Kanadoje, atlaidumo, kurį esu anksčiau patyręs".

Lietuvos krikščionybės sukaikties iškilmės buvo surengtos į Lenkijos lietuvių Cėnstakavoje 1987 m. kovo 7 d. Jas organizavo kun. A. Jurkevičius. Jis išsiuntinėjo lietuviams kvietimus, kuriuose taip rašė: "Brangūs tautiečiai, ryšium su 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejumi širdingai prašau dalyvauti lietuviškų pamaldų iškilmėse, kurios įvyks š. m. kovo mėn. 7 dieną, 12 val. Cėstakavoje Šv. Mergelės stebuklingoje koplyčioje. Kadangi tai yra didelis mūsų tautos istorinis įvykis, pageidaujama, kad būtų kuo didžiausias dalyvių skaičius. Maloniai prašau skaitlingai dalyvauti. Su broliška lietuviška meile – kun. A. Jurkevičius". Kvietimo lapeliuose išspausdintos atitinkamos maldos, Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II ir arkiv. Jurgio Matulio laiško nuotraukos ir įvairios iliustracijos. Vieno lapelio viršuje išspausdintas Maironio eilėraščio "Lietuva brangi" pirmasis posmas. Kaip tos iškilmės pavyko, dar nėra žinių.

Iš Punsko gautas šis maldin-gas eilėraštis, skirtas Išganyto-jo motinai Marijai.

Vainiką Vytautas Tau skyrė
Ir Roma puosė vainiką.
O, Motin, tiek globos patyrėm
Karų ir priespaudos laikų.
Antai, padangė vėl aptemus,
O, Motin, kas Tave atstos?
Buvai valdovė mūsų žemės,
Esi dabar širdy tautos.
Užtarki kenciančią tėvynę,
Palengvink nerimą žmonių,
Maldų vainiką Tau supynę,
Mes siunčiam iš visų kraštų.

Ivairių kraštų didieji dienraščiai paskelbė ilgus rašinius apie arkiv. Paulių Marcinkų, Vatikano religinės veiklos instituto (banko) pirmininką ir Vatikano valstybės propeidentą vidaus reikalams. Esą jam gresia areštas ryšium su Ambrosiano banko bankroto byla. Vatikano bankas buvęs Ambrosiano banko dalininku. Kodėl šis reikalas keliamas šiuo metu, neaišku. Prieš keletą metų toji byla buvo nutildyta. Kardinalų komisija, tyrinėjusi tą bylą, rado arkiv. P. Marcinkų visai nekalta. Milano teisėjas yra kitokios nuomonės ir imasi griežtų priemonių.

Vatikanas, reaguodamas į spaudos informacijas, nepalan-kias arkiv. P. Marcinkui, paskel-bė pareiškimą, primenantį 1929 m. Vatikano sutartį su Italija, pagal kurią Italijos vyriausybė neturi teisės kištis į Vatikano reikalus. Milano teisėjo įsakymas suimti arkiv. P. Marcinkų ir du jo padėjėjus Luigi Menini ir Pellegrino de Strobel negali būti priimtas Vatikane. Esą arkiv. P. Marcinkus pakankamai bendradarbiavo su Italijos teismineis istaigomis, kai vyko Ambrosiano banko bankroto tyrinėjimas. Reiškiamas nusteibimas Vatikano sluoksniuose, kad toji byla vėl keliamą po daugelio metų. Tvirtinama, kad Vatikanas buvo vienas iš mažųjų banko Ambrosiano akcijų savininkų. Vatikanas buvęs auka sukto plano, kurį sudaręs Ambrosiano banko pirm. R. Calvi. Pastarasis buvo rastas pakartas ar pasikores po Londono tiltu 1982 m. Vatikano bank pareigūnas pasirašęs rekomendacinius laiškus klastingoms paskoloms, dėl kurių Ambrosiano bankas bankrotavo.

Kai kurių užsienio spaudos agentūrų paprašytas pakomentuoti sovietų agentūros Novosot pareiškimus dėl eventualios popiežiaus kelionės į Lietuvą, S. Lozoraitis, jn., Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto, atsakė: "Šventasis Tėvas gerai pažįsta katalikiškosios lietuvių tautos aspiracijas, kurias ji ne kartą yra išreiškusi praityje ir tebereiškia dabar. Jo noras ap-lankyti Lietuvos katalikus kaip ir visus kitus pasaulio tikinčiuosius, negali būti siejamas su lietuvių tautos apsisprendimo teise. Sovietų agentūros teigimas, kad Lietuva yra Sovietų Sąjungos dalis, tegali visiems priminti tą smurtą, kurio pasekmėje ji prarado savo nepriklausomybę. Visas civilizuotasis pasaulis, kaip Europos Tarybos laikysena parodo, žiūri į Lietuvą kaip ekspansionistinės politikos auką".

Sovietinio kalinio atsiminimai

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Proto puikybės

Kitas pažeminimas dabartiniam žmogui teko už jo proto puikybės. Prancūzų darvinistas Du Boy-Reymond paviršutiniams mokslo entuziastams pasakė: "Vienašališkas mokslo vertinimas susiaurina protą ir įspraudžia į siaurą akiratį, kurio dėka lieka pigus realizmas."

Lengvapėdiškai atmetus Kristaus pareikštas tiesas apie žmogaus kilmę ir jo gyvenimo prasmę, tiesas, kurias patikrino ir patvirtino tūkstantmetė žmonijos istorijos patirtis, vien dėl to, kad kitaip mokė Darvinas ar teigė Stalinas (!), lieka priimti kaip visažinančią išmintį blūdą, kurį jau dabar gabena į maku-latūrą. Tai žmogaus pažeminimas, o taip pat Dievo baumė už žmogaus proto puikybės.

Kodėl tiek daug kalinių? Ogi todėl, kad dabartinio žmogaus skurdas ir bejėgiškumas labiausiai pasireiškia dorovės srityje, nes sužeistas ir sužalotas pats žmogaus oru-mo centras — siela. To skurdo mastas aiškiausiai matosi sėdint už grotų.

Baisiausi nusikaltimai — tai žmogžudystės ir plėšikavimas. Tai tarsi maras. Jo aukos randamos po nakties gatvėse ar namuose. Ši "epidemija" kalba apie didelį žmogaus nuvertinimą. Kiek daug etapiniuose traukiniuose ar persiunčiamuose kalėjimuose teko sutikti šios rūšies kalinių!

Kita epideminio pobūdžio dvasios liga — vagystės. Net ir Saugumo kalėjimo prižiūrėtojai ne kartą man sakė: nevažiok į lagerį su geresniais drabužiais, nes traukiniuose ar persiunčiamuose kalėjimuose vis tiek tave apvog. Sakyskite, kokiais laikais ir kokioje valstybėje yra buvę tiek vagių ir vagysčių, kaip mūsų šviesiaisiais, didingais išvaduo to žmogaus garbės laikais? Ir kaip tą skaudžiai gėdingą reiškinį sunderinti su dabartinio žmogaus didybės ir garbės manija?

Masinį pobūdį turi ir kitos mūsų gyvenimo negerovės — alkoholizmas ir ištvirtimas. (...)

Vel į traukinį

Didžiulį pulką kalinių su-rikiavo Gorkio kalėjimo kие-me. Konvojau viršininkas perspėjo kalinius, kokių priemonių bus imtasi prieš tuos, kurie bandys išeiti iš rikiuotės. Atsidarė milžiniški geležiniai Gorkio kalėjimo vartai, ir iš visų pusių apsupti ginkluoti sargybinių ir vilksnių per bėgius ėjome prie vagonų kaliniams vežti. Susėdus, traukinys pajudėjo Mordovijos kryptimi. Čia vėl kaliniai perka iš konvojinkų arbatą. Jie moka kareiviams po 5 rb. už 50 gr. arbatos pokelį, kuris parduotuve kainuoja tik 38 kap. Argi tai nėra kalinių apiplėšimas? Ir kaip tokia prekyba su-derinti su sovietiniais įstatymais? Nors kaliniam pinigų turėti draudžiama, nors kalėjime daromos kratos, bet kaliniai pinigų vis dėlto nuslepia ...

Ruzajevkos kalėjime

Auštant traukinys jau buvo Mordovijos sostinėje Saranske. Netrukus pasiekėme ir Ruzajevką. Geležinkelio stotyje visus kalinius susodino į "voronokus" ir vežė į tolakai nuo miesto esantį Ruzajevkos kalėjimą. Čia, rūpestingai iškra-tę, išdavė tik čiuzinius (patalynės nedavė) ir suvarė į kameras. Kameroje nebuvo lovų, o tik ištisiniai dviejų aukštų nariai.

Prisiminė B. Pranskaus-Žalio eilės:

Duonos kąsniai, juodos kruopos avizinės,
Narų lentos, durų spygnos geležinės,
Šaltos sienos, dienos purvinos, vienodos —
Gyvas supylis, rodos.

O krūtine! Tu vėl kovai sutvirtėj. Mes — eiliniai surakinti prometėjai,
Mes vis nešime į laivą kaitrią ugnį. Nors iš požemių, bedugnių.
(I ateitį šviesią, 1959, p. 30).

Turbūt dėl to, kad šis kalėjimas pastatytas laukuose, arti nėra gyvenamų namų, todėl languose nėra antvožių ir pro langus patenka saulės šviesa,

matosi mažas dangaus lopinėlis, pylimas bei aukštos tvoros. Saulės šviesa mus labai džiugindavo: ir melstis buvo lengviau, ir nuotaka buvo geresnė. Nei Vilniaus saugumo kalėjime, nei Pskovo, Jaroslavljo bei Gorkio kalėjimuose saulė į kameras nepatekdavo. Kaip liūdna, kad kaliniams neleidžiama džiaugtis net saulės šviesa!

Ruzajevkos kalėjime visai neatsižvelgdavo į kalinių skaičių, — rytu duodavo po pilną baką (apie pusantro kibiro) arbatos. Tiesa, arbata — tai murzinas vanduo.

Maistas Ruzajevkos kalėjime geresnis, negu Pskovo ar Jeroslavljo kalėjimuose, bet prastelis, negu Gorkio kalėjime.

Kameroje pasivaikščioti beveik negalima, nes maža vietos. Kamera labai ilga, vienoje pusėje per visą kambarį dviejų aukštų mediniai gul-tai, o viduryje įbetonuotas stalas ir iš abiejų pusių įbetonuoti suolai. Praėjimai yra labai siauri, todėl kaliniams visą laiką tenka gulėti ar sėdėti ant narų. Tualetas nuo gyvenamosios patalpos neizoliuotas ...

Šiame kalėjime teko išbūti savaitę laiko.

Iš Ruzajevkos į Potmą mus vežė ne naktį, kaip iki šiol, bet dieną.

Potmos kalėjime

Išlipus iš "voronokų", dar nemažą kelio gabalą teko eiti aptvurtu spygliuotomis vielomis taku iki kalėjimo vartų.

Šiame kalėjime tvarka prastai. Kalėjimas nešvarus, gul-tuose pilna blakių. Administracijai, matyt, negaila "liaudies priešų" — tegul pasikankina. Naktį blakės neduoda mie-goti — geria kalinių kraują, kuriuo pas juos ir taip maža. Pasivaikščioti išvesdavo į mažą kiemą, prie pat tualetų, todėl oras labai dvokdavo, nesi-norėdavo nė pasivaikščioti. Kameros langas, kaip ir kituose Rusijos kalėjimuose, kuriuose man teko būti (išskyrus Ruzajevkos), buvo su ant-džiū, todėl saulės spinduliai neįėjo. Vienas prižiūrėtojas mordvinas kalinius labai bardavo ir keikdavo pačiais negražiausiais žodžiais.

Mitome kruopomis ir labai sūriomis silkėmis.

Potmos kalėjime jau sutikau politinių kalinių. Jų buvo net iš Lietuvos. Su jais teko gyven-ti net toje pačioje kameroje. Jie dainuodavo:

Gal kalėjime numirsiu,
O gal lagerius tenai, —
Bet gyvuosius kova mūsų
Ves į pergalę tikrai!

Priežiūrėtojas pasakojo, kad automatinėje Mordovijos respublikoje gyvena apie milijoną gyventojų, o jos teritoriją sudaro apie 26.000 kv km. Jis sakė, kad Mordovijoje yra daugiau kaip dvidešimt konclagerių (kalinių kolonijų) įvairių rūšių, pradedant bendruotoju režimu ir baigiant katorginiais režimais (vadinamais speclageriais). O kur dar Saranskas, Ruzajevkos, Potmos kalėjimai. Aš buvau 19-ame konclageryje, Lesnoj gyvenvietėje.

Lietuvoje ir Sovietijoje

Lietuvoje dabar taip pat daug daugiau yra valgančių valdišką duoną, negu prieš karą. Tai Lukiškių, Šiaulių kalėjimai, Vilniaus, Alytaus, Kapsuko grietžio režimo konclageriai, Panevėžio moterų konclageris, Pravieniškų konclageris, kuriame yra bendrojo, sustiprinto režimo zonos, o taip pat alkoholikams zonos (administracijos darbuotojai pasakojo, kad šiuo metu vien tik Pravieniškų konclageriuose yra daugiau kaip 5.000 kalinių). O kiek yra už grotų, už spygliuotų už-tvarų nepilnamiečių Vilniaus, Čiobiškio, Veličionų (už Naujosios Vilnios) ir kitose kolonijose! O kur dar spec. profesinės technikos mokyklos, arba spec. vidurinės mokyklos (Juodšiliuose ir kt.), kur mokiniai gyvena beveik kalinių režime, valgo valdišką duoną ...

Užsienio duomenimis, šiuo metu Tarybų Sąjungoje kalėjimuose ir lageriuose yra keturi milijonai kalinių, iš jų apie 10.000 politinių. O kur dar nepilnamiečiai, paaugliai ...

Būnant Potmos kalėjime, beveik kiekvieną dieną girdėdavosi pro langą kaip šaukda-

vo pavardėmis atvarytuosius etapų kalinius arba rikiuodavo išvežimui į kitus kalėjimus ar konclagerius.

Lietuvos TSR Pataisos darbų kodeks 18 str., pasakyta: "Izoliuoti nuo kitų nuteistųjų, taip pat atskirai laikomi: nuteistieji už itin pavojingus valstybinius nusikaltimus". Tačiau nei konvojinkai, nei kalėjimų administracijos šių įstatymų visai nepaiso, juos ignoruoja, nes kalėjimuose, traukiniuose mane vežė ir laikė drauge su kriminaliniais kaliniais.

Aplamai, kriminaliniai kaliniai manęs neskriaudė. Jie tik dažnai prašydavo maisto, nes buvo gerokai išalkę. Savo maistu dalindavosi su jais. Nesuprantu, kodėl taip prastai maitina kalinius? Juk jie, būdami sotesni, geriau dirbtų, būtų atsparesni ligoms, mažiau mirtų nelaisvėje, mažiau grįžtų į laisvę suluošintų žmonių. Kriminaliniai kaliniai irgi keiksną tokią santvarką, kuri įstūmė juos į tokį vargą, kančias, paskatino eiti klystkeliais.

Vilniaus saugumo kalėjimo prižiūrėtojai mane tikino, kad patekęs į lagerį, aš atsigausias, sveikata ir savijauta pagerėsianti. Tačiau čia atvykus paaiškėjo, kad jie sakė netiesą. Čia sudarytos tokios gyvenimo sąlygos, kad sveikata gali tik pablogėti, be ne pagerėti.

Baraševo konclageryje

Kai grotuotas Mordovijos konclagerių traukinys, važiuodamas iš Potmos, po kelių valandų sustojė prie galutinės Baraševo stoties, ir sargybiniai liepė išlipti iš vagonų, pasijutau pagaliau atvažiuojant į paskyrimo vietą. Vienuolikos mėnesių laikotarpis praleistas Vilniaus, Pskovo, Jaroslavljo, Gorkio, Ruzajevkos ir Potmos kalėjimuose bei stipiniuose traukiniuose gerokai prailgo ir įkyrėjo.

Išvaizdava, kad lageryje patalpos bus erdvių, bus daug vienminčių, su kuriais be baimės pasidalsinsiu mintimis; kad bus didelis kiemas, kuriame galėsiu laisvai, netrukdomas pasivaikščioti, mąstyti. Tačiau taip galvodamas aš labai klydau.

Trečias konclageris (pataisos darbų kolonija) įrengtas Baraševo gyvenvietėje, Tenguševoj rajone, Mordovijos ATSR. (Mordovskaja ASSR, Tenguševskij rajon, posiolok Baraševo ZX 385/3-5). Tai didžiulis grietžio režimo konclageris, turintis net 5 zonas — penkis aptverimus. Kiekviena zona — tai tarsi atskiras konclageris, nes kiekviena iš jų aptvėta dviem spygliuotų vielų tvorom ir dar dviem ar trim mūro ar lentų tvorom. Kiekviena zona turi savo sargybos bokštelių, kuriuose dieną naktį budi ginkluoti sargybiniai-kareiviai. Kiekviena zona atskirta nuo kitos taip toli, kad vienos zonos kaliniai negalėtų susikalbėti su kitos zonos kaliniais.

Zonos viduje budi "nadzireteliai — praporščikai" arba seržantai. Be to, dar yra zonos viršininkas, vadinamas "načalnink učastka". Tačiau visų šių zonų administracija bendra: vienas konclagerio viršininkas ir keli jo pavaduotojai — pavaduotojas režimo reikalams (kalinių vadinamas "načalnink po režimu"), pavaduotojas operatyviniam darbui ("načalnink operčasti"), pavaduotojas specskyrui ("načalnink spec. otdela"), pavaduotojas politiniams reikalams ("zampolit"), pavaduotojas gamybos reikalams ("načalnink po proizvodstvu"), pavaduotojas tiekimo-aprūpinimo reikalams ("čis"), buhalterija ir kiti skyriai bei įvairūs pareigūnai, priklausimai nuo konclagerio didžio ir gamybos pobūdžio. Pavaduotojai turi majorų, kapitonų ar leitenantų laipsnius.

Dar yra būrių viršininkai, dažniausiai turį kapitonų ar leitenantų laipsnius. Be to, dar yra civiliai tarnautojai, dirbantieji gamybos meistrais ir kitokiose pareigose.

Taigi konclagerių administracijos yra labai daug. Apie konclagerių sąrangą pasakojo seni konclagerininkai, o vėliau ir prižiūrėtojai.

(Bus daugiau)

A+A

JADVYGAI PIKŠILINGIENEI

mirus,

dukrai VALEI JAUDEGIENEI, žentui PETRUI ir jų šeimai gilią užuojautą reiškia —

Viktoras ir Eugenija Janulevičiai

Brangiam Tėveliui

A+A

JUOZUI PUTRIMUI

Lietuvoje mirus,

duką MAGELIONAI LAURINAVIČIENE, sūnų MINDAUGĄ PUTRIMĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

Aldona ir Jonas Vaškevičiai

A+A

JUOZUI PUTRIMUI

Lietuvoje mirus,

duką MAGELIONAI LAURINAVIČIENE, sūnų MINDAUGĄ ir jų šeimas liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Elena, Jonas, Rasa Bukšaičiai

Brangiam Tėveliui

A+A

JUOZUI PUTRIMUI

Lietuvoje mirus,

sūnui MINDAUGUI, dukrai MAGELIONAI LAURINAVIČIENEI ir jų šeimoms liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia —

Pranas Grybas, Hamilton, Ont.

Juožas ir Irena Grybai, Blackstock, Ont.

PADĖKA

Mano miellam tėveliui

A+A

KONSTANTINUI VAIČIULIUI

mirus, nuoširdžią padėką reiškiu kunigui klebonui J. Staškui už atnašautas šv. Mišias laidotuvių dieną. Dėkoju giminėms, draugams ir kaimynams už užprašytas šv. Mišias, pareikštas užuojautas per spaudą ir žodžiu. Taip pat dėkoju mielom draugėms už atsiųstas gėles.

Jūs visi palengvinote mano skausmą. Lieku jums visiems dėkinga —

Dukra Onutė Ažubalienė su šeima

PADĖKA

Mirus mylimam vyrui ir tėvui

A+A

POVILUI ŠTUOPIUI,

nuoširdžiai dėkojame kun. Aug. Simanavičiui, OFM, bei kitiems kunigams pranciškonams už šv. Mišias ir paskutinius patarnavimus Veliuniui.

Dėkojame buvusiam Mažeikių gimnazijos kapelionui prelatui kun. J. Tadaraukui ir tos gimnazijos mokiniams už šv. Mišias ir aukas religinei šalpai.

Nuoširdi padėka V. R. Kalikauskienei už pomirtinį Veliunies prisiminimą "Tėviškės žiburiuose".

Dėkojame už giedojimą ir vargonavimą šventovėje L. Marcinkutei ir karsto nešėjams.

Dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už gražias gėles, gausiai užprašytas šv. Mišias, pareikštas užuojautas, aukas įvairioms lietuviškomis organizacijoms, visiems dalyvavusiems laidotuvsė, palydint Veliunį į amžino poilsio vietą.

Dėkojame p. Genčiuvieniui už paruošimą pietų ir po-niams už skanūs pyragus.

Nuliūdę — žmona Albina,
sūnus Algis ir marti Sigita

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapasas.

Rel.233-4486

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. *Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE*, \$15.00, JAV
2. *Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE*, \$15.00, JAV
3. *Jokūbas Dagys, SCULPTURES* (meno albumas), \$35.00, JAV
4. *J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS*, \$6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782,

St. Petersburg, FL 33733, USA.

Raudonosios armijos chorui koncertuojant Toronte, daugybė kanadiečių protestavo, reikalaudami laisvės pavergtom tautom. Lietuvių grupėje ryškiai matėsi šis plakatas: "Laisvė Lietuvai"

Ar bus Linnas pasmerktas mirti?

Esto byla, kurioje jam buvo atimta JAV pilietybė ir įsakyta deportacija į Sovietų Sąjungą

Tokia antrašte 1986 m. galė pasirodė Dick Polmano straipsnis "The Philadelphia Inquirer Magazine", t.y. netrukus po to, kai sovietų šnipas buvo iškeistas į amerikietį žurnalistą Danilovą. Straipsnyje keliamas klausimas: ar galima tikėti sovietų teigimu, kad dabar Amerikoje gyvenantis esąs Karlas Linnas savo krašte paskutiniojo karo metu buvo koncentracijos lagerio vadovu ir prisidėjo prie masinio žmonių žudymo, ypač žydų?

Pasak straipsnio autoriaus, vieni tuo tiki, o kiti abejoja. Sovietų pateiktų dokumentų ir jų liudinių teisingumo tiki OSI, t.y. specialių tyrimų įstai-ga (JAV teisingumo departamento padalinys). Jų kaltinių ir Amerikos teismų procedūros teisingumo abejoja dabartinis Linno advokatas Ramsey Clark, buvęs JAV-bių prokuroras, didelis liberalas, niekada nepasireiškęs kaip antikomunistas. Panašios nuomonės yra ir Patrick J. Buchanan, plačiai žinomas žurnalistas, buvęs Baltųjų rūmų komunikacijos direktorius, ir Rytų Europos pabėgėliai, kurie yra giliai įsitikinę, jog sovietų kaltinimais negalima pasikliauti, nes jie turi politinį interesą apbėgusius nuo komunizmo apkaltinti ir juos pavaižduoti kaip nacių kolaborantus. Dar pridėdama, kad Buchanan, prieš pradėdamas dirbti Baltuosiuose rūmuose, yra pareiškęs, kad teismuose neturi būti išleista iš akių žinomas ilgametis KGB dokumentų klastojimas. Tokią pat nuomonę 1980 m. JAV kongreso sesijoj yra pareiškęs ir vienas CIA pareigūnas.

Prie straipsnio yra įdomus ir žurnalo redakcijos prierašas. Jame, remiantis Polmano aprašymu, suminimos Linno kilnios žmogiškos savybės. Ešą jis buvęs ne tik geras tėvas, malonus kaimynas, bet ir kilnių idėjų puoselėtojas. Kiekvienais metais kaip Kalėdų senelis aktyviai pasireikšdavo vaikų susibūrimuose. Kitomis progomis kaimynystės vaikus mokydavo groti. Netgi rūpinosi vos iš kiaušinių išridėjusių paukštelį apsauga. Labai nuosirdžiai myli kraštą, į kurį yra emigravęs.

Ten pat keliamas klausimas: ar Linnas, būdamas labai švelnios sielos žmogus, slepia praeities nusikaltimus? Teismas jį rado kaltą. Atrodo tuo viskas ir turėtų baigtis. Bet pagal Polmano išvedžiojimus reikalas nėra toks paprastas. Tamsų šešėlį meta Linno Sovietų Sąjungoj pasmerkimas mirčiai prieš teismo procedūros prasidėjimą. Tas sukelia didelių abejonių sovietų teisinės sistemos teisingumu. Priešais primenama, kad tuo metu, kai tam tikras skaičius liberalų, konservatorių, nuteistojo draugu ir šiaip žmonių sielojasi Linno gelbėjimu, aukščiausias JAV teismas kiekvienu momentu gali įsakyti jį deportuoti į Sovietų Sąjungą, būdamas beveik tikras, kad jis ten bus nužudytas.

Klausiamo: "Ar mes turime tikėti sovietų kaltinimais? Ar toks geras žmogus galėjo būti tokiu blogu? Kol mes neturime atsakymų, ar jis turi būti priverstas mirti?" Pastebima,

kad redakcijos žmonės šiame reikale yra suskildę į dvi grupes: vieni tiki, kad Linnas kaltas, o kiti — kad nekalts.

Idomus yra Filadelfijos advokato Carrolo, dabar ginančio ukrainietį Kowalchuką, pareiškimas: jei Filadelfijoje je automobilio nelaimės byloje yra liudininkai, jis gali patikrinti, kas jie tokie. To negalima padaryti su sovietų ir Amerikos teismus atvežtais žmonėmis. Gal jie yra paprastai piličiai, o gal valdančios klikos nariai. Gindamas Kowalchuką, jis prašė leidimo vykti į Ukrainos Lubomylo vietoje, kur jo klientas karo metu gyveno. Jam buvo atrežta, kad užsieniečiams ten lankytis uždrausta. Jų liudininkai kaip eileraštį išsako savo paaiškinimus. Bet, pradėjus kryžminį apklausinėjimą, norint patikrinti ar jie nemeluoja, kas yra įprasta JAV teismuose, bylą stebintis sovietų advokatas tuojau nutraukia, sakydamas, kad tai moko bendro neturi su byla. Sovietai neleidžia naudotis jų karo archyvais. Teisininkams skirtame žurnale "The Colombia Journal for Transnational Law" 1986 m. buvo pabrėžta, kad sovietų įkalčių naudojimas Amerikos teismuose "raises serious and unique questions of due process and fundamental fairness". Rosenbaumas, buvęs OSI advokatas, aiškina, kad nacių medžiotojai, anot jo išsireiškimo, ne viską nuryja, ką sovietai jiems patiekia.

OSI Linno pilietybės atėmimo bylą pradėjo po poros mėnesių nuo jos įsteigimo (1979 m.). Tam akstina davė 1962 m. sausio mėn. minėtas Linno pasmerkimas mirčiai Sov. Sąjungoje.

OSI, patikrinusi jo 1951 m. į Ameriką įvažiavimo dokumentus, rado, kad Linnas po prielaidų pareiškė, jog nacių okupacijos metu Estijoje buvo studentu ir kartu dirbo kaip braižytojas. Būdamas estas patriotas, kovojų prieš sovietus ir buvo sužeistas. OSI jis buvo apkaltintas melavimu. Tampymasis po teismus vyksta septyneri metai. Linnu tai kainavo per 300,000 dol. ir šeimai padarė daug skausmo.

Žmona pasidarė labai nerviška, baugi ir 1979 m., sulaukusi 47 m. amžiaus, mirė nuo širdies smūgio. Po mirties jos dukros velionės drabužių spintoje rado laiškus, kuriuose tarp kitko sakoma: "Jūsų vaikų pirštai bus nukapoti ir įmesti į tris dežutes... Jūs turite teisę vaikams, rytoj liks tik du". Iš to paaiškėjo, kodėl motina visom trim mokyklinio amžiaus dukrom buvo įsakiusi dėvėti kietas, aukštas apikakles. Nuolatos rūpinosi su kuo mergaitės draugauja, kur jos eina, kada grįš į namus.

1981 m. iš Linno buvo atimta JAV pilietybė. 1983 m. kovo 19 d. federacinis imigracijos teisėjas patvirtino jo deportaciją. Dar keturis kartus Linnas apeliavo į aukštesnius teismus, bet visas bylas pralaimėjo. Praėjusių metų balandįje buvo suimtas ir uždarytas Metropolitan pataisos centre. Ten būdamas, kreipėsi į aukščiausią JAV teismą, prašydamas, kad jo byla būtų persvarstyta. Apeliacija teismas atmetė ir

tarp 1986 m. Kalėdų bei Naujų metų jis buvo ruošiamas deportacijai į Sovietų Sąjungą.

Išikišo Ramsey Clark, amerikiečių teisininkų tarpe didėjo abejonės, ar JAV teismuose priimtina sovietų pateikta medžiaga, "Coalition for Constitutional Justice and Security" prie aukščiausio teismo rūmų surengė demonstracijas, "Americans for Due Process" raginimu Baltuosius rūmus ir Teisingumo departamentą amerikiečiai apvertė laiškais, telegramomis, telefonais. Dėl to, deportacija buvo sulaukiyta.

Prie to gal kiek prisidėjo ir amerikiečių spaudoje keliami įtarimai dėl sovietų įkalčių teisingumo. Ypač savo ilgais, išsamiais straipsniais keliuose laikraščiuose Linną pasiūbė ginti William F. Buckley, televizijos programos "Firing Line" vedėjas, daugelio Amerikos laikraščių bendradarbis.

Š. m. vasario 13 d. Linno reikalų Buchanan kalbėjosi su JAV teisingumo departamento vyriausiu prokuroru Edwin Meese, šiuo metu svarstančiu Linno deportaciją. Sekančią dieną "The Philadelphia Inquirer" pasirodė straipsnis. Jame sakoma, jog Buchanan korespondentams priminė, kad sausio 29 jis minėtam prokurorui pasiuntė raštą, prašydamas, jį susitikti su Rytų Europos imigrantų grupėm, norinčiom, kad įtariamai karo nusikaltėliai būtų teisiami Vakaruose, o ne Sovietų Sąjungoj.

Tame rašte buvo paminėta, jog Buchanan Linno reikalu yra gavęs apie 15,000 laišku, atvirukų, telefoninių paskambinimų. Pakartojamas Baltiečių laisvės lygos nusistatymas, kad įtariamų karo nusikaltėlių siuntimas į Sovietų Sąjungą būtų Baltijos valstybių okupacijos pripažinimas, kurį Amerika nuolatos paneigia. Neal Sher, OSI direktorius, Buchanan su Meese susitikimo proga atsiskak nuo bet kokių komentarų.

Dick Polmano straipsnyje minima, kad sovietai Vašingtone yra labai suinteresuoti Linną kiek galint greičiau parsigabenti į savo kraštą. 1986 m. liepos 25 d. sovietų ambasados pareigūnas OSI direktoriaus pavaduotojui pareiškė, kad Linno deportacija būtų OSI-Sovietų Sąjungos bendradarbiavimo apvainikavimas.

Pagal paskutines žinias, R. Clark su advokatu Lawrence Schilling aukščiausiame teismui ruošia dar vieną apeliaciją. Jei Linnas vis tiek būtų deportuojamas, Kanadoje gyvenantis estų konsulas prašo, kad jam būtų leista išvykti į Egiptą. BAV

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Luby. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai riša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Diena, skirta krikščioniškajai Lietuvai

Lietuvos krikščionybės sukakties išklmės Hamiltone

KAZYS MILERIS

Hamiltoniečiai pirmieji Kanadoje atšventė Lietuvos krikšto sukaktį. Ją minės lietuviai visame pasaulyje. Ji bus paminėta valdžios aprobuotom sąlygom mūsų gimtame krašte Lietuvoje, bus švenčiama Amerikos žemynuose, tolimojų Australijoje ir visur, kur tik yra lietuvių. Didžiosios išklmės įvyks birželio 28 d. Romoje. Ten nuvykti jau organizuojasi lietuviai iš viso laisvojo pasaulio. Taip pat plačiom išklmėm lapkričio 14 ir 15 d.d. ruošiasi ir Torontas. Hamiltonas, kita savo tautiečiais gausi Kanados lietuvių kolonija, savo planuotas suaktuvines išklmes jau turėjo š. m. kovo 1, sekmadienį. Ta data taip pat sutapo su kasmet čia pas mus minima Tikinčiosios Lietuvos diena ir tuo laiku rengiamais Šv. Kazimiero religiniais koncertais. Ši minėjimą rengė Aušros Vartų par. taryba, vadovaujama klebono kun. J. Liaubos, OFM. Mūsų apylinkei ir AV parapijai tai buvo neeilinis įvykis. Į šventę atvyko taip pat ir lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, kuris ta proga šios parapijos vaikučiams suteikė ir Sutvirtinimo sakramentą.

Vyskupo Mišios

Išklmės prasidėjo 10.30 v.r. pamaldomis AV šventovėje. Pirmiausia įvygiavo vietos organizacijų atstovai su savo vėliavomis, uniformuoti šauliai, skautai, ateitininkai, taut. drabužiais pasipušusios katalikės moterys. Po jų gražia eilute su spalvotom, ilgom sutanom įvygiavo vienuolia jaunų lietuviuku, pasirodusių Sutvirtinimui. Su palyda įžengė ir vysk. P. Baltakis, OFM. Mišias atnėsavo drauge su par. klebonu kun. J. Liauba. Savo pamokslė jis pasidžiaugė, kad į šventės pamaldas yra įjungtas ir šis Sutvirtinimo sakramentas, kuris suteikia Šv. Dvasios dovanas ir stiprina, kai reikia išpažinti tikėjimą ir vykdyti tikėjimo reikalavimus sunkiose gyvenimo aplinkybėse. Po to prie altoriaus po vieną ejo sutvirtinamieji.

Per pamaldas giedojų AV parapijos choras, vad. D. Deksnytės-Powell, solo giedotoj Ald. Laugailienė. Choras turėjo šiai šventei paruošę specialių giesmių. Apeigų da-lį filmavo vietos televizijos stotis CHML, kur per vakarines žinias dalis jų buvo parodyta televizijos ekrane.

Oratorija šventovėje

Popietinė minėjimo dalis prasidėjo 4 v.p.p. AV šventovėje religiniu koncertu, kurį atliko iš Toronto atvykęs Priekėlimo parapijos choras, vad. V. Verikiečio. Akompanavo J. Govėdas, giedojų solistai — Rimas Strimaitis, Jonas Vaškevičius, prie kurių prisijungė ir vietinė Anita Pakalniškytė. Šventovė buvo pilna žmonių. Koncertui buvo parinkta T. Dubois oratorija "Septyni Kristaus žodžiai". Tai prancūzų kompozitoriaus ir vargonų virtuozo 1867 m. sukurtas veikalas, kurio atlikimui reikia nemažų muzikinių kolektyvų. Koncertu visų susidomėjimas buvo didelis. Akustiškai geros šventovės stalpos davė progą pasireikšti visiem trim solistam ir chorui. Visi šio muzikinio vieneto dalyviai buvo pasi-puošę spalvinga apranga. Už jų ant altoriaus sienos buvo

A. Totoraitienės dekoracijos — Kalvarijos kalnas su trimis nukryžiuotaisiais. Nukryžiuoto Kristaus visi pasakyti septyni žodžiai buvo atkurti trijų solistų. Choras atitinkamoje vietoje vaizdavo piktą žydų minią, šaukiančią: "Kalkime prie kryžiaus, kaltas, kaltas..."

Solistai giedojų atskirai ir įsijungdami į duetus ir trio. Šių trijų solistų derinys buvo geras. Sol. A. Pakalniškytės vidinė balso šilima, malonus balso tembras dvelkė giliu religiniu nusiteikimu. Sol. J. Vaškevičius savo sodriu bari-tonu bene daugiausiai kalbėjo Nukryžiuotojo lūpomis, turėdamas ilgiausią solo ariją. Sol. R. Strimačio švelnaus lyrinio tenoro balsas ir aiškiai išartas kiekvienas žodis pasiekė visus klausytojus.

Choro palyda buvo gero intonacinio skambesio ir sugėbėjusi kūrinių duoti reikalaujamą dramatinę išraišką. Klausytojas, atidžiai sekdamas koncertą, galėjo pastebėti, kad kompozitoriaus čia pačios melodingiausios ir gražiausios melodijos buvo vargonų. Tas melodijas su giliu muzikalumu ir įsijautimu puikiai perdavė didysis klaviratorius maestro J. Govėdas.

Su "Garbiname tave, Kristau" giesme nuskambėjo paskutiniai koncerto garsai. Tada publika atstojai ir plojo. Plojo solistams, akompaniatoriui, chorvedžiui ir chorui, dėkodama už taip gerai atliktą koncertą.

Išklmė salėje

Po koncerto sekė trečioji šventės programos dalis, t. y. vaišės Jaunimo centre. Salė tam buvo išpuosta tautiniais motyvais, baltai uždengti stalai, gėlės, žvakės. Susirinko apie 500 asmenų. Pokylį pradėjo AV parapijos tarybos pirm. J. Kristolaitis, pasididžiudamas, kad Hamiltonas yra visur pirmas. Supažindino publiką su garbės stalo svečiais ir pakvietė vysk. P. Baltakį sukalbėti maldą.

Pasistotinus S. Petkevičienės ir jos talkininkių paruošta turtinga ir gardžia vakarienė, kalbėti buvo iškviestas mūsų populiaraus savaitraščio "T. žiburių" redaktorius kun. dr. P. Gaida. Jo tema buvo "Krikščionybė — didžioji dovana žmogui ir tautai". Jis iš-rėškino krikščionybės esmę, jos reikšmę paskiram žmogui ir tautai, pabrėždamas mintį, kad krikščionybė yra stipri dvasinė atrama sunkiose tautos dienose.

Sutvirtinimo sakramentą priėmusieji buvo irgi šio vakaro garbės svečiai. Jie čia atliko ir savo trumpą programėlę. Irena Žukauskaitė ir Matas Stanevičius supažindino pokylio svečius su visais šios dienos sutvirtinamaisiais, su humoru apsakdami kiekvieną. Jie įteikė vysk. P. Baltakiui ir dovanėlę — Kanados kleivų sirupą atostojė. Po to žodį dar tarė vyskupas, papasakodamas išspūdžius iš savo kelionės Romoje ir susitikimo su Šv. Tėvu.

Svečiams, paskaitininkui, koncerto atlikėjams ir visiems talkininkams padėjo parapijos tarybos pirm. J. Kristolaitis. Dėkoto taip pat ir klebonas kun. J. Liauba, išreikšdamas pasididžiavimą savo parapijiečiais. Vakaras ir jubiliejinė šventė buvo užbaigta "Marija, Marija" giesme.

Į šią šventę buvo plačiai įsijungus visa Hamiltono lietuviškoji visuomenė ir apylinkinės lietuvių kolonijos. Tai nebuvo vien tik parapijinė šventė. Šioje šventėje dalyvavo lietuviai visų krikščioniškųjų denominacijų.

Hamiltono dienraštis "The Spectator" savo šeštadienio laidoj su didele Aušros Vartų šventovės nuotrauka ir plačiu straipsniu "Local Lithuanians join in anniversary celebration" aprašė vietos lietuvių ir visame pasaulyje rengiamus Lietuvos krikščionybės 600 m. sukakties minėjimus. AV par. klebonas kun. J. Liauba painformavo laikraščio korespondentą apie religinį persekiojimą, dabar vykstantį rusų okupuotoj Lietuvoj. Hamiltoniečiai džiaugiasi sėkmingu savo renginiu ir linki kitom lietuvių kolonijom geriausias sėkmės panašiuose renginiuose.

Priėmę Sutvirtinimo sakramentą Hamiltono Aušros Vartų šventovėje taria padėkos žodį visos grupės vardu vyskupui P. Baltakiui parapijos salėje Irena Žukauskaitė ir Tomas Stanevičius

Nuotr. J. Miltenio

Už jūrų, marių

Gimiau laive. Didžiulis buvo tas laivas, pilnas žmonių. Tame laive buvo skylė, pro kurią visą laiką veržėsi vanduo. Kelionės pradžioje visi laivo keleiviai energingai dirbo, stengdamiesi tą skylę užlopinti, kad laivas galėtų tęsti savo kelionę. Bet ilgainiui žmonės pradėjo pavargti: juk jiems reikėjo ir tą skylę lopyti ir rūpintis asmeniniais reikalais. Be to, reikėjo ir laivo kryptimi rūpintis — laivas plaukė namo. Nuvargę keleiviniai nebedirbdavo taip produktyviai, kai kuriems net nusibosdavo vis lopyti skylę ir semti įsiveržusį vandenį.

Man gimus, jau buvo mažiau keliauninkų, kurie dirbo prie skylės, bet vis dėlto tebebuvo energingų ir pavyzdingų darbininkų. Dar man visai jaunai būnant, tėvai vesdavosi mane prie skylės, kad ir aš išmokčiau kaip ją taisyti ir kaip vandenį semti. Pati įsijungiau į tą darbą, pamilau dirbančiuosius keliauninkus ir patį suvargusį laivą. Dirbdavome ir dainuodavome. Nuvarę pasitaikydavome vandenį ir vėl pilni energijos stodavome į darbą.

Vakarais sėdėdavau su draugais. Visi diskutuodavome skylės ir aplamai laivo problemas. Matėme, kad mes visai nebologai dirbame, juk buvome paveldėję žinių ir įrankių iš praeities. Net tėvai ir kiti vyresni keliauninkai mumis džiaugėsi. Jautėmes stiprūs ir kupini vilties, kad galėsime šį svarbų darbą tęsti. Sugalvodavome įvairių naujų būdų mūsų brangiam laivui išsaugoti. Vienas kitą moraliskai palaikydami, dirbome prie skylės.

Pamažu pradėjome daugiau diskutuoti problemas, kurti teorijas ir mažiau dirbti prie pačios skylės. Aiškindavomės, kad taip įvyko, nes neturėjome užtektinai įrankių (nors kiekvienas slėpė savo įrankius už nugaros, manydamas, kad kiti jų nepastebės). Bet vyresnieji keliauninkai tebesidžiaugė mūsų darbu. Jie nepastebėjo, kad mes dabar ilgiau diskutavome, o kai priėjome prie darbo, tai neatlikdavome jo taip gerai. Nebenaudojome visų savo įrankių ir skubotai dirbome.

Vieną dieną nutariau nukeliauti į kitą laivo dalį, kurioje, buvo sakoma, labai gerai mokė semti vandenį ir skylę taisyti. Nuvykusi ten radau

mažą grupę žmonių, sėdinčių ant vandeniu aplietų grindų. Keli vandenį sėmė ir skylę lopė, bet daugumas nesuinteresuotai žiūrėjo į kitą sieną. Karčiai nusispysojau. Čia išmoksiu skylę lopyti? Su keliais įrankiais pradėjau dirbti prie skylės. Kai kurie labai džiaugėsi mano darbu; sakė, kad re-tai atvyksta tokie mokyti darbininkai. Atrodė, kad man čia tektų daugiau mokytį, negu pačiai išmokti. Iš tiesų, labai daug iš tų čia susirinkusių niekad nebuvo matę skylės ir nežinojo kaip ją pradėti taisyti. Dirbau, bet čia buvo sunkiau. Ne visi mokėjo dirbti, o daugumai nebuvo svarbu.

Vyresniuosis darbininkus buvo lengva patenkinti žemos kokybės darbu. Nenaudoju visų savo įrankių, visų savo jėgų. Sąžinė grauzė. Įkibau į darbą. Bet sunku dirbti vienai. Tamsu, niekas šviesos nepalaiko — šlapia, šalta.

Mūsų saujelė dirbančiųjų pradėdavome dainuoti — prisimindavau keliauninkus, kuriuos palikau kitą pusę laivo, ir vėl grįždavo entuziazmas. Nebuvau visada pilnai patenkinta savo darbu, dažnai pavargdavau. Vienas senesnis keliauninkas tai pastebėjo. Jis matė, kad turiu daugiau įrankių maiše, bet visų nenaudoju. Aš tai mačiau ir žinojau, kad turiu sunkiau dirbti. Senesnsis manęs nepaliko ramybėje, vis kibo prie mano įrankių maišo, vis sakė, kad nedirbu užtektinai. Našta pasidarė sunkesnė. Reikėjo ir lopyti skylę, ir semti vandenį, ir kitus mokytį. Bet sutikau širdy su senuoliu, kad reikia dirbti. Nors jo pastabos dažnai mane skaudino ir man įkyrėjo; gal jų man reikėjo, kad nesustočiau dirbus.

Prie šito visko prisidėjo ir abejonė. Jinai mane kankino ir dirbant ir miegant. Skylė ir jos taisymas pasirodydavo absurdiški. Kam gi čia vargti, juk skęsta laivas! Kas iš to viso bus? Ar nėra didesnių dalykų, už šį laivą kilnesnių? Senuolis sakė ne — laivas yra kilnus, laivas yra tavo; tu privalai skylę lopyti — nedrįsk nusigręžti. Bet senuolio pasakymas manęs neįtikino.

Vieną dieną parkritau ant žemės, sukniubau ir pravriskau. Kodėl, Dieve, gimiau skėstančiame laive, kodėl tiek mažą darbininkų ir kodėl man viskas neaišku? Bet mano sąs-ros tik padarė didesnį klaną. Atsistojau ir vėl pradėjau semti vandenį. Prieblanda

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GYNYBINĖ SIENA

Žibartas Simanavičius "Tiesos" š. m. sausio 14 d. laidoje paskelbė įdomų rašinį "Artilerijos bastionas tampa muziejumi". Skaitytojus jis supažindina su gynybinės Vilniaus sienos atnaujinimu. Apgrūviusios prieš šimtmečius statytų mūrų liekanos senamiesčio pakraštyje siaura Bokšto gatvele kyla į kalną. Archeologai, 1965 m. pabaigoje nusileidę į kalno požemius, rado 100 metrų ilgio pusrasti išlenktą skliautuotą tunelį. Šlaito pusės sienoje buvo rasta vienuolika trapecijų formos nišų su šaudymo angomis ir virš jų įrengtas dūmtraukio kanalas, kad šaudant įgulą neužtrokštų. Kitoje sienos pusėje buvo įrengtos nišos amunicijai ir karių poilsui. Požeminių šaudyklų sparnuose rasta židinių ir šulinių, iš kurio tryško šaltinio vanduo. Šie radiniai įtikino, kad ten buvo artilerijos tvirtovė, pastatyta XIV š. pabaigoje ir XVII š. pradžioje, gynusi miestą iš rytų. Tačiau niekas nežinojo, kaip ji atrodė iš lauko. Archyvuose niekas nėra radęs sienos tvirtovės griauvių ar piešinių. Istorikai, tiesa, žinojo, kad tvirtovės bokštas, sugriautas 1655 m. kare, vėliau buvo atstatytas, o po 1702 m. švedų invazijos jau nebuvo naudojamas Vilniaus gynybai. Tvirtovę teko atkasti iš po storo žemių sluoksnio. Buvo iškasta ir išvežta apie 20.000 kubinių metrų grunto ir švartyno puvenų. Kalne tada atsivėrė senoji pašlaitė į Vilnią ir gynybinės sienos griovius. Paaikškėjo, kad gynybinė siena pusrasti juosia visą pirminį Bokšto kalną, kuriame archeologai rado seniau ten gyvenusių žmonių pėdsakų.

MUZIEJUS TVIRTOVĖJE

Atnaujintoje artilerijos tvirtovėje įsikurs Lietuvos istorijos ir etnografinės muziejaus skyrius, kuriame bus rodomi ginklai, medžiaga, liečianti senąsias tvirtovės bei kariavimo būdus. Architektas Žibartas Simanavičius, atnaujinimo projekto autorius, džiaugiasi jau visiškai atkurtu pirminiu tvirtovės išplanavimu, gynybiniais interjerais ir fasadais. Neuzbaigtas tebėra bokštas, kurio atstatytas tik pirmasis aukštas. Tvirtovės patalpas pritaikant muziejui, buvo įrengti šildymo, vėdinimo, vandentiekio, kanalizacijos ir elektros tinklai. Tvirtovės viršus patikimai izoliuotas nuo sniego ir lietaus. Muziejaus lankytojai į jo vidų pateks per tvirtovės pamatų arką. Po žeme šalia bokšto rūsiu ir šaudyklos įrengta drabužinė, priesalis, prausyklos, vadovų kambariai, vėdinimo aparatai. Tvirtovės atnaujinimo darbai truko daugiau kaip 20 metų. Mat neturėta patirties, padaryta nemažai klaidų. Pusė atnaujinimui panaudotų plytų neatlaikė pirmosios žiemos šalčių ir sutrupėjo. Kelis kartus teko keisti plytines, kol pagaliau pavyko surasti gerų plytų. Tvirtovės atnaujinimą buvo planuota užbaigti 1967 m. ir joje įrengti... restoraną. Laimėjo lėtesnio atnaujinimo rėmėjai, tvirtovės patalpas

pritaikę muziejui, kuris lankytojams atskleis senąją Vilniaus architektūrą, gynybinius įren-gimus.

DŽIŪSTA KADAGIAI

Biologijos dr. A. Vasiliauskas spaudoje paskelbė pranešimą apie Lietuvoje pradėjusius džiūti kadagius. Pirmiausia jis paaikškina, kad Lietuvoje yra plačiai paplitę paprastieji kadagiai, vietomis netgi sudarantys grynus kadagynus. Jie atsparda šaloms ir šalčiams, bet nepakenčiantys didmiestų dūmų ir dujų. Pirmieji džiūstantys kadagiai Lietuvos miškuose pastebėti prieš trejus metus, o šiemet pradėjo džiūti ir dekoratyviniuose želdiniuose. Ima gesti net ir originalūs gamtos paminklas — ryškios piramidinės formos kadagių sąžalynas Nemuno šlaite prie Viršūžio. Pagrindine priežastimi laikoma tam tikro parazitinio grybo sukeliamas spyglių džiūvimo liga. Skandinavijos šalyse pastebėta dar XX š. pradžioje, anksčiau už Lietuvą pasiekusi Estijos miškus. Radikalių priemonių ligai sustabdyti kol kas nėra. Dr. A. Vasiliauskas tikisi, kad jos plitimą laipsniškai mažės išnykus mažiau atspariems kadagiams. Taip įvyko Skandinavijos šalyse. Norint apsaugoti ypač vertingus kadagių dekoratyviniuose želdiniuose, patariama išpjauyti ir sudeginti nudžiūvusius bei džiūstančius šakas. Likusius kadagių reikia 3-4 kartus apipurkšti fungicidais — "Bordo" skysčiu ar jo pakaitalais.

ŽIRGŲ LENKTYNĖS

Respublikinės ristiūnų žirgų lenktynės Dusetose šiemet įvyko vasario 7 d. Į jas įsijungė zoninės lenktynės Utenoje, Širvintose, Zarasuose, Lazdiuose ir Tauragėje atrinkti dalyviai su 106 žirgais. Prižus kasmet išsidalijai beveik tie patys važiuotojai, pakeisdami tik žirgus ir kartais varžybų grupes. Mūsų sutraukia tūkstančius žiūrovų iš visos Lietuvos. Normaliai lenktyniaujama ant Sartos ežero, jeigu žiema neiškrečia netikėto pokšto. Šiemet jo nebuvo išvengta: sausis pasižymėjo pūgomis, dideliu šalčiu, o naktį prieš lenktynes lijo — vasario 7 d. visur telkšojo balos. Lenktynes nuo Sartos ežero teko perkelti į hipodromą. Atidarymo prizą laimėjo "Širvintos" kolchozo važiuotojas A. Gavrilukas su kumelaite Geografija. Didįjį žiemos prizą išsikovoję jonaivietė Vanda Zemaitienė su eržilu Georginu, Sartos prizą — taip pat jonaivietis Stasys Ostreika su eržilu Čiurinu. Kosmonautų prizą — širvintiškis P. Navalinskas su eržilu Gorniaku. Susumavus visus prizus, I vieta teko Širvintų rajono komandai su 342 taškais, II — Dusetų žirgyno komandai su 185 tšk., III — Ukmergės rajono komandai su 150 tšk. Lenktynes stebėjusių žiūrovų laukė meduoliai, šašlykai, karšta kėnyų arbata, o po lenktynių — prekystalių su rūkytais lašainiais, kumpiais, dešromis, įvairių rūšių gėrimais.

V. Kst.

KLB Vankuverio apylinkės narių dalis Vasario 16 minėjime. Antroje eilėje iš kairės: pirm. dr. J. Sakalauskas, izd. A. Smilgys, dainininkas iš Toronto V. Povilonis, R. Lukoševičiūtė-Kuriene, A. Vileitienė, vicepirm. B. Vileita

Hamilton, Ontario

P A D Ė K A

Išsilaisvins iš ligoninės ir sveikdamas po operacijos, nuoširdžiai dėkoju: Hamiltono lietuvių pensininkų klubui, katalikų moterų draugijai, draugams, artimiesiems ir kaimynams, aplankiusiems mane ligoninėje. Dėkoju už gėles, dovanėles, linkeijimus raštu ir žodžiu.

Ypač dėkingas esu savo miečiai žmonelei Darutei, kuri mane kasdien lankė ir grįžusį globio. Jūsų visų linkeijimai ir užuojautos mane stiprina ir gaivina viltį greitai visai pasveikti. Ačiū labai.

A. Jankūnas

PAGERBĖDAMI a.a. ALFONSA ŠILINSKIS aukėjo Kanados lietuvių fondui: \$100 — "Rambynas"; \$30 — A. D. Jankūnai; \$20 — F. Krivinskas, D. Kochanka, J. Lekutis, J. K. Januškevičius, V. Lukas, S. Dalius, G. Martišius, J. Romikaitis, J. Grigalius, G. Melnykas; \$15 — J. Andriukaitis; \$10 — V. Narkevičius, B. P. Pakalniškiai, P. Šidlauskas, P. Bosas, A. Dudonis, G. Skaistys, V. Svilas, L. Mačikūnas, V. Apanavičius, V. Prancevičius, C. Tiškevičius, V. Morkūnas, V. Grikielis, J. Ribijis, V. Norkevičius; \$5 — H. Rimkevičius, A. Stasiulis, P. Prancevičius, P. Novickas, M. Borusienė.

Dėkojame visiems aukojusiems, parodžiusiems savo nuoširdumą ir meilę iškeliavusiam amžinai. Padėką J. Kristolaičiui surinkusiam gražią \$520 sumą. KLF

London, Ontario

LITUOVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukakties mūsų apylinkė paminėjo vasario 22 d. Mišias atnašavo ir patriotinį pamokslą pasakė klebnas kun. I. Mikalauskas, OFM, pabrėždamas savanorių pasiaukojimą. "Pašvaistės" choristės nešė simbolines Mišių aukas: kryžių, Šv. Kazimiero paveikslą, "Kroniką", Lietuvos trispalvę ir tautinę juostą. Giedėjo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

Antroji minėjimo dalis salėje pradėta Kanados himnu, baigta Lietuvos himnu. Invokaciją sukalbėjo kun. I. Mikalauskas. Įžanginį žodį tarė KLB Londono apyl. pirm. A. Petrašiūnas, pristatydamas du susirinkime dalyvavusius kūrėjus-savanorius — V. Gudelį ir G. Gocentą, paprašė tylos minutę pagerbti žuvusius.

Latvių vardu įsidėmimą sveikinimo žodį tarė dr. A. Dreimanis, vienas Vakarų Ontario universiteto profesorius, linkėdamas Lietuvai atgauti laisvę. Jis pabrėžė, kad iš trijų Baltijos valstybių Lietuvoje vyksta stipriausia rezistencija lietuvių religinio vieningumo dėka! L. Elmantas perdavė žmogaus teisių aktyvisto ir ukrainiečių atstovo dr. E. B. Roslycko sveikinimus. Raštu sveikino Kanados min. pirmininkas Brian Mulroney ir Ontario provincijos parlamento narys R. Van Horne. Jų sveikinimus perskaitė minėjimo pranešėja L. Lukšienė. Paskaitą skaitė J. Kuraite-Lukšienė.

Po pertraukos meninė minėjimo dalis su dideliu pasisekimu atliko mergaičių kvartetas "Sutartinė" iš Toronto: vadovė ir akordeonistė N. Benotienė, altas, Z. Gorklytė, sopranas, D. Gorklytė, sopranas, ir D. Pargauskaitė, altas, grojusi vargonėliais (sintetatoriumu). Savo programą jos pradėjo partizanų daina "Lietuva" ir toliau sekusia — už žuvusius "kaip verkiančio smuiko". Pirmoje dalyje atliko daugiau patriotines lietuvių dainas, o antroje — linksmesnes.

Per pertrauką tarp tų dviejų dalių Gražina Petrauskienė vaidindai perdavė Vincą Krėvės raštų mintis, pajavairindama tinkama vaidyba.

Visi programos dalyviai buvo sutikti ir palydėti gausiais plojimais, o mažos mergytės įteikė jiems gėlių.

Nemazai tautiečių minėjimą atvyko ir iš Rodnės bei kitų apylinkių. Šventovė ir parapijos salė buvo sklidina užpildytos. Po minėjimo pasivažiinta kavute.

"The London Free Press" dienraštis įdėjo didoką ir labai gražią nuotrauką savanorio Gustavo Gocento ir jo sūnaus Eriko su prierašu: "Nepriklausomybės svajonė". Prieraše taip pat paminėta, kad jiedu atvyko iš Lietuvos, kuri buvo įjungta į Sovietų Sąjungą po invazijos ir okupacijos 1944 m. Taip pat kad šį šventę yra 69-oji Lietuvos nepriklausomybės su-kaktis.

MIRO IR DANUTĖS CHAINAUS-KU duktė Silvija su vyru Jonu ir sūnum Robertu iš Scarborough, Ont., vėl atsikėlė į Londoną. Čia jie nusipirko 350.000 dolerių vertės dvi "California Health Spa" verslavietes ir naujame rajone pasistatydino didelį, gražų namą. Gretimame sklype ir jos tėvai pasistatydino gražų ir labai patogų vieno aukšto namą.

Artimieji ir daugia Jonui ir Silvijai Kozakowams vasario 28 d. surengė sutiktuves ir naujo namo įkurtuves. D.E.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

LITUOVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukakties minėjimas įvyko š. m. vasario 15 d. Šv. Kazimiero šventovėje iškilmingas pamaldas laikė klebnas kun. L. Kemėšis, dalyvaujant vietinei šaulių kuopai su tautinėmis ir organizacijos vėliavomis. Mišių metu aukas atnešė ilgamečiai šaulių kuopos nariai — E. Jokubilienė ir J. Jurėnas. Skaitymus atliko S. Steigvilienė. Visus maldin-gai nuteikė gražus Londono "Pašvaistės" choro giedojimas Mišių metu.

Minėjimas įvyko parapijos salėje tuo pačiu pamaldų. Į pradėjo KLB Delhi apylinkės vicepirm. E. Lukošius, pakviesdamas visus sugiedoti Kanados ir Lietuvos himnus. Specialią maldą sukalbėjo kun. L. Kemėšis. Tylos minutę buvo prisiminti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Visus į šį minėjimą atvykusius pasveikino ir dienai pritaikytą straipsnį skaitė KLB Delhi apylinkės pirmininkė.

Meninę dalį atliko Londono "Pašvaistės" choras, vadovaujamas Ritos Vilienės. Tautiniais drabužiais pasipuošusios choristės ir jų vadovė, choristai su tautiniais kaklaraiščiais sudarė gražų vaizdą. Įžanginį žodį tarė choro pirm. A. Švilpa. Ištaraus iš V. Krėvės raštų, parinktas ir pritaikytas prie dainų, gražiai ir aiškiai skaitė choro narė Gražina Petrauskienė. Vėliau visiems teko išgirsti Mirą Chainauską, skaitantį ir kartais atmintinai deklamuo-jantį ištaraus iš lietuvių poezijos.

Choras žavėjo visus skambiomis dainomis. Delhi apylinkės lietuvių labai džiaugėsi kaimynų londoniečių apsilankymu. Jie pradiugino visus gražių giedojimų šventovėje ir lietuviškomis dainomis salėje. Tokie pabėdavimai parodo lietuvių vienybę ir meilę savų žmonių tarpe. Delhi lietuviai lieka labai dėkingi ir tikisi ateityje vėl pasidžiaugti jų meninėmis įgėmis. Po programos įvyko

vašės, paruoštos moterų dr-jos narių, vadovaujant pirm. Z. Augaitienei.

Aukas rinko KL Bendruomenė — V. Galeckas, Tautos fondui — J. Vitas. Mūsų iškilmę paminėjo "Tillsonburg News" straipsniu apie Lietuvos praeitį ir dabartį. Tą straipsnį anglų kalba paruošė E. Lukošius. Minėjimą rengė KLB Delhi apylinkė.

KL BENDRUOMENĖI VASARIO 16 PROGA AUKOJO: \$40 — P. Lapenis; \$35 — J. Lukšys; \$30 — P. Augaitis, E. Vindašienė; \$25 — V. Vindašius; \$20 — A. Aleliūnas, S. Beržinis, A. Budreika, B. Čivka, B. Čaika, V. Čiuprinskas, J. Jurėnas, E. Jokubilienė, V. Galeckas, P. Garmelis, A. Klemkienė, A. Lapėnas, J. Mačiulis, S. Styras, B. Stonkus, J. Vitas, V. Vyta; \$15 — B. Gudinskas; \$10 — F. Gorklys, L. Kemėšis, A. Kairys, M. Mickevičienė, P. Pakarskienė, J. Rimkus, D. Šiurna, A. Steigvilas, A. J. Vieraits, J. Vitkauskas, D. Žiogas; \$5 — S. Gaidauskas.

KAZIUKO MUGĖ parapijos salėje kovo 1 d. buvo maloni staigmena šios apylinkės lietuviams. Prie įėjimo skelbimų lentoje matėsi mokyklos mokinių spalvotos nuotraukos, kuriomis dėmėjosi tėvai, seneliai ir patys vaikučiai. Ant stalų matėsi vaikų rankų darbai, išdėstyti pardavimui. Viršuje kabėjo riestainių virtinės ir salės galė matėsi įvairios gėlės vazonėliuose. "Laimės fontanas" kvietė vaikus išbandyti savo laimę. Stalai švietė papuošti geltonai žydinčiomis šakelėmis (mokyklos mokinių padarytomis). Salėje judėjo vaikai ir suaugę, norėdami viską apžiūrėti, ką nors nusipirkti. Visi šypsojosi, kalbėdami apie pavasarį lietų, kuris lauke bandė išstipdyti paskutinią sniegą gatvės pakraščiuose.

MOKYKLA veikia parapijos salėje kiekvieną penktadienio vakarą. Susirenka apie 30 mokinių. Čia dirba mokytoja Monika Leighfield iš šios apylinkės, D. Grajauskaitė, L. Lukavičiūtė — atvažiuojančios iš Hamiltono. Kaziuko mugę paruošti padėjo mokinių mamytės: I. Lukošienė, K. Stankienė, P. Jurėnienė, R. Navickienė, R. Razokienė.

Lietuviška mokykla ruošiasi Motinos Dienos minėjimui, gegužės 10 d. Delhi vokiečių salėje. Yra numatyta įdomi meninė programa ir vašės. Apylinkės lietuviai iš anksto kviečiami dalyvauti toje šventėje. B. V.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaukas 5.25%
kasdienines palūkanas
už santaukas 5%
term. indėlius 1 m. 7.75%
term. indėlius 3 m. 8.75%
reg. pensijų fondo 6.75%
90 dienų indėlius 6.75%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 8%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask., 9.25%
asmenines paskolas ... 11.75%

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2,000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimo Bostone programą paruošė specialus komitetas, vadovaujamas inž. Viktoro Kubiliaus. Minėjimas bus pradėtas iš V. Vokietijos atvykusios operos sol. Lilijos Sukytės-Vasyliūnienės koncertu š. m. rugsėjo 27, sekmadienį, 3 v.p.p., Cambridge, Harvardo universiteto Sanders teatro salėje. Spalio 4, sekmadienį, 2 v.p.p., iškilmingas Mišias Bostono katedroje koncelebruos kardinolas Bernard Law su vietiniais vyskupais, vysk. Pauliumi Baltakiu, OFM, ir lietuviais kunigais. Giedos jungtinis Naujosios Anglijos lietuviškų parapijų choras, vadovaujamas kun. V. Valkavičiaus, ir jonoji sol. Marytė Bizinkauskaitė. Vargonais gros dr. Vytenis Vasyliūnas. Iškilminga vakarienė 6 v. bus surengta "Lantos" restorane Randolphe, Mass. Koncertinę programą atliks solistai Benediktas Povilavičius ir Marytė Bizinkauskaitė su jiem akompanuojančiu kompozitoriumi Jeronimu Kačinsku. Minėjimo renginius užbaigs dr. Vytenio Vasyliūno vargonų rečitalis su su-kakčiai skirta programa spalio 11, sekmadienį, vietinėje Bostono šventovėje (First and Second Church).

Massachusetts technologijos instituto Bostone tarnautoja Milda Bakšytė-Richardson, talkinama studento Aro Sužiedėlio, sausio 8 d. profesorius ir studentus supažindino su tautiniais lietuvių šokiais, juostomis bei jų audimu. Surengtos parodos lankytojams buvo rodomas 1985 m. lietuvių tautinių šokių šventės filmas, o tautinių juostų audimą demonstravo iš Brocktono su staklėmis iškvies-ta auėja Elzbieta Ribokienė. Susidomėjimas juostomis ir jų audimu buvo toks didelis, kad E. Ribokienei numatytas dvi valandas teko pratęsti iki keturių.

Čikagoje sausio 11 d. posėdžia-vo premijas jauniems spaudos bendradarbiams skiriantį dr. P. Daužvardžio fondo vadovė: pirm. Bronius Juodelis, vicepirmininkai — Rita Likanderdytė, Petras Petrutis, Antanas Juodvalkis ir sek. Ritonė Rudaitienė. Posėdyje nutarta 1986 m. spaudoje rašiusiems jauniems bendradarbiams skirti penkias premijas: I premija \$200, II — \$150, III — \$100, IV — \$75 ir V — \$50. Kandidatus nedelsiant prašomi siųlyti lietuvių laikraščiu ir jaunimo žurnalo redaktoriai.

Kultūrinę popietę Čikagos lietuviams sausio 25 d. surengė Jaunimo centro valdyba su savo pirm. S. Endrišoniene. Programą atliko Irenos Smieliauskienės vadovaujama "Grandies" tautinių šokių grupė ir Lietuvių foto archyvas. Pastarojo atstovai rodė 1968-69 m. įvykius Jaunimo centre, užfiksuotus dokumentiniais filme — lituanistinių mokyklų moksleivius, minėjimus, žuvusiųjų pagerbimą prie Laisvės paminklo, Lietuvos diplomacijos šefo Stasio Lozoraičio apsilankymą, jį tada lydėjusį generalinį Lietuvos konsulą Čikagoje Petrą Daužvardį. Kitas filmas priminė Jaunimo centro prapleto darbus. Tautiniais šokiais programon įsijungė dvi "Grandies" grupės — jaunių ir studentų, akordeonais palydėto Dariaus ir Audriaus Polikaičių.

Australija

Vasario 16 minėjimą Sydnejaus lietuviai pradėjo prel. P. Butkaus vasario 15 d. atnašomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu Šv. Joakimo šventovėje. Pamaldose su vėliavomis dalyvavo skautai, ramovėnai bei kitos lietuvių organizacijos. Giedėjo "Dainos" choras, vadovaujamas Birutės Aleknaitytės. Oficialioji minėjimo dalis įvyko Sydnejaus lietuvių klube, kur pirmiausia buvo atidaryta dr. Genovaitės Kazokienės suorganizuota lietuvių dailės paroda. Paskaitą apie Vasario reikšmę skaitė jaunosios kartos atstovė Jūratė Reisgytė-Fraser. Deklamacijų, šokių ir dainų programėlę atliko lituanistinės savaitgalio mokyklos mokiniai. Pagrindinis dainų krūvis teko "Dainos" chorui su jo vadove B. Aleknaite. Australijos lietuvių fondo atstovas pinigine premija įteikė Margaritai Jodlovich, kuri geriausiai baigė lituanistinius kursus.

Adelaidės lietuviai turi dvi lituanistines savaitgalio mokyklas — Šv. Kazimiero ir AL Bendruomenės. Pirmoji dirba Lietuvių katalikų centre, antroji —

Lietuvių namuose. Naujuosius mokslo metus abi mokyklos vasario 7 d. pradėjo Šv. Kazimiero šventovėje kun. J. Petraičio, MIC, atnašautomis Mišiomis Abiejų mokyklų atstovai gėlėmis papuošė Lietuvos žemės turintį paminklą, žodį tarus švietimo komiteto pirm. J. Stačiūnui. Tada abi mokyklos susirinko atskirose savo patalpose. Šv. Kazimiero mokyklos mokiniai, mokytojai ir tėvai buvo pakviesti bendriems pusryčiams Parapijos taryba Šv. Kazimiero mokyklos mokiniais patalpoje įrengti žaidimų aikštelę.

Britanija

Metiniame Mančesterio ramovėnų skyriaus susirinkime sausio 17 d. Mančesterio lietuvių klube veiklos pranešimus padarė pirm. K. Murausko vadovaujama valdyba. Iš jų paaikškėjo, jog ramovėnai surengė Dariaus ir Girėno, kariuomenės šventės minėjimus ir Naujų metų sutikimą. Su vėliava dalyvavo sibirinių tremimų minėjime prie paminklinio lietuvių kryžiaus Mostono kapinėse. Naujoni ramovėnų skyriaus valdybon pirmininku jau trisdešimtą metus išrinktas K. Murauskas. Jam talkins vicepirm. H. Silius, sek. V. Bernatavičius, izd. A. Jakimavičius ir kultūrinių reikalų vadovas A. Podvoiskis. Kandidatu liko A. Vigelskis.

Metinius baltiečių šokių vasario 7 d. ukrainiečių salėje Boltone surengė vietinius baltiečių komitetas. Šiemet dalyvių skaičius buvo didesnis nei pernai. Į tradicinį baltiečių renginį tvirtai įsijungė Boltono lietuviai, vadovaujami DBLS skyriaus valdybos pirm. H. Vainekio. Boltono lietuvių veikla aptarta sausio 31 d. įvykusiame susirinkime. Veiklos pranešimą padarė DBLS skyriaus valdybos pirm. H. Vainekis, finansinius reikalus aptarė valdybos izd. H. Silius.

Skotijos lietuviai sausio 11 d. susirinko specialioms pamaldoms Mossende Šv. Šeimos katalikų šventovėje, kur buvo atnašaujamas Mišias už visus mirusius Skotijos lietuvių klubo narius. Pamaldos taipgi buvo susietos su klubo vėliavos pašventinimu. Tą vėliavą Skotijos lietuvių klubui atvežė ir padovanojo "Vyčio" klubas Bradfordo. Vėliavą prieš Mišias pasventino kun. J. Andriūšius, o visi dalyviai sugiedoję Tautos himną. Mišias laikė ir pamokslą apie mirusius Skotijos lietuvių klubo narius sakė kun. J. Andriūšius. Mišių skaitymus atliko P. Gečionis. Mirusių narių sąrašą perskaitė klubo pirm. J. Blūdžiū. Nuo Skotijos lietuvių klubo įsteigimo jau mirė 40 narių. Mišiose lietuviškas giesmes giedoję Šv. Cecilijos choras. Po pamaldų visi į dalyviai susirinko šeiminių paruoštos vaišės klube. Besidalindami šventės išpuošiais, visi apgailestavo, kad jon negalėjo atvykti vėliavą padovanojusio "Vyčio" klubo atstovai iš Bradfordo.

Prancūzija

Grupė Kanados ir JAV lietuvių gydytojų buvo atvykusi į Courchevel vietovę Alpių kalnuose. Ten jie turėjo slidinėjimui ir studijų seminarui skirtas atostogas. Vasario 7 d. lietuvių klubo įsteigimo jau mirė 40 narių. Mišiose lietuviškas giesmes giedoję Šv. Cecilijos choras. Po pamaldų visi į dalyviai susirinko šeiminių paruoštos vaišės klube. Besidalindami šventės išpuošiais, visi apgailestavo, kad jon negalėjo atvykti vėliavą padovanojusio "Vyčio" klubo atstovai iš Bradfordo.

A. a. Karlis Berends, nepriklausomus Latvijos atstovas Prancūzijai, mirė sausio 31 d. Paryžiuje. Gedulinės pamaldos lietuviams atstovavo — E. Baltrušaitienė, kun. J. Petrošius ir B. Venskuvienė.

Plk. Juozas Lankoronskis ir M. deleine Lankoronskienė, mirusios savo tėvus, sausio 11 d. prsiminė vaikai — Jean-Pierre Lankoronskis ir Monika Lankoronskytė-Toussaint su šeima. Mišias koncelebravo prel. Audrys Bakšis ir kun. J. Petrošius. Kartą pasimelsta ir už mirusią Lankoronskių šeimą bičiulė Onutė Dorochenko. Vėlio nis plk. J. Lankoronskis, baigęs Prancūzijos St. Cyro karo mokyklą ir Briuselio karo akademiją, 1937 m. buvo paskirtas kariniu Lietuvos atstovu Prancūzijai. Iš Paryžiaus jis atsiųs davo politinių savo raštų "Tėviškos žiburiai". Mirė Belgijoje 1980 m. rugpjūčio 3 d.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION
KELIONĖS Į LIETUVĄ 1987

12 dienų lietuvių kalbos kursai jaunimui Lietuvoje nuo liepos 6-22 — kaina \$1979 kan.

*

Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:

Gegužės 8	Birželio 29	Rugsėjo 6
Gegužės 21	Liepos 9	Rugsėjo 3
Gegužės 28	Liepos 17	Rugsėjo 17
Birželio 8	Rugpjūčio 6	Spalio 26

Oro linijos — "Air France", "Aeroflot", "JAT", "Finnair".

Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga — 3, 4, 5 dienos, Kaunas — 2, 3 dienos, Panevėžys — 1 diena

Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujamu laiku.

Kelionė į Romą — birželio 24 - liepos 2

Smulkesnį informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. šiuo adresu:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077

Telex 06-986766 TOR

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ, KLB kultūros komisijos pirmininkė, su ANGELE AUGYTE, kuriai įteiktė jaunimo premiją Edmontone

Pas Vakarų Kanados lietuvius

Pokalbis su Rasa Lukoševičiute-Kuriene

1987 m. vasario 13-24 dienomis Rasa Lukoševičiūtė-Kuriene, KLB krašto valdybos narė apylinkių reikalams ir kultūros komisijos pirmininkė, aplankė Kalgari, Van-kuverį, Edmontoną ir Winnipegą. Savaitgaliais prie jos prisijungė Vaclovas Povilonis, kuris davė po koncertą kiekvienoje apylinkėje. Vakarų Kanados lietuviai kiekvienoje apylinkėje surengė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimus. Čia spausdiname Rasos Kurienės kelionės išspūdžius. RED.

— Pastebime šios KLB krašto valdybos dėmesį Vakarų Kanados lietuviams. Kas pasakytino tai padaryti?

— 1983 m. rudenį Kęstutis Dubauskas, KLB tarybos narys iš Kalgario, atvykęs į metinį suvažiavimą, informavo visus apie pasaulinės parodos ruošą ir jos svarbą Kanados lietuviams. Esą reikia pasinaudoti šia proga ir garsinti Lietuvos vardą tarptautinėje arenoje. Naujai išrinkta krašto valdyba šiuos siūlymus priėmė rimtai. Kultūros komisijos pastangomis Montreale "Vaivorykštė" ir Toronto "Gintaras" atstovavo Kanados lietuviams "Expo 86" Vankuveryje, aplankė Winnipegą, Kalgari, Edmontoną, Toronto "Atžalynas" taip pat dalyvavo parodoje ir aplankė Kalgario lietuvių 1985 m. pavasarį ir kultūros komisijos organizuotą kultūrinės veiklos seminarą Kanados lietuvių fondo lėšomis atvyko net aštuoni atstovai iš Vakarų Kanados. Jie pateikė savo apylinkių veiklos sunkumus ir pageidavimus, dalyvaudami diskusijose bei pokalbiuose.

Taigi, kaip matote, krašto valdyba pirmos kadencijos metu, po ilgos pertraukos, praverė vartus į Kanados Vakarų. Pradedant antrą kadenciją, norisi toliau keliauti šiuo taku ir išvystyti glaudesnius ryšius su Vakarų Kanados lietuvių apylinkėmis. Algimanto Dudaravičiaus, KLB tarybos nario iš Edmontono raginami, susitarė su apylinkėmis ir suorganizavome šią kelionę. Krašto valdyba mano, kad kiekvienas lietuvis yra vertas dėmesio, nepaisant kaip toli jis būtų įsikūręs nuo didžiųjų centrų ir kokio didumo būtų lietuvių apylinkės. Stengiamės sudaryti tokius veiklos planus, kurie įjungtų kuo daugiausia Kanados lietuvių ir bendruomeninį gyvenimą.

— Kokie buvo šios kelionės tikslai?

— Pats svarbiausias kelionės tikslas buvo aplankyti visas Vakarų Kanados apylinkes, informuoti vietovių valdybas apie krašto valdybos planus ir susipažinti su dabartine apylinkių būkle, išgirsti jų pageidavimus ir siūlymus. Idomu, kad prieš daugelį metų KLB krašto valdybos narys mano tėvelis dr. P. Lukoševičius visas šias apylinkes aplankė tuo pačiu tikslu. Tada jis buvo KLB krašto valdybos pirmininku. Taigi nėra per anksti vėl užmegzti ryšius su tolimųjų Vakarų apylinkėmis, įieškoti bendros kalbos, nustatyti tokias veiklos gaires, kurios palengvintų darbą tose apylinkėse ir sustiprintų jų įsijungimą bei įnašą į visos lietuvių bendruomenės veiklą. Šie susitikimai ir apsilankymai įgalina daug geriau vieni kitus suprasti, bendrą veiklą aptarti.

Antras tikslas buvo prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės minėjimo programų su pa-

skaita ir tokiu būdu visiems vietovės lietuviams apibūdinti krašto valdybos darbus, priminti dabartinę kovos sąvoką, šių dienų ginklus prieš kultūrinę bei tautinę asimiliaciją, skatinti gero lietuvių tautos vardo išlaikymą tarptautinėje arenoje, priminti svarbą lietuvių tautos testinumo, ir jos perdavimo jaunajai kartai.

Trečias tikslas buvo — atvežti visada laukiamą kultūrinę programą į Vakarų. Vaclovas Povilonis iš Toronto sutiko duoti keturis koncertus. Turbūt per daug neklystu, sakydama, kad jis buvo labai šil-tai ir mieliai priimtas. Jo programos įvairumas patenkino visus. Be to, jis įstengia perduoti didelį nuoširdumą ir savo meilę dainai.

— Kokie yra konkretūs valdybos planai, kuriuos gvildino Vakarų Kanados apylinkėse? Kokius konkrečius uždavinius atlikote?

— Buvo labai malonu asmeniškai įteikti tradicines jaunimo premijas, kurios trys iš penkių teko Vakarų Kanados apylinkių jauniems visuomenininkams. Šias premijas gavo Aldona Dubauskaitė Kalgarije, Kristina Rasper ir Angele Augyte Edmontone. KLB kultūros komisija yra dėkinga Kanados lietuvių fondui, kuris jau eilę metų skiria \$1,000 šiam reikalui.

Kitą svarbią premiją teko įteikti Edmontone Algiiu Dudaravičiui, KLB 1986 metų kultūrininkui-visuomenininkui. A. Dudaravičius buvo vienas pirmųjų, kuris kvietė rytų kultūrinę pajėgą į vakarus. Jis nepailstamai rūpinasi kultūrinio-bendruomeninio gyvenimo ne tik Edmontone, bet ir visoje Vakarų Kanadoje. Esame dėkingi Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvui, kuris kasmet skiria \$1,000 kultūros komisijai šiam reikalui ir įgalina Bendruomenę pagerbti savo darbuotojus bei simboliškai jiems pareikšti gilią padėką. Gyvu žodžiu, asmeniškai teko detalčiau apibūdinti valdybos darbus, liečiančius Deschenes komisiją. Aptarėme galimybes Vakarų Kanados lietuviams dalyvauti PLB seime, kultūros kongrese ir tautinių šokių šventėje 1988 m., žvelgėme į būtinumą siųsti jaunus lietuvius į jaunimo kongresą Australijoje 1987 m. gale. Išsamiai diskutavome lietuvių kultūros muziejaus-archyvo svarbą Kanados lietuviams. Jautėsi didelis susirūpinimas išlaikyti praeities lietuvių įsikūrimo dokumentus Kanadoje ir jam žinti Kanados lietuvių istoriją bei kultūrinę veiklą. Prieš pat išvykstant iš Winnipeg namų link K. Strikaitis atnešė savo \$1,000 auką muziejui. Kaip smagu, kad paskaitos žodžiai nenuskambėjo tuščiai salėje, bet palietė susipratusių tautiečių širdis ir paskatino juos konkrečiai remti Kanados Lietuvių Bendruomenės bei visų Kanados lietuvių darbus.

— Kokie jūsų kelionės bendri išspūdžiai?

— Su tam tikru nustebimu apsidžiaugiau atradusi stiprią, tautiškai nusiteikusią Vakarų Kanados lietuvių visuomenę. Tiesa, lietuvių skaičiai ten nepalyginami su rytais, ir dvikalbiškumas visur smarkiai įpusėjęs. Tačiau visiems reikėtų nulenkti galvą mūsų veikėjams vakaruose. Jie dirba labai sunkiose sąlygose: lietu-

Pensininkai ir jų priežiūra

VYTAS KULNYS

Ontario provincija 1983 m. turėjo 8,822,000 gyventojų. Asmenys virš 65 metų amžiaus sudarė 10.3% visų gyventojų (908,700). Numatoma, kad 1991 m. Ontario provincijoje bus 9,164,000 gyventojų, iš kurių 12.2% sudarys pensininkai virš 65 metų amžiaus (1,118,000).

Ilgėjant gyvenimo amžiui ir augant pensininkų skaičiui, Kanados ir Ontario valdžios bei savivaldybės kreipia ypatingą dėmesį į juos. Didėjant jų skaičiui, kyla pensijų išlaidos, reikia daugiau ligoninių, plečiamos valdiškos institucijos, kurios patarnauja pensininkams. Dėl to įieškoma naujų kelių išlaidų augimui sumažinti. Stengiamasi sudaryti sąlygas, kad kiek galint mažesniai pensininkų skaičiui reikėtų brangios ligoninės priežiūros. Pagal Ontario ligoninių sąjungos duomenis, Ontario provincijos gyventojui, neturinčiam draudos, ligoninė kainuoja 350 dol. dienai, o asmeniui, atvykusiam iš užsienio ir neturinčiam draudos — 900 dol. dienai.

Pensininkus, gyvenančius savo namuose ar nuomuojamuose butuose, lanko socialinių reikalų atstovai, teikdami pagalbą namų tvarkyme ar butų priežiūroje. Reikalui esant, pristato į namus pagamintą maistą. Ši pagalba, namuose gyvenančių pensininkų priežiūra yra vadinama "Home Support Services".

Senjorų apartamentai yra valdžios remiami. Tai pensininkų gyvenimo sąlygoms pritaikyti pastatai, kuriuose kartais gyvena ir nepensininkai. Tai atskirų butų patalpos, kuriose dažnai yra bendra valgykla, poilsio ir rankdarbių kambariai, skaityklos ir t.t. Tokius namus statant, valdžia teikia nebrangias paskolas ir kitas lengvatas. Šie pastatai priklauso pelno neturintioms organizacijoms. Nepasiturintiems valdžia apmoka dalį nuomos. Tokio pobūdžio pastatas yra "Vilnius Manor", Toronto.

Vadinamieji "Retirement Homes" yra panašios užduoties, kaip ir senjorų apartamentai, tačiau jie statomi tik privataus kapitalo iniciatyva. Valdžia nustato butų kainas ir, kai kuriais atvejais, nepasiturintiems padeda išlaikyti butą. Šiuose pastatuose butų kainos yra aukštesnės nei senjorų apartamentuose.

"Group Homes" (grupių namai) — tai pastatai, kurių gyventojai naudojami bendra valgykla. Jiems būtinai reikalinga stipresnė priežiūra, bet yra pajėgūs save prižiūrėti. Šiuose pastatuose gyvenantieji pensininkai taip pat gali gauti valdišką finansinę paramą. Šios rūšies pastatai dažniausiai priklauso savivaldybėms.

Lieka dar dvi rūšys gyvenamųjų patalpų, kurios dažnai atvejais atlieka panašią užduotį, tačiau labai skirtingi nuosavybės ir finansavimo požiriai — tai "Homes for the Aged" (senelių namai) ir "Nursing Homes" (slaugos namai). Šių rūšių patalpos yra pritaikytos savęs nepajėgiantiems prižiūrėti asmenims, kuriems reikalingas aptarnavimas bei dažna pagalba kasdieniniame gyvenime.

Kalbant apie senelių ar slaugos namus, dažnai vartojamas

viai išsibarstę ir nuotoliai milžiniški, nėra visų jų patogių savų patalpų, trūksta informacijos ir veiklos medžiagos. Nežiūrint visų šių kliūčių, valdybos pasiekia visus lietuvių asmeniškais ryšiais, nuolatniais aplinkraščiais; jaučiama jaunimo įtaka bei dalyvavimas ir didelis bendradarbiavimas visų; matomas nuoširdumas ir tikras įsipareigojimas. Kaip ir visur, yra problemų ir nesusipratimų. Bet įsitikinau, kad lietuviai vakaruose, jų vadovai, tebegyvena lietuvių ir nepailstamai ieško naujų būdų, naujų gairių užtikrinti jos testinumo. Ne kartą pagalvoju, kad gal gyvenantys dideliose centruose neįvertiname savo sąlygų. Gal daugiau reikėtų apsidairyti aplink save ir pasimokyti iš kitų, kad savo veikimu ar apatija neatitoltume nuo esminių tikslų ir nuoširdaus lietuviško bendruomeninio gyvenimo.

terminas "Extended Care". Šis terminas nusako priežiūros rūšį, kai gyventojas vienos dienos laikotarpyje reikalingas bent 90 minučių slaugymo, asmeninės priežiūros ar pagalbos. Mažiau patarnavimo reikalaujanti priežiūra yra vadinama "Residential Care".

Gyvenantieji senelių namuose ("Homes for the Aged") yra "Residential Care" pobūdžio priežiūroje. Visi gauna valgį, gaminamą bendroje virtuvėje, valgo valgykloje arba savo kambariuose. Tai asmenys, kurie nepajėgia savarankiškai gyventi ir kuriems reikalinga priežiūra. Šiose patalpose jie gali gyventi trumpą laiką arba pastoviai. Gyventojai privalo būti pakankamai pajėgūs pereiti iš vienos patalpos į kitą, nors ir judėtų ratukuose (wheel chairs). Gyventojams parūpinama reikalinga priežiūra ir priemonės laisvalaikio užsiėmimams.

Šio pobūdžio patalpose dažniausiai gyvena asmenys, sulaukę 60 ar 65 metų. Valdžia nustato butų bei priežiūros kainas, kurios gali būti įvairios. Tai priklauso nuo patalpų kokybės bei dydžio. Vienam asmeniui kambarys su maistu ir priežiūra gali kainuoti nuo 20 iki 60 dol. dienai. Kai kuriuose pastatuose galima nuomoti kambarius, kainuojančius nuo 250 iki 550 dol. mėnesiui. Tuo atveju, jei gyventojas valgo valgykloje, moka atskirai už maistą. Nepasiturintiems gyventojams valdžia duoda pašalpą.

Senelių namų priežiūra ir kontrolė priklauso "Community and Social Services" ministerijai. Ministerija iš anksto neskiria kvotos naujai statybai, bet norintieji gauti leidimus statybai kreipiasi į ministeriją ir tariasi dėl jiems tinkamų sąlygų. Ministerijai davus leidimą, skiriama vienkartinė finansinė parama bei nedidelio nuoširdumo paskola. Be to, šiose patalpose galima apgyvendinti apie 25% asmenų, kuriems reikalinga "Extended Care", t. y. slaugos namų priežiūra. Tokio pobūdžio yra latvių senelių namai

"Kristus Darzs" Woodbridge ir daugelis kitų. "Villa Colombo" gavo 1,8 mil. dolerių valdžios pašalpą statybai.

Ontario senelių namų savininkų sąjungos statistika rodo, kad 1985 m. rugsėjo mėnesį Toronto didmestyje buvo 27 senelių namai su 3187 gyventojais. Planuojama statyti visa eilę kitų, nes Ontario valdžia yra paskyrusi 75 mil. dolerių paramą tokių namų statybai. Tikimasi, kad provincijoje šios pašalpos dėka atsiras naujų pastatų, talpinančių dar 2500 gyventojų.

Slaugos namai — "Nursing Homes" turi savo reikalavimus. Ontario provincijoje šiuo metu 305 slaugos namai priklauso privatiems savininkams ir 26 namai institucijoms. Juose gyvena apie 30,000 asmenų. Valdžia nustato sąlygas, kurias išpildžius asmuo priimamas į slaugos namus. Savininkams nustatomos kainos, kurių jie gali reikalauti iš gyventojų. Paskutiniu metu ypač stiprinama kontrolė ir statomi didesni reikalavimai savininkams. Slaugos namų priežiūra, leidimai ir kontrolė priklauso Ontario sveikatos ministerijai — "Ministry of Health". Ministerija du kartu per metus skiria kvotas slaugos namų lovų skaičiui didinti. Paskutiniu metu šios kvotos dažniausiai atitekdavo jau veikiantiems slaugos namams. Tik retais atvejais duodavo leidimą statyti naujus pastatus. Remiantis ankstyvesniais duomenimis, Toronto didmiesčiu 1987 m. gali būti skiriama apie 150 naujų lovų. Paskelbus valstybiniuose žiniaraščiuose ir spaudoje vienai ar kitai vietai skiriamas kvotas, suinteresuoti asmenys ar korporacijos įteikia prašymus ministerijai. Bent iki šiol norintieji statyti slaugos namus ir gavę leidimus patys rūpindavosi finansavimu, nes valdžia neremdavo nei paskolom, nei tiesiogine parama. Vienos lovos, t. y. vienam asmeniui, norinčiam gyventi šiuose namuose, patalpų paruošimas kainuoja apie 70,000 dol. Be to, slaugos namų tvard

(Nukelta 6-tą psl.)

KLB krašto valdybos vicepirmininkė ir kultūros komisijos pirmininkė RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ su KLB Edmontono apylinkės valdybos pirmininku ALGIMANTU DUDRAVČIUMI, kuriam įteiktė kultūrininko-visuomeninko premiją

Lietuviškieji rūpesčiai Romoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mokyti bei paruošti vaikus pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui.

Tas pats komunistų laikraštis "l'Unita" 1987 sausio 27 d. išspausdino A. Santinio straipsnį "Ar popiežius vyks Lietuvon?" Tai nesą neįmanoma, bet pirma reikia pašalinti kliūtis. Tai pareiškęs sovietų religijos reikalų įgaliotinis Anilionis.

Pokalbyje su Anilionio padėjėju Juozėnu A. Santini išgirdo priekaištą Vatikano radio lietuvių skyriui. Esą jis skelbia netiesą, sakydama, kad Lietuvoje nėra religijos laisvės, kad tikintieji studentams sunkiau patekti į universitetą. Taip esą atsitinka dėl to, kad Vatikano radio darbuotojai remiasi konservatyviais emigrantais, kurie nepažįsta dabartinės Lietuvos.

A. Santini buvo nuvykęs ir į Rumšiškes, kur klebonauja kun. J. Žemaitis. Pastarasis pareiškė, esą Lietuvoje niekas nekliaudo atlikinėti religines apeigas. "Mes esame katalikai, ištikimi Romos Bendrijai ir Šv. Tėviui, bet taipgi esame lietuviai, ištikimi vals-

tybei" — sakė kun. J. Žemaitis.

Iš paskelbtų straipsnių matyti, kad italų komunistų laikraščio bendradarbis aplankė oficialius pareigūnus, tarnaujančius daugiau ar mažiau okupacinei sovietų valdžiai, bet nesusitikio su pagrindžio spaudos žmonėmis, kurių leidiniai atskleidžia ne sovietinę propagandą, bet nuogą tik-

Vatikano dienraštis

"L'Osservatore Romano" 1987 m. sausio 22 d. išspausdino ilgą straipsnį "La cristianizzazione della Lituania", parašytą Pauliaus Rabikauskos. Jame profesorius rašo apie istorijos seminarą, kuriame š. m. birželio 24-26 d.d. bus gvildenama tema — "Lietuvos krikščionėjimas". Paskaitas skaitys istorikai — 3 lietuviai, 5 lenkai, 4 — kitų tautybių. Tai bus tarptautinio pobūdžio seminaras, kuriame dalyvaus įvairių tautybių klausytojai. Seminarą rengia popiežišką istorinių mokslų komisija, pirmininkaujama mons. M. Maccarone.

Pastaruoju metu vienas lenkų istorikas atsisakė nuo paskaitos, jo vieton įieškoma kito. Kor.

Tai mano namai... O, KANADA

Kanada yra mūsų namai.

Mes turime galimybę puoselėti daugelį savo kultūrinių paveldų ir pilnai dalyvauti kanadiečių gyvenime. Mūsų įvairumas įjungia Kanadą į globalinę bendruomenę. Bendras mūsų, kaip kanadiečių ryšys, daro mūsų šalį vis stipresnę ir didesnę.

Department of the Secretary
of State of Canada
Multiculturalism

Secrétariat d'État
du Canada
Multiculturalisme

Canada

Lietuviškos spaudos bendradarbiai

Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos veiklos planai

Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos valdyba 1987 m. vasario 28 d. posėdyje svarstė organizacinius reikalus. Posėdyje dalyvavo valdybos pirm. J. Varanavičius, vicepirm. K. Raudys, sek. St. Varanka, ižd. L. Girinis-Norvaiša, inform. St. Prakapas ir buvęs valdybos pirm. A. Gurevičius.

Pirmininkas painformavo, kad užmegztį draugiški ryšiai su Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba Amerikoje, buvo platina mas "Lietuvio žurnalisto" 12 nr. ir visiems Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos nariams užskaitas "LZ" 13 nr., kuris bus išleistas balandžio mėn. Ižd. L. Girinis-Norvaiša pateikė kasos pajamų išlaidų apyskaitą, konstatuodamas, kad gavus finansinę paramą iš "Talkos", "Paramos" ir Prisikėlimo kredito kooperatyvų, Sąjungos finansinė padėtis pagerėjo. Jei dar bus gauta iš kitų finansinių organizacijų parama, Sąjungos valdyba galės stipriau pasireikšti žurnalistinėje veikloje.

Valdyba nutarė ruošti visuomenei kultūrinę popietę 1987 m. balandžio 12 d. Lietuvių namuose. Popietėje visuomenė bus supažindinta su žurnalistų išleista knyga "The Chosen People" (Išrinktoji tauta, žvilgsnis į praeitį) ir su nacių karo nusikaltėlių pajėkų pasekmėmis Kanadoje. Pagrindiniai kalbėtojai pakvies tik prof. dr. R. Vaštokas ir KLB krašto valdybos pirm. adv. A. Pavcevičius.

Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga jungia visus spaudos bend-

radarbius, gyvenančius Kanadoje. Šios organizacijos centras yra Toronte, kuris skyrų neturi, nes kitose kolonijose neatsirado pakankamas spaudos bendradarbių telkinys. Dalis iš jų tiesiogiai įstojo nariais į Sąjungą Toronte, o likusieji kviečiami įsijungti, atsiuntus asmenišką laišką valdybos pirmininkui šio rašinio pabaigoje nurodytu adresu. Valdybos ryšiams su nariais palaikyti, netrukus bus pradėtas leisti informacinis biuletenis, kurį nariai gaus per paštą.

Diskutojant posėdyje santykius su kitomis organizacijomis, konstatuota, kad Kanados ir JAV periodinėje spaudoje nėra aprašoma jų veikla, parengimai ir kiti įvykiai. Net Vasario 16-sios progos šiais metais į kitataučiams suaruštą penktadienio renginį jo rengėjai nepakvietė aktyvių spaudos bendradarbių Amerikos ir Kanados savaitraščiuose. Ir tas kartojasi kiekvienais metais. Aprašant tokius minėjimus, spaudos bendradarbiai negali atvaizduoti šios iškilių šventės renginių, tik pažymėti patį įvykį faktą. Valdyba nutarė pasiūlyti organizacijoms, kurioms reikalinga žurnalistinė talka, apie tai pranešti Sąjungos pirmininkui. Šiuo reikalu rašyti arba telefonu susitarti šiuo adresu: KLŽS pirm. J. Varanavičius, 555 Willard Ave., Toronto, Ont. M6S 3S1. Tel. 763-3957.

1987 m. rudenį planuojama surengti plačios apimties simpoziumą – svarstymas apie mūsų dabarties ir ateities spaudos problemas, siekiant sustiprinti visuomenės susidomėjimą lietuviška spauda išeivijoje. J. Varčius

TADAS DABŠYS (kairėje) – Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos vicepirmininkas, gyvenantis Los Angeles mieste, šiemet laimėjo Kriauceliūno premiją už visuomeninę veiklą. Šalia jo – VI PLJ kongreso rengėjo komiteto pirmininkas HENRIKAS ANTANAITIS, kuris kongreso reikalais aplankė Šiaurės ir Pietų Ameriką, informuodamas apie jaunimo kongresą 1987 m. gruodžio 19 – 1988 m. sausio 10 d. Australijoje

Jaunimo kongreso žinios

Atidarymas — Sydney, 1987 m. gruodžio 19-25 d.d., studijų dienos — Canberra, gruodžio 26-30, stovykla — Adelaide, gruodžio 31 — sausio 7, uždarymas — Melbourne, 1988 m. sausio 8-10 d.d.

Organizacinį komitetą sudaro: Henrikas Antanaitis, pirmininkas, buvęs II PLJK atstovas; Audronė Stepanienė, vice-pirmininkė programos reikalams, buvusi V PLJK atstovė; Birutė Prašmutaitė, vice-pirmininkė administraciniais reikalais, buvusi III ir V PLJK atstovė; Anupras Rakštelis, iždininkas; Dona Sadauskaitė, sekretorė, buvusi V PLJK atstovė.

Darbo komisijų pirmininkai: spaudos ir informacijos — Aladona Butkutė; parengimų — Petras Kružas; techninių darbų — Algimantas Milvydas (buvęs II ir III PLJK atstovas); transporto ir ekskursijų — Rimvydas Skeivys; registracijos — Petras Aras; finansų reikalams Sydneyje Jonas Mašanauskas, Adelaidėje — Vytenis Šliogeris ir Vytautas Patupas; atidarymo (Sydney) — dr. Rita Barkutė; studijų dienų programos (Canberra) — dr. Antanas Stepanas (buvęs I PLJK atstovas); stovyklos programos — Birutė Prašmutaitė (buvusi III ir V PLJK atstovė); stovyklos viršininkas — Algis Šimkus (buvęs I PLJK atstovas); stovyklos techninės ruošos (Adelaidė) — dr. Antanas Stankėvičius; uždarymo Melbourne — Brigita Karazijienė; parodų — Faustas Sadauskas; buvusių kongreso dalyvių suvažiavimo (Sydney) — Jūratė Reizgytė.

Veteranų suvažiavimas

Buvusiųjų kongresantų suvažiavimas 1987 m. gruodžio 21-23 d.d. bus pirmą kartą jaunimo kongresančių jungiamas momentas, kurį pasirodys surengti australai. Mat asmenys, kurie yra dalyvavę kuriam nors jaunimo kongrese, buvo jo paveikti ir juose liko neišdilstamas sentimentas kongresams. Jaunimas yra reikalingas tautos, ypač tarpkongresinėje veikloje, tačiau asmenys, kurie patys yra dalyvavę kongresuose, ne visada pasireiškia lietuviškoje bendruomenėje ir tampa "prarastosios, vidurinėsios" kartos dalimi. Australai tikisi, kad sudarydami progą buvusiems kongresams dalyviams vėl susitikti bei aptarti lietuviškos veiklos ir kartu jaunimo rūpesčius, įgalins juos, atnaujinus ryšius, išvystyti talką jaunimui bei sudaryti savo amžiaus grupei galimybę veikti lietuviškoje visuomenėje.

Buvusių kongreso dalyvių suvažiavimo organizatorė Jūratė Reizgytė planuoja tris dalis: 1. išvyką į Sydnejaus

apylinkes, 2. paskaitos ir diskusijos, 3. gegužinę su dabartiniais jaunimo kongreso atstovais.

Rimtoje suvažiavimo dalyje bus svarstomi keli projektai. Pirmasis: galimybė studentams bei vyresniems gimnazistams iš vieno krašto nuvykti pas bendraamžį studentą kitame krašte praleisti pvz. vasaros atostogų. Studentas, pas kurį atvyksta svečias, per sekančias savo atostogas vyksta tiek pat laiko praleisti į svečio kraštą. Antras projektas: šeimų apsiėmimas atostogų metui, apsiėmiant gyvenvietėmis tam pačiam laikotarpiui. Tai pritaikymas "Time-share" plano šiek tiek jį apribojant lietuviams. Trečias projektas: talka Jaunimo sąjungai tarp kongresu. Kiekvienas buvęs kongreso dalyvis juk praeityje turėjo aktyvų vaidmenį tos Sąjungos veikloje. Norėtusi, kad tie asmenys ir toliau talkintų Jaunimo sąjungai.

Lieka tik laukti, kiek atsiiras tų buvusiųjų kongreso dalyvių, kurie ryšis vykti Australijon. Suinteresuoti turėtų kreiptis į savo gyvenamo krašto LJS vienietį. Toronte ir apylinkėse: Jūratė Uleckaitė 928-9353.

Gabija

Atstovai į jaunimo kongresą

ATSTOVŲ RINKIMAI. Pagal KLJS valdybos nurodymą, atidedami iki balandžio 5 d. apylinkėse. Norintys kandidatuoti į atstovus privalo savo intenciją kartu su straipsniu, atsakančiu į žemiau nurodytus klausimus raštu lietuvių kalba pateikti iki kovo 22 d. KLJS valdybos vicepirmininkei Marytei Adamonytei (6470 Jolobert Ave., Montreal, P.Q. H1M 1K9. Telefonas 514-256-5355). Kandidatuoti gali visas lietuvių jaunimas 18-30 m. amžiaus. Norintys kandidatuoti turi raštu pareikšti norą kandidatuoti atsakant į sekančius klausimus: 1. Ko tikiesi iš šio VI PLJ kongreso Australijoje? 2. Ką jaunimo kongresas tau reiškia? 3. Kaip žadi ruošti atstovauti savo krašto lietuvių jaunimui?

Rinkimai, atsiradus pakankamai skaičiui kandidatų, įvyks apylinkėse balandžio 5 d. Visas jaunimas skatinamas atkreipti dėmesį į šią svarbią rinkimų datą ir gausiai, savo balsų dauguma, paremti tinkamiausius asmenis atstovauti Kanados lietuvių jaunimui Australijoje.

Naujai išrinktas KLB Winnipeg apylinkės pirmininkas MARIJUS TIMMERMANAS

Užgavėnių šventė Toronte

J. VARČIUS

Užgavėnės yra labai sena lietuviškų papročių šventė, kuri minima 1428 m. kryžiuočių ordino dokumentuose. Senovėje Užgavėnės reiškė žiemos išlydėjimo ir pavasario sutikimo šventę, kurią švėsdavo kovo antrosios dekados pabaigoje ir trečiosios pradžioje, kai susilygina nakties dienos trukmė. Ši šventė senovėje buvo švenčiama kaip karnavalas ir kituose kraštuose. Katalikų Bendrijai nustačius 7 savaitę priešvėlykinį pasninką — Gavėnią, Užgavėnės pradėtos švesti septintos savaitės antradienį prieš Vėlykas.

Šios tradicijos laikosi ir Toronte Lietuvių namai, kurių tikslas — lietuvių papročių renginiai. Iki 1979 m. septintos savaitės prieš Vėlykas antradieniais, Lietuvių namai rengdavo Užgavėnių vakarus su šios šventės tradiciniais šokiais ir maisto patiekalais. Tačiau dėl darbo mažai dalyvaujančių publikos. Nuo 1980 m., susitarus su organizacijomis, Užgavėnės pradėtos švesti šeštadieniais 7-8 savaitės prieš Vėlykas. Renginius pavadintas Užgavėnių karnavalu, kurį sudaro jaunimo popietė ir kaukių vakaras.

Šiais metais Užgavėnių karnavalas įvyko vasario 28, šeštadienį, Toronte Lietuvių namuose; prasidėjo 1 v.p.p. ir baigėsi sekmadienį 1 v.r.

Jaunimo popietė

Tai įdomiausias Užgavėnių šventės renginys, įvykęs Mindaugo, Mortos ir Gedimino salėse. Dalyvavo apie 300 svečių, kurių pusę sudarė jaunimas.

Mortos svetainėje veikė LN moterų būrelis buketas, kurį aptarnaujantis narės vaišino svečius savo seklyčioje karštais užkandžiais ir pyragais. Svetainės sienas puošė LN vyrų būrelis veiklos nuotraukos, meniškai buvusių renginių skelbimai. Čia pat veikė gėrimų baras.

Didžiausias judėjimas prieš programą vyko Mindaugo salės balkonuose, kur 8 organizacijos buvo įrengusios turtingus paviljonus. Visų dėmesį atkreipė du didžiausi paviljonai: tautinių šokių grupių "Gintaro" ir "Atžalyno". "Gintaro" paviljonas pavadintas "Bičių avilys", vaizdavo bičių gyvenimą ir jo globėją žmogų. Šis paviljonas laimėjo pirmą premiją \$50.00. Čia pat "Atžalyno" paviljonas "Turgus", papuoštas parduodamomis prekėmis, pardavinėjo pyragus ir skanėstus. Prie šių paviljonų buvo didelis "svečių" susitelkimas, ypač mažųjų, kurie valgė skanėstus, pyragaičius ir bandė laimėti loterijoje. "Atžalyno" paviljonas įvertintas II premija ir gavo dovaną \$30.00.

Trečias įdomus paviljonas, kuris pirmą kartą pasirodė šios šventėje, buvo savaitrašio "Dirvos", kuris laimėjo trečią premiją \$20.00. Jo rengėjai — "Dirvos" mėmų būrelis. Be šių minėtų, balkone buvo įrengti šių organizacijų paviljonai: Toronto pensininkų klubo, Maironio mokyklos, moksleivių ateitininkų, Toronto filatelistų draugijos ir Toronto vyrų choro "Aras". Jų rodinį daugumą sudarė moterų rankdarbiai, meginiai, audiniai, daugybė lietuviškų pyragų ir skanumynų. Išskirtinas Filatelistų draugijos paviljonas, kuriame buvo sutelkta įvairių tautų, valstybių pašto ženklų ir du rėmai išleistų vokių pavyzdžių, Lietuvos istorijos tautinių sukakčių minėjimo progoms. Visais paviljonais domėjosi jaunesnieji ir vyresnieji svečiai: pirkto audinius, juostas, rankdarbius, pyragus.

3 v.p.p. visi svečiai buvo pakviesti į Mindaugo salę, kur LN visuomeninės veiklos komisijos pirm. A. Jankaitienė įžanginiame žodyje priminė Užgavėnių šventės prasmę ir meninei jaunimo programai vadovauti pakvietė pranešėja Daivą Grybaite. Ji taisyklina lietuvių kalba supažindino dalyvius su programa. Uždangai praskleidus, publika sutiko plojimai scenoje išsiriikiavusius N. P. Marijos seselių vaikų darželio 25 auklėtinius, kurie atliko 15 minučių įdomiausią programos dalį. Vadovaujant seselėms Loretai ir Teresei, talkinant mokytojoms B. Kmieliauskienei ir akordeonu pritariant N. Benotienei, dundant dviejų berniukų mušamam būgnui, darželio auklėtinių choras atliko daineles, ne tik dainuodami, bet ir vaidindami, keldami rankytes aukštyn, susikibę šokinėdami, keisdami savo pozicijas.

Dingus darželio choristams už

scenos uždangos, "Atžalyno" jaunieji šokėjai, vadovaujami D. Krivaitės ir H. Hurst, grojant akordeonu D. Pargauskaite atliko "Noriu miego" ir "Sukinti".

Šokėjus pakeitė scenoje išsiriikiavę Maironio mokyklos 4-7 skyrių 40 mokinių choras, kuris, diriguojant D. Viskontienei ir akompanuojant J. Govėdui, atliko dainų pynę.

Netrukus salės centre "Gintaro" jaunųjų vaikų grupė, vadovaujant A. Bubulienėi ir grojant D. Pargauskaite, pašoko "Vovėraitę", o vyresniųjų vaikų grupė, vadovaujama R. Ruslinavičienės, energingai pašoko "Kalveli" ir "Žvejų polką".

Jaunimo programa užtruko valandą laiko. Jai pasibaigus, svečiai dar lankė ir vaikų darželio parodą Gedimino menėje. Ši paroda buvo verta ypatingo lankytojų dėmesio, nes parodė mažųjų auklėtinių meninius sugebėjimus ir jų mokytojų pasišventimą bei kantrybę auklėjant mūsų jaunimą Dievui ir Tėvynei. Gedimino pilį primenančioje menėje buvo išdėstyti ant sienų ir salės centre ant pastolių rėmuose apie 140 spalvotų piešinių, daugiausia "abstrakčių", kurie vaizdavo gėlytes, gamtą ir vaiko vaizduotės pasaulį.

Jaunimo popietė baigta 5 v.p.p.

Kaukių vakaras

Šis vakaras Mindaugo ir Mortos salėse prasidėjo 7 v.v. Dalyvavo per 200 svečių ir apie 80 meninės programos atlikėjų. Koncertas pradėtas 7.30 v.v. Pranešėja buvo pakviesta Zita Gurklytė.

Torontiško "Gintaro" ansamblio paviljonas Lietuvių namuose Užgavėnių karnavale 1987 m. vasario 28 d. Nuotr. B. Tarvydo

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti

Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties iškilmėse Romoje

1987 m. birželio 24 - liepos 21 dienomis

PROGRAMA: Lietuvių audiencija pas popiežių Joną-Paulių II

Šv. Tėvo Mišios sekmadienį ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija Mišios Šv. Jono Laterano bazilikoje Mišios 12 apaštalių bazilikoje Lietuvių chorų pasirodymas Lietuvių akademija Buftetas Saint' Angelo pilyje

KAINA: (iš Čikagos asmeniu) "Hilton"	\$1530.00
"Sheraton-Boston"	\$1375.00
"Polio"	\$1310.00
"Michelangelo-Grand"	\$1255.00
"Nordland"	\$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie pagrindinės kainos. Skrendant iš Bostono, Niujorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo pagrindinės kainos. Į šią kainą neįeina \$13.00 aerouosto mokestis. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina: lėktuvo bilietas, 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambarėje), (Continental) pusryčiai kasdien, "Hospitality Desk", lagaminų nešiojimas, visos susisiekimo išlaidos pagal planą, bilietas į bufetines vaišes Sant' Angelo pilyje.

Informacijų teiraukitės:

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.,
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Audronė-Jūratė
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M6P 1A4 Canada
(416) 532-8772

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.,
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Romas Kezys siūlo vienoms savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją, Alex Lauraitis siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugeois kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

IGNAS MEDZIUKAS

Su prof. Antanu Maceina, mūsų žymioju mokslininku, filosofu, pedagogu ir poetu (Antano Jasmanto vardu), mirusiu sausio 27 d. V. Vokietijoje, riša mane jaunystės dienų prisiminimai.

Kai 1923 m. įstojau į „Žiburio“ gimnazijos Prienuose trečią klasę, Antaną Maceiną radau penktoje klasėje. Jis gyveno pas savo tetą Maceinuką Naujamiesčio gatvėje, prie Nemuno, netoli nuo kun. P. Martišiaus senesnių pastatytos dviejų aukštų gimnazijos ir parapijos šventovės. Aš apsigyvenau gretimame name, kurio savininkas buvo neseniai iš Amerikos grįžęs, jau nebejaunas žmogus, pavarde Šiškus. Kai mes jauni, turėdami daug energijos, mėginavome savo jėgas namų verandoje, šeimininkas išėdavo iš savo buto ir pravėręs duris perspėdavo: „Tamsėtelės, jums kitą metų mano namuose kambario nėra!“ Ir iš tikrųjų po metų ar dveji persikėliau į erdvesnį kambarį Maceinukų namuose.

Kai oras būdavo šiltesnis, pamokas ruošdavome Nemuno pakrantėje. Ten praleisdavom ir laisvalaikį, meškeriodami, pasivaikšiodami ar maudydamiesi, o kartais ir padainuodavom.

Su Antanu susitikdavom kasdien ne tik gimnazijoje, bet ir po pamokų. Jis buvo gabus mokiny, draugiškas, paslaugus, pasiruošęs kitam padėti. Kartą matydamas, kad aš sunkiai vargstu, rašydamas lietuvių kalbos mokytojo paskirtą temą, paėmė iš manęs pieštuką ir per keliolika minučių parašė. Aš jo parašytą rašinėį perrašiau ir sąsiuvinį ir gavau gerą pažymį. Bet nusizūrėjęs, kaip jis rašo, pats ėmiau mėginti ir kaskart vis geriau išėdavo. Kitais metais, būdamas ketvirtroje klasėje, ėmiau rašinėti ir laikraščius. Vieną sekmadienį gimnazijos salėje buvo vakaras su vaidinimu. Neturėdami pinigų, negalėjome nusipirkti bilietų. Antanas kažkaip su kombinavo bilietus ir mes nemokamai galėjome eiti į salę.

Baigęs penkias klases, Antanas Maceina įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, kuri tuo metu buvo Gižuose. Būdamas klieriku, atostogų parvažiuodavo į Prienus pas tetą. Dalyvaudavo ir kalbėdavo pavarasiniukų susirinkimuose, kursuose ir šventėse. Su juo mokėsi filosofijos ir teologijos Vilkaviškio seminarijoje kunigai pasakoja, kad A.M. profesoriams dažnai iškeldavęs iš tų mokslo sričių įvairių klausimų, kuriuos jiems ne visada buvo lengva išnarpuoti.

Abejodamas savo paaikumu, A.M. iš kunigų seminarijos pasitraukė. (Jei tiksliai prisimenu, jis dukart buvo į seminariją įstojęs). Po to studijavo Kaune Teologijos-filosofijos fakultete, kurį baigęs, kaip gabus studentas, buvo išsiųstas pagilinti mokslų į užsienio universitetus. Grįžęs įsigijo daktaro laipsnį, habilitavosi ir buvo paskirtas privatdocentu. Greitu laiku pasireiškė kaip mokslininkas, dėstydamas ir rašydamas savo specialybės mokslinius veikalus.

A.M. aktyviai reikšėsi ir visuomeniniuose darbuose, ypač buvo pagarsėjęs savo tuo metu radikaliomis socialinėmis mintimis, siūlymu altorių aukšą išdalinti vargšams, pasisakymu prieš vyskupų auksinius kryžius. Pask. kun. J. Prunskio, jis buvo tikras socialinio teisingumo šauklys. Dėl to jis buvo patekęs į nemalonių arkiv. J. Skvirsko, kuris per fakulteto dekaną perspėjo jį, kad bus atimta „missio canonica“ (teisė dėstyti). Arkivyskupo akyse A. Maceina nebuvo „persona grata“ ir todėl nebuvo patvirtintas išrinkus jį į KVC valdybą.

A.M. pagarsėjo plačiai, pasirašydamas su kitais deklaraciją „I organiškos valstybės kūrybą“, kuri buvo paskelbta J. Keliuocio redaguojamoje „Naujojoje Romuvoje“. Jis buvo didelis entuziastas šios, jo nuomone, tobulesnės valstybinės santvarkos.

A.M. aktyviai buvo įsijungęs į „XX Amžiaus“ dienraščio kolektyvą, nors buvo apsirovęs darbais universitete. Žodžių,

jis buvo didelių gabumų ir nepaprasto darbštumo asmuo.

Kai 1940 m. vasarą Raudonoji armija užėmė Lietuvą, A.M. su kunigais Juozu Marčiulioniu, Leonu Klimu ir Kazimieru Miliausku apsilankė pas Vištyčio kleboną kun. Jurgį Paransevičių (vėliau nacių Dachau koncentracijos stovyklos kalinį). Nutaikęs palankią progą, spruko per sieną ir pabėgo į Vokietiją. Su juo atvažiavę kunigai buvo suimti ir uždaryti kalėjime, iš kurio išėjo tik kilus karui 1941 m. birželio 22 d.

Čia visi paminėti dalyvavę šioje dramoje asmenys jau yra mirę, išskyrus kun. Klimą, kuris senatvės dienas leidžia JAV, kaip iš spaudos sužinojau, jau beveik apakęs.

Pabėgęs į Vokietiją, A.M. apsigyveno Berlyne. Plk. K. Škirpa, sudarydamas karui prasidėjus vyriausybę, A. Maceiną buvo pakvietęs švietimo ministru. Deja, pats Škirpa vokiečių nacių buvo apgautas ir laikomas namų arešte, o Maceina gavo leidimą važiuoti į Lietuvą prokių namuose.

MARIUS KATILISKIS 1915-1980

„Išėjęs negrįžti“

ALÈ RUTA

Maloni Kolege, nedėkosi ir nesigraibstysiu kaip girtas už tvoros, kaip ten buvo gera ir miela. Nes buvo miela ir gera tikrai. Gal net perdaug. —

Jūs M. Marius, Lemont, 1964.IV.12

Tai iš laiško, jam grįžus po Lietuvių rašytojų draugijos premijos Los Angeles mieste įteikimo.

Širdingai ačiū LRD-jos Valdybai už mielus, guodžiančius žodžius. —

Zina Katiliškienė, Vasario 4, 1981

Tai žmonos poetės Liūnės

Sutemos laiškelis po Mariaus mirties.

Šios dvi citatos beveik nieko bendro neturi su naująja knyga. Kiek vėliau užsiminsiu, kam tie sakiniai iš praeties.

Pirma — knygos išorė. Algimanto Mackaus knygu leidimo fondo visada išleidžia knygą taip, kad malonu paimti į rankas. „Išėjęs negrįžti“ — kietais viršeliais, aplanke juoda-balta nuotrauka (Henrietos Vepštienės), meninė knygos priežiūra — dail. Vyt. O. Virkau. Viskas — paprastai ir skoningai.

Kas apsprendė knygos antrašė — redaktorė ar draugai? Atrodo kiek netikslu. Juk štai ir per šią knygą autorius grįžta, įgyvai prisimenam. Marius nėra išėjęs negrįžtamai; įdomia jo kūryba dar daugelis ir daug kartų pasidomės ir pasižiūgys. Jis to vertas.

Knyga pavartęs skaitytojas pasigenda vienoje vietoje M. Katiliškio bibliografijos. Ir ne tik jo knygų sąrašo, jo straipsnių ir novelių periodikoje; būtų įdomu ir jo kūrybos recenzijos, išvardinus autorius ir šaltinius. Tai palengvintų būsimiems jo biografams, studijai apie jo kūrybą autoriams; būtų aiškesnis jo kūrybinių pasiekimų vaizdas. O tam knygoje būtų vietos užtekt: knygos pradžioje ir gale pora puslapių tušti; be to, vietoje reklaminio visų AM fondo leidinių sąrašo, galėjo knygos aplanke, pagerbiant Marių Katiliškį, būti atspaus-tas tik jo kūrinių sąrašas.

Knygą skačiau su dėmesiu, lėtai, sirdama „gripu“. Ir taip porą savaitių „sirgau Katiliškį“... Nors tikrai kartą gyvenime jį susitikusi (Los Angeles, kai tenyktė LRD-jos valdyba įteikė jam premiją už „Šventadienį už miesto“) ir tik vieną jo laiškelį valdybai tesu gavusi, bet, vartant ir skaitant šią knygą, Marius grįžo kaip gyvas, buvęs toks įdomus ir mielas žmogus, grynas lietuvis, plačių polėkių, didelis talentas. Visus jo raštus esu skaičiūsi, kai ką ne vieną kartą.

Tačiau, kai visą tą kelių autorių nutapytą Mariaus asmenį ir kūrybinį „portretą“ iš šios knygos suvokiau, suabejojau: ar ne geriau būtų AM knygu leidimo fondas padaręs, išleisdamas kurios nors jo knygos pakartotinę laidą ar bent kurią knygą išvertę į anglų kalbą ir paskleidę tarp lietuvių? Žinoma, čia gal ne vieta pageidavimams. Gerai, kad to-

fesoriant tik lapkričio mėnesį. Čia, sėkmingai dirbdamas filosofijos fakultete, buvo išrinktas jo dekanu, o 1944 m. vasarą, artėjant frontui iš rytų, daugeliui masiškai bėgant nuo patirto teroro, ir jis pasitraukė. Gyveno stovyklose. Paskutinį kartą esu jį sutikęs ateitininkų sendraugių suvažiavime 1948 m. balandžio 11 d. Augsburgėje. Tada dar jis buvo jaunas ir geros sveikatos. Profesorio V. Freiburgo ir Miunsterio universitetuose.

Pasakojama, kad sovietai buvo išleide į Vokietiją jo žmoną Juliją (Tverskaitę), kuri turėjo jį prikalbinti grįžti į Lietuvą. Bet jis, nepasitikėdamas pažadais, grįžti nesutiko ir liko Vakarų Vokietijoje. Nors paskutiniuosius beveik dvidešimt metų po širdies infarkto buvo silpnos sveikatos, bet atliko daugybę reikšmingų darbų, paliko svarbių raštų. Jis yra nusipelnęs išsamios monografijos, kuri nedelsiant turėtų būti parašyta, kol dar yra gyvųjų, kurie jį asmeniškai pažinojo.

Liberalinio sparno draugai yra tikri draugai. Mūsų „dešinieji“ arba jokių „portretų“ (studijų) netapo, arba nutapytus dažnai pastato žemėje, nugręžia į sieną...

Knygoj „Išėjęs negrįžti“ pajunti, kiek pati redaktorė bei atskirų straipsnių autoriai, taipgi leidėjai, yra paskyrę laiko ir parodę nuosirdumo bei meilės savo bendraminčiui, bičiuliui, iškiliam prozos rašytojui.

Bet, kaip eilinę skaitytoja, daugiausia jaučiu pagarbos Zinai Katiliškienei (Liūnei Sutemai), kuri neperkrovė knygos savomis reminiscencijomis, duodama tikrai kuklų pluoštą asmeninių laiškų ir vos porą nuotraukų, kur ji pati buvo. Stebina ir jos ne tik meilė, bet ir tolerancija bei pagarba mirusiam jos vyrui — ji nenuspėję faktų apie jo pirmąją žmoną Elzė Avizonytę, net jos nuotrauką knygoje atspausdino. Pažinojau Elzė, buvome mokslo draugės. Tai kukli, rimta mokytoja; jos likimas nepavydėtinas, pasiilikus Lietuvoje.

Artėjant prie knygos esmės — jos turinio, matyti redaktorės sumanymas, parenkanti straipsnių autorius, tinkamai išdėstant negausias nuotraukas tarp gausių rašto puslapių.

Knygą puošia pirmame puslapyje ilgas Henriko Nagio eilėraštis „Memento — Mariui“. Pacituosiu jo pradžią ir pačią pabaigą:

Pasodinai medžius — išaugo lig dangaus. Pastatėi namus, kad apsaugotų tave ir tavonius — ir globojo aukštaitiškas stogas nuo tornadų ir pūgų. Ir kaip kvepejo apyniai prie sandėliuko saulėje.

Visa auga ir žaliuos, ir žydės, ir derlių neš, ir užmigs vėlų rudenį, bet be tavęs, Mariu.

Apie M. Katiliškį gyvenime rašo Bronys Raila ir Algirdas T. Antanaitis. Pirmame knygos skyriuje yra ir paties M. Katiliškio „Aukščiausią kainą“ — žodis gavus premiją (1958 Montrealy), taip pat jo „Apie tėviškę, kūrybinį darbą ir gyvenimą svetur“ (iš pokalbio su rašyt. A. Vaičiulaičiu).

Autentiški autoriaus pasisakymai — įdomiausi. Taip pat įdomūs jo pokalbiai prie Šv. Juozapo upės. Tuos pašnekesius ir „patylėjimus“ gyvai atpasakoja Bronys Raila.

A. T. Antanaičio „Metmenys Katiliškio biografijai ir keli jo paveikslų bruožai“ — žmoogiškai šiltas draugo pasakojimas, tarpais cituojantis paties Mariaus išsiskakymus apie gyvenimo neramius žingsnius, ilgesį, intelektualinį troškulį ir... netekus tėvynės, klajones svetur, nelengvą kelią į geresnį egzistavimą ir į platesnį kūrybos išlėjimą. Darbas, darbas... Fizinis darbas dėl duonos, skaityba, atidus pasaulio stebėjimas ir... išsipašakojimas rankraščiuose, knygoje. M. Katiliškis rašęs sunkiai, apgalvodamas, sąžiningai... Jis nesulapko išpasakoti įspūdių Amerikos žemėje. Jo kūrybos svoris linksta į gimtąją žemę, į Lietuvos kaimą, kurio jis buvo vienas tiksliausių vaizduotojų.

A. a. prof. ANTANAS MACEINA, 79 metų amžiaus, miręs V. Vokietijoje 1987 m. sausio 27 d. Minėjimą rengia Vasario 16 gimnazija kovo 14 d.

Nauji laureatai

JAV Lietuvių Bendruomenės 1986 metų literatūros premiją vertintojų komisija 1987 m. vasario 22 d. posėdyje paskyrė Bernardui Brazdžioniui už jo naują eilėraščių rinkinį „Po aukštaisiais skliautais“.

Literatūros premijai skirti komisija sudarė: pirm. Aušra Liulevičienė, sekr. Alfonsas Šešplaukis, nariai — Bronius Vaškeš, Nijolė Martinaitė, Kazys Bradūnas. Komisija nutarė vienbalsiai 1986 metų Lietuvių Bendruomenės literatūros premiją skirti Bernardui Brazdžioniui, pabrėžiant visą jo kūrybinį indėlį lietuvių poezijos raidon.

JAV LB kultūros tarybos sudarytoji vertintojų komisija iš muzikų — Ritos Klorienės, Dailios Viskontienės ir Kazimiero Skaistgirio 1986 metų muzikos premiją paskyrė kompozitoriui, dirigentui Faustui Stroliai.

Jis mūsų visuomenėje reikišias nuostabiai įvairia muzikine ir visuomenine veikla. Ši premija skiriama jam kaip padėkos ir pagarbos išraiška.

mas, sąžiningai... Jis nesulapko išpasakoti įspūdių Amerikos žemėje. Jo kūrybos svoris linksta į gimtąją žemę, į Lietuvos kaimą, kurio jis buvo vienas tiksliausių vaizduotojų.

A. T. Antanaičio straipsnis knygoj ilgiausias, bet vertingas: Marius aprašytas plačiai, nuosirdžiai, šiltai, be didesnių perdėjimų, net kartais kritiškai („nelengva buvo būti Mariaus draugu“, 101 p.).

Antroje dalyje apie M. Katiliškio kūrybą rašo: Alina Staknienė, I. Maziliauskienė, V. Kelertienė, V. A. Jonynas, Br. Vaškeš ir R. Šilbajoris. Autoriai — svarūs išsivijęs vardai: visi mokslininkai, literaturologai. Dažnai jie knygoj vienas kitą cituoja; yra tų pačių temų ir dėstymo pasikartojimų.

A. Staknienė aiškina „Užuovėją“ (1952) — apie Lietuvos kaimą, kurio nebėra. Apie 30 metų Katiliškis siekęs „Užuovėją“ įamžinti savo Gražiškų kaimą. Duoda ji čia nemažai ištraukų iš įvairių Katiliškio novelių, palygina su vėlesne knyga — „Šventadienis už miesto“, kur veikėjai jau nutolę nuo „žemės filosofijos“.

Trumpai palygina Katiliškio kūrybą su Liudo Dovydeno ir V. Krėvės (Katiliškis esąs di-namiškesnis). Bet Katiliškio kūryba esanti mažiau dainin-gu už Krėvės, nes jo sakiny-s — „vyriškas“. Ir jį daro išva-das, kad M. Katiliškio žodžių jėga užburia skaitytoją ir veikia dar labiau, kai to kaimo jau nebėra; panašiai dar tas kaimas atskambą „dabarti-nių Lietuvos rašytojų geriau-siuose prozos kūriniuose“ (143 p.).

Premijos mecenatas — Lietu-vių Fondas.

JAV LB kultūros tarybos 1986 m. dailės premijai paskirta dailininkui Albinui Elskui. Komisija sudarė: kun. dr. Leonar-das Andriekus — „Aidų“ redaktorius, dailininkai — Paulius Jurkus, Elena Kepalaitė, Vytautas Ignas ir Petras Vaškeš. Albino Elksaus, kaip dailininko įnašas į lietuvių kul-tūrą ir jos iškilimas šiame krašte, įgalino jį tapti šios pre-mijos laureatu. Premijos me-cenatas — Lietuvių Fondas.

JAV LB kultūros tarybos 1986 m. žurnalisto premiją paskir-ta kun. dr. Juozui Prunskui. Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba š. m. premijai pasiūlė aštuonis lietuvių spau-dos bendrąbarbius. Premijos komisija buvo sudaryta iš LZS atstovų — Vlado Bakūno, Juozo Kojelio, LB kultūros tarybos narių — Vinco Akelaičio, Vacio Ročiūno ir Algio Rukšeno.

Komisija balsų dauguma pir-mąją kultūros tarybos 1.000 dol. premiją paskyrė žurna-listui veteranui, kuris dau-giau kaip 50 metų nenuilsta-mai bendradarbiauja beveik visoje lietuvių išsivijios pe-riodinėje spaudoje, yra aprašęs arti 12.000 straipsnių lie-tuvių ir anglų kalbomis, nuo-lat rūpinasi jaunų spaudos dar-buotojų prieaugliu, skatindamas jį straipsniais, paskirais leidiniais bei premijomis. Lau-reatas yra didelis mūsų kultū-rinės, religinės, mokslinės veiklos mecenatas. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas.

Premijos bus įteiktos 1987 m. balandžio 4, šeštadienį, 6.30 v.v., Čikagos Lietuvių jaunimo centre. Tai bus jau septin-toji premijų šventė, rengiama JAV LB kultūros tarybos. Inf.

ALFRED FRANZKEIT

Tėviškės žiburiai

Naktis tamsi. Bet ne be žiburių. O kelio vis dar nematau. Klaidžioja žaltvykslės. Aš gi juk tu Viliojimų prasmės nesuradau.

Naktis tamsi. Bet ne be žiburių. Ir paukščių kelią aš seku. Ir paurščio vėjo užmerkų akių žinėjimą aš vandeniu teku.

Naktis tamsi. Bet ne be žiburių. Tėvynės ilgisi širdis. Ašaros džiūstančios. Aš kai kurių Jausmų suprasti negaliu dar vis.

Naktis tamsi. Bet ne be žiburių. Ar jie nuves į tolimus. Protėvių kelio nueitų žingsnių Surasto mano ilgesio namus?

Ten žiburs. Lai traukiasi naktis. Lai veda Dievas. Jo valia. Austa rytelis, saulutė sušvis. Tu lauk manęs, Tėvyne Lietuva!

Naktis tamsi. Bet ne be žiburių. 1987.II.28 V. Vokietija

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Aloyzo Barono novelės konkur-są paskelbė Lietuvių rašytojų draugijos valdyba, vertintojų komisi-jon pakvietusi Dailią Suogai-tę-Bylaitienę, Adolfą Markelį ir dr. Alfonsą Šešplaukį-Tyruolį. Konkurso laimėtojai ir šiemet bus paskirta \$500 premija, kurios me-cenatas bus praneštas vėliau. Kon-kursui siunčiamų novelių rankraš-čiai turi būti pasirašyti slappyvar-džiu. Autoriaus varda, pavardę ir adresą reikia įdėti užklijuotam vokelin, paženklinant slappyvar-džiu. Konkursui skirtas novelės prašoma siųsti iki 1987 m. rugpjū-čio 1 d. šiuo adresu: Adolfas Mar-kelis, 1836 So. 49th Ave., Cicero, IL 60650, USA. Nepremijuoti rankraščiai bus grąžinami tik au-toriams prašant.

Dešimtoji Eugenijaus Kriaučė-liūno \$1.500 jaunimo premija, susieta su jo mirties dešimtmėčiu, paskirta Tadui Dabšiui, gimusiam Los Angeles mieste 1965 m. ba-landžio 2 d. Jis yra skautas, „Spin-dulio“ ansamblio šokėjas ir dai-nininkas, jaunimo veikėjas, įsi-jungęs į pasaulio lietuvių jaunimo kongresus, Lietuvos reikalais rašantis Kalifornijos universiteto Los Angeles mieste studentų laik-raštyje. Laureatas baigia psicho-logijos studijas ir ruošiasi moky-tojauti privačioje gimnazijoje. Premija sausio 17 d. posėdyje Či-kagoje jam vienbalsiai paskyrė vertintojų komisija, kurią sudarė: šeimos atstovai Irena Kriau-čeliūnienė ir Linas Kučas, PLB valdybos atstovė Birutė Jasaitienė, Pasaulio lietuvių jaunimo są-jungos — Alė Lelienė ir JAV lie-tuvių jaunimo sąjungos — Violeta Dirvonytė.

M. K. Čiurlionio ansamblis Kliv-lande išleido dvi savo mirusio išteigėjo ir ilgamečio vadovo Al-fonso Mikulskio dainų plokšteles „Tėvynės dainos, jū auksinės...“ Plokštelėmis norima įamžinti po-mirtinį kompozitoriaus A. Mikul-skio palikimą. Jose skamba M. K. Čiurlionio ansamblio įdainuoti vėlonies kūriniai: „Rambynas“, „Žveng žirgėlis lankoj“, „Kai aš jojav per girelę“, „Visi berneliai po akių“, „Sutekėjo dvi upytės“, „Oimutė“, „Balnok, tarne, bėra žirga“, „Ulijonā“, „Atvažiavo ma-sinėla“, „Už aukštų kalnų“, „Šv. Jono vakarėlis“, „Ant Nemuno kranto“, „Pasaulio Valdovui“, „Atsisveikinimas su tėvyne“, „Lie-tuviai esame mes gimę“ ir Lie-tuvos himnas. Dviejų plokštelių albumas „Tėvynės dainos, jū auksinės...“ kainuoja \$15 JAV. Persitumti reikia pridėti vieną dolerį. Užsisakyti galima šiuo adresu: LTM Čiurlionio ansamb-lis, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119, USA.

XIV-ją dailės darbų parodą Niujorko bei apylinkių lietuviams vasario 7-8 d.d. Kultūros židin-yje Bruklinyje surengė JAV LB Niujorko apygarda. Paroda buvo skirta Vasario 16 minėjimui ir pir-mosios lietuvių dailės parodos aštuoniadesimtmėčiui. Pastaro-jai buvo atidaryta 1907 m. sausio 9 d. Vilniuje, P. Viešio name, kuriame dabar yra Lietuvos moks-lų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Rengėjų vardu parodos Kultūros židinyje dalyvys pasveikino LB Niujorko apygardos valdybos pirm. A. Vak-selis, paprašydamas atsisistojimu pagerbti du senesni mirusius iš-eivijos dailininkus — Romą Vie-sulą ir Jurgį Juodį. Juos priminė trys tapybos kūriniai: du R. Vie-sulo ir vienas J. Juodžio. Miru-siųjų nuotraukas buvo paruošęs Vytautas Maželis. Vertintojų pa-skirtos premijos įteiktos parodos dalyviams: JAV LB kultūros tary-bos — dail. Juozui Bagdonui, LB Bushwicko apylinkės — dail. Gied-rei Montvilienei, Niujorko šau-lių kuopos — dail. Jonui Rūte-niui, Lietuvių moterų federaci-jos Niujorko klubo — dail. Rim-gailei Zotovienei. Paulius Jurkus vaizdžiai kalbėjo apie Vilniuje prieš 80 metų surengtą pirmąją lietuvių dailės parodą. Didelio dėmesio susilaukė iš E. Rastenienės gautas dail. A. Žmuidzinavi-čiaus tapybos kūriny „Per kiau-rą naktį“, kuris prieš 80 metų buvo išstatytas toje pirmojoje lie-tuvių dailės parodoje. P. Jurkus, XIV-sios dailės parodos Kultū-rės židinyje rengėjas bei vadovas, supažindino ir su šioje parodoje dalyvaujančiais dailininkais bei jų kūriniais. Lankytojams buvo įdomus skulptoriaus Vytauto Ka-šubos Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai skirto medalio kelias gyveniman, atskleistas medalio piešinio, gipso bei švino dirbinių ir medaliu tapusios bronzos.

Rajoniniuose Šakių kultūros namuose buvo surengta atskai-tinė šio rajono liaudies meistrų stovyklos darbų paroda. Ta sto-vykla tapytojams, skulptoriams, medžio drožėjams ir portretinio žanro meistrams 1986 m. vasarą buvo surengta „Šešupės“ sovchozo Panovijų kaime, vaizdinguose Še-šupės krantuose. Lankytojų lau-kė parodoje išstatyti B. Jasktė-nės, A. Lozoraitienės, V. Maša-čiaus tapybos kūriny „Per kiau-rą naktį“, kuris prieš 80 metų buvo išstatytas toje pirmojoje lie-tuvių dailės parodoje. P. Jurkus, XIV-sios dailės parodos Kultū-rės židinyje rengėjas bei vadovas, supažindino ir su šioje parodoje dalyvaujančiais dailininkais bei jų kūriniais. Lankytojams buvo įdomus skulptoriaus Vytauto Ka-šubos Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai skirto medalio kelias gyveniman, atskleistas medalio piešinio, gipso bei švino dirbinių ir medaliu tapusios bronzos.

Šilutės kraštotyros muziejus paruošė originalią parodą, at-spindinčią architektūrinę šio mies-to praeitį ir ateitį. Parodai panau-doti praėjusią vasarą architektų stovykloje Šilutėje paruošti at-skirų miesto dalių statybos, se-namiesčio atnaujimo projektai bei maketai, atskleidžiantys bū-simą Šilutės veidą po kelerių metų.

Rašytojo Juozo Grušo atmini-mas bus įamžintas ant kapo pa-statytu antkapiu, jo vardu pava-dinta viena nauja Kauno gatvė. Lietuvos literatūros muziejus skyriumi taps memorialinis Juo-žo Grušo muziejus Kaune, isteig-tas jo gyventame name. Metinės Juzo Grušo vardo premijos susi-lauks geriausias dramaturgijos kūriny.

Rašytojos Ievos Simonaitytės devyniasdešimtosios gimimo me-tinės paminėtos sausio 22 d. Vil-niaus dramos teatre. Minėjime kalbėjo organizacinės komisijos pirm. M. Sluckis, rašytojai J. Bal-tušis, B. Baltrušaitytė ir P. Dir-gėla, lituanistikos studentė Vil-niaus universitete D. Juodvalkytė. Rašytojos gimtadieniui skirtą vakarą Klaipėdoje surengė viešoji I. Simonaitytės vardo biblioteka. Apie jos kūrinių reikšmę kalbėjo filologijos dr. Vytautas Kubilius, I. Simonaitytės kūrinių ištraukas skaitė ir jai skirtus Birutės Balt-rušaitytės, Pauliaus Drevinio, Vla-do Nausėdos eilėraščių deklama-vo Klaipėdos dramos teatro akto-riai. Programon taipgi įsijungė dailis Audronės Kaukienės vado-vaujamo etnografinio ansamblio „Vorusnė“. Gimtadienis paminė-tas ir „Jaunosios gvardijos“ kol-choze, Klaipėdos rajone, kur yra gimtasis I. Simonaitytės Vanagų kaimas.

Prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, Ohio universiteto slavistikos ka-tedros vedėjas, yra įjungtas į du amerikiečių ir sovietų keitimosis mokslininkais paskirtus „Ameri-kos pėdsakai rusų literatūroje“ ir „Rusijos pėdsakai Amerikos literatūroje“. Antrasis projektas liečia iš rusų literatūros pasirink-tą Levą Tolstojų. Prof. dr. R. Šil-bajoris yra amerikiečių pusės ko-ordinatorius Tolstojaus projek-tui. Kai jo reikalavimai lankėsi Mask-voje, buvo pakviestas Vilniun, kur sausio 9-12 d.d. skaitė kelias pa-skaitas apie išsivijus poeziją (A. Mackų, K. Bradūna, L. Sutema, A. Nyka-Niliūna) ir L. Tolsto-jaus estetines pažiūras. Šia proga „Literatūra ir menas“ vasario 7 d. laidoje paskelbė svečio pasakab-jimą su rašytoju Algimantu Bučiu apie dabartinę lietuvių literatū-rūs būklę bei jos problemas išei-vijoje. Prof. dr. R. Šilbajoris pa-sakojo: „Poezija dar vis gyvuoja, kol rašo tokie žmonės, kaip Liūnė Sutema, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Kazys Bradūnas, Henrikas Nagys, Jonas Mekas, Bernardas Brazdžio-nis, Vitalija Bogutaitė ir kiti. Sun-čiau su jauna ja karta, nes mažė-ja prieaugis žmonių, mokačių taip gerai lietuviškai, kad galė-tų rašyti eilėraščių. Prozos pa-dėtis panaši — dar turime savo tarpe Antaną Vaičiulaitį, Jurgį Jankų, Paulių Jurkų, Liudą Do-vydeną, Birutę Pukelevičiūtę ir kitus, o prieaugio kaip ir nema-tyti. Ir iš tiesų, jaunam žmogui, gimusiam ir augančiam angliškai kalbančiam krašte, kuriame jis tu-ri įgyti profesiją, sunku pasisvės-ti plačios prozos rašymui, nes tai atima nepaprastai daug laiko. Dra-moje aktyvus Kostas Ostrauskas. Aktyvus, tiesa, ir Jonas Vaitys. Rašo Pukelevičiūtė, kuri taip pat yra įdėjęs įnašą į vaikų literatūrą. Pastaroji srity, apskritai pasa-kius, daug pasiekė nesame, nors turime šiek tiek literatūros...“

Rajoniniuose Šakių kultūros namuose buvo surengta atskai-tinė šio rajono liaudies meistrų stovyklos darbų paroda. Ta sto-vykla tapytojams, skulptoriams, medžio drožėjams ir portretinio žanro meistrams 1986 m. vasarą buvo surengta „Šešupės“ sovchozo Panovijų kaime, vaizdinguose Še-šupės krantuose. Lankytojų lau-kė parodoje išstatyti B. Jasktė-nės, A. Lozoraitienės, V. Maša-čiaus tapybos kūriny „Per kiau-rą naktį“, kuris prieš 80 metų buvo išstatytas toje pirmojoje lie-tuvių dailės parodoje. P. Jurkus, XIV-sios dailės parodos Kultū-rės židinyje rengėjas bei vadovas, supažindino ir su šioje parodoje dalyvaujančiais dailininkais bei jų kūriniais. Lankytojams buvo įdomus skulptoriaus Vytauto Ka-šubos Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai skirto medalio kelias gyveniman, atskleistas medalio piešinio, gipso bei švino dirbinių ir medaliu tapusios bronzos.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 33 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	9.30-3.30
Antradieniais	9.30-3.30
Trečiadieniais	9.30-3.30
Ketvirtadieniais	9.30-8
Penktadieniais	9.30-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadeniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90-179 d. termin. ind.	6 1/4%
180-364 d. termin. ind.	6 1/4%
term. indėlius 1 metų	7 1/2%
term. indėlius 2 metų	7 1/4%
term. indėlius 3 metų	7 1/4%
GIC - 1 m. - (met. pal.)	8 %
GIC - 1 m. - (mėn. pal.)	7 1/4%
RRSP ir RRIF (pensijos)	7 1/4%
RRSP 1 metų term.	8 %
spec. taip. s-ta	6 1/4%
taupomąją s-ta	6 %
taupymo kasd. palūkanų sąsk.	6 %
čekių kasd. palūkanų sąsk.	3-6 %
DUODA PASKOLAS:	
asmenines nuo	10 1/2%
mortgicinius nuo	9 1/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrus
veikia sekmadeniais
9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sažiningai patarnaus

Antanas Blūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,

"TREASURY BILLS" — mokami aukščiausi nuosimčiai už 30 d.,
60 d., 90 d. ir vienerių metų investavimus.

Mielai jums patarnaus
šėrų, lakštų, pelningo
investavimo reikaluose.

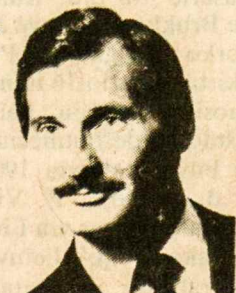
Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

PASIRINKITE

SAU NAMĄ -

SU

- * patyrusiu atstovu
- * sažiningu patarnavimu
- * asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

Sažiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie
nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, B.Sc.

624-6336

namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Greitas ir tikslus

patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto tautinių šokių grupės tėvų komiteto pirmininkei J. VITKŪNE-NEI įteikiama II vietos premija už "Atžalyno" paviljoną Užgavėnių karnavale Lietuvių namuose

Nuotr. B. Tarvydo

KANADOS ĮVYKIAI

Karo nusikaltėliai bus teisiami

Teisėjo Deschenes komisija pagaliau įteikė vyriausybei galutinai paruoštą pranešimą, kurį teisingumo ministeris Hnatyshyn paskelbė parlamente š. m. kovo 12 d. (pavardės nebuvo paskelbtos). Drauge su pranešimu buvo paskelbtas ir vyriausybės nutarimas priimti tiktai kai kurias Deschenes komisijos rekomendacijas, būtent: teisti 20 asmenų, kurių byloms yra pakankamai medžiagos (tai bus pavesta RCMP policijai ir teisingumo ministerijai); teisti ne tiktai nacių karo nusikaltėlius, bet ir visus kitus karo nusikaltėlius bei asmenis, nusikaltusius žmonijai; pertvarkyti baudžiamąjį kodeksą, kad tokios bylos galėtų būti keliamos Kanadoje. Vyriausybė atmetė komisijos rekomendaciją palengvinti karo nusikaltėlių išdavimą Izraeliui arba Sov. Sąjungai. Karo nusikaltėliai, pagal pakeistą įstatymą, bus teisiami Kanadoje. Įstatymo pakeitimui reikės 2-4 metų.

Deschenes komisija peržiūrėjo apie 800 atvejų, kurių daugiau kaip 600 atmetė, likusius 238, įskaitant 20 rimtų nusikaltėlių, rekomendavo tolimesniai tyrimui.

Iš vyriausybės pareiškimo paaiškėjo, kad Kanadoje OSI nebus steigama. Tardymo darbas bus pavestas RCMP ir teisingumo ministerijai. Iš Sov. Sąjungos gauti nusikaltimo įrodymai bus priimami, jeigu jie bus specifiškai patikimi ir lies sunkius karo nusikaltimus.

Tautinės grupės yra gana patenkintos Deschenes komisijos pranešimu bei vyriausybės nutarimu, kuris atsižvelgė ir į tautinių grupių pageidavimus. Taigi visa tautinių grupių akcija Deschenes komisijos reikalu buvo reikšminga.

Spaudoje plotakai nusikambėjo užsienio reikalų ministerijos atsakymas kariniu Izraelio atstovu Kanadai priimti gen. mjr. A. Jaroną, kuris tokiom pareigom buvo patvirtintas Izraelio ambasadoje Vašingtone. Izraelio ambasada Otavoje karinio atstovo neturi. Buvo planuojama, kad gen. mjr. A. Jaronas tvarkys karinius Izraelio reikalus ir su JAV, ir su Kanada. Dabar Izraeliui tokiems ryšiams su Kanada reikės surasti kitą karininką. Normaliai Kanados atsisakymas nepriimti užsienio šalies paskirto diplomato nesulaukia platesnių komentarų. Tokį atvejį dažniausiai stengiamasi nutylėti, tačiau šį kartą spaudą pasiekė neoficialios nuogirdos, kurias buvo priverstas patvirtinti Kanados užsienio reikalų ministeris J. Clarkas. Jis be gili nesutiko atskleisti gen. mjr. A. Jaroną atmetimo priežastį. Kariniu Izraelio atstovu Amerikai Pentagono vadai jį pernai patvirtino tik po ilgo delsimo ir Izraelio spaudimo. Kai 1982 m. Izraelis pradėjo invaziją Libanui ir užėmė Beirutą,

plk. A. Jaronas vadovavo divizijai, kurios žinioje buvo palestiniečių pabėgėlių Sabros ir Šatilos stovyklos. Jose rugsėjo 16-18 d.d. Izraelio talkininkais laikomi krikščionių falangistų milicininkai nužudė apie 700 vyrų, moterų ir vaikų.

Plk. A. Jaronas vadovaujama divizija milicininkų vykdomas žudynės Sabros ir Šatilos stovyklose sustabdė tik po trijų dienų, kai sensacinga žinia jau buvo pasiekusi pasaulio spaudą. Šį tragišką įvykį tyrusi speciali Izraelio komisija plk. A. Jaroną pripažino iš dalies kaltu dėl šio įvykio ir rekomendavo, kad jam trejus metus nebūtų leista vadovauti kovos daliniams fronto linijose. Tą laikotarpį plk. A. Jaronas praleido administracinėse pareigose, o tada susilaukė generolo majoro laipsnio ir buvo atsiųstas kariniu Izraelio atstovu Vašingtono. Pentagonas patvirtinimą šiom pareigom ilgokai delsė, nes tada aštrios įtampos tarp JAV ir Izraelio buvo susilaukta dėl žydų kilmės amerikiečio J. Pollardo, dirbusio karo laivyno žvalgyboje, apkaltinimo paslapčių išdavinejimu Izraeliui. Mat pastarąjį špionažan įjungė Izraelio aviacijos plk. A. Sella, dabar pakeltas į brigados generolus. Nenuostabu, kad Vašingtone šaltai buvo sutiktas ir gen. mjr. A. Jaronas, kariniu atstovu priimtas tik dėl Izraelio spaudimo.

Kanados spaudoje spėjojama, kad įtakos užsienio reikalų ministerio J. Clarko sprendimui turėjo ne tik palestiniečių žudynės Beirut, bet ir teismas Vašingtone, atskleidęs šėvrius Izraelio darbelius, kai amerikietis žydas buvo įjungtas JAV žvalgybos duomenų išdavinejimu. Įdomiausia, kad iš trijų Toronto dienraščių tik "The Toronto Sun" kovo 7 d. laidoje paskelbė vedamąjį, aštriai puolantį Kanados užsienio reikalų ministerį J. Clarką dėl jo atsisakymo kariniu Izraelio atstovu Kanadai priimti gen. mjr. A. Jaroną. Vedamajame Izraelis vadina mas vieninteliu Kanados sąjungininku Artimuosiuose Rytuose, pastovios demokratijos tvirtovė. Skaitai ir stebiesi: negi tokia kritika J. Clarkui ir tuo pačiu Kanadai turi rūsti su šio dienraščio leidejo pareigoms pasirinktu žydų kilmės politikui Paul V. Godfrey, buvusiu metropolinio Toronto tarybos pirmininku? Neteko girdėti, kad aštrių priekaištų būtų susilaukusi Australijos vyriausybė, atsisakiusi oficialiam vizitui kovo pabaigoje priimti dabartinį Izraelio prekybos ministerį A. Šaroną, kuriam 1982 m. teko būti krašto apsaugos ministru, vadovauti Izraelio invazijai Libanui ir susilaukti daug priekaištų dėl palestiniečių žudynių Beirut, Sabros ir Šatilos stovyklose.

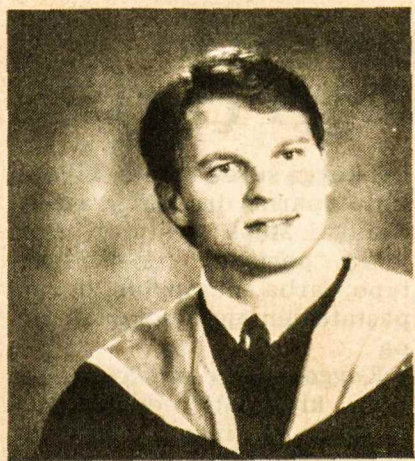
Skautų veikla

• "Šatrijos" tūtininkė ps. A. Saplienė nuo š. m. sausio 1 d. pasitraukė iš tūtininkės pareigų. Skautės, vadovės ir tėveliai reikiama nuosirdžia padėką už vadovavimą. Nauja tūtininkė tapo v.s. D. Keršienė, pavaduotojos — v.s. fil. J. Neimaniėnė ir s. R. Žilinskienė. Visais "Šatrijos" tūnto reikalais skambinti tūtininkei tel. 762-5521. J.D.B.

• 1986 m. LSS pirmios skelbto rašinių konkurso antroje grupėje I vietą laimėjo prit. skautė Lina Mockutė Toronto už rašinį "Dievas, žmogus, atominė jėga", trečioje grupėje — sk.v.sl. Tomas Dundzila Čikagoje už rašinį "Lietuviai Afganistane".

• Į "Ažuolo-gintaro" vadovų mokyklą registruojasi skautai nuo 17 metų, skautės — nuo 16 m. I-mo p.l., bet gali būti ir vyresni. Vadovų trūksta, o šie kursai duoda daug žinių ir praktikos. Registruotis per tūtininkus.

• LSS tarybos pirmia skelbia lietuvių skautų sąjungos vadovybės rinkimus. Juose dalyvauja visi skautai-tės ne jaunesni kaip 18 metų, užsimokėję nario mokesť už trejus šios kadencijos metus. Prezidiumui sąrašus pristato vienetai arba pavieniai iki kovo 23 d. šiuo adresu: v.s.fil. V. Karnas, 2307 Lyric Ave., Los Angeles, CA 90027, USA.

ROBERTAS KALVAITIS, pasižymėjęs futbolo žaidėjas. Jis yra jauniausias Zigmo ir Marijos Kalvaitių sūnus, lankė "Holy Rosary" pradžios mokyklą ir "Aldershot" gimnaziją Burlingtone, Ont. Baigia studijuoti inžinerijos mokslus McMaster universitete Hamiltone. Jau penkeri metai žaidžia universiteto "Marauder" futbolo komandoje. Šiais metais išrinktas į visos Kanados universitetų rinktinę (geriausias "defensive end") ir atitinkamai apdovanotas. Jis reikiškas ir kitose sporto šakose. Prieš porą metų pateko į Šiaurės Amerikos krepšinio rinktinę ir atstovavo Hamiltono "Kovul" Australijoje. Gavo darbą "Dofasco" plieno imonėje inžinerijos skyriuje Hamiltone

"AUŠROS" ŽINIOS

Kovo 11 d. George Harvey gimnazijos patalpose įvyko York lygos krepšinio rungtynės "Aušra" — "Vytis". Laimėjo "Aušra" 86:76 (50:38). "Aušroje" žaidė: S. Žulys 27, V. Gataveckas 29, R. Underly 11, V. Dementavičius 5, K. Bartusevičius 8, G. Simpson 6.

Kovo 27, 28, 29 d.d. "Aušros" vyrų krepšinio komanda yra pakviesta į Golden Ball turnyrą, kurį rengia Molsono ir Addas bendrovės. Turnyras įvyks Martingrove, Westway, Burnhamthorpe ir Vincent Massey gimnazijos patalpose.

Molsonas tokį turnyrą rengia kartą per metus ir pakviečia pačias pajėgiausias krepšinio komandas K.S.

Edmonton, Alberta

LIETUVIŠKAS PAMALDAS Lietuvių namų koplyčioje vasario 8 d. atlaikė iš Toronto atvykęs Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius. Keletą giesmių pagiedojo sol. Algis Simanavičius. Liturginius skaitymus atliko Algis Dudaravičius. Po pamaldų L. namų auditorijoje svečias kunigas ir Algis Simanavičius su Ponia bei visi dalyviai buvo pavaišinti kavute, sumuštiniais bei pyragais.

P.p. Simanavičiai lankėsi Edmontone ryšium su dukters Rasos Simanavičiūtės vestuvėmis. Ji ištekojo už "Argonauto" futbolo komandos žaidėję Lance Chomky. Jo tėvai gyvena Edmontone; jie čia suruošė šaunų povestuvinį pobūvį. Jaunieji — Rasa ir Lance susituokė Toronte š. m. sausio mėnesį.

VASARIO 16 MINĖJIMAS, surengtas KLB Edmontono apylinkės v-bos, įvyko Lietuvių namuose vasario 21 d. vakarą. Minėjimą pradėjo įžanginiu žodžiu apylinkės pirm. Aglis Dudaravičius. Sugiedojus himną, tolimesnei programai vadovauti buvo pakviestas dr. P. Klemka. Pastarasis, pasveikindamas dalyvius ir apibūdindamas šios kilmės eigą, visus supažindino su talentinga ir jauna tautiete poetėmeninke Edita Nazaraite. Jos paveiksliai ir akvarelės buvo iškabinoti parodai L. namų salėje. Norintieji galėjo juos vietoje įsigyti arba užsisakyti.

Iškilmės dalyviai buvo pakviesti bendrai savitaroms vakarienei. Po vakarienos, paruoštos šaunų mūsų šeiminiškų, buvo tęsiama ofi- (Nukeltą į 9-tą psl.)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 1/4% už 90 dienų term. indėl.
6 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 m. term. indėlius
7 1/4% už 2 m. term. indėlius
7 1/4% už 3 m. term. indėlius
8 % už GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai (variable rate)
7 1/4% už pensijų planą (variable rate)
8 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
7 1/4% už pensijų fondą — RRIF (variable rate)
6 1/4% už specialią taip. s-tą
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-6% kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	10 1/4%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	9 1/4%
2 metų	9 %
3 metų	10 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9 %
(variable rate)	
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicinius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciniai.	

AKTYVAI virš 58 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

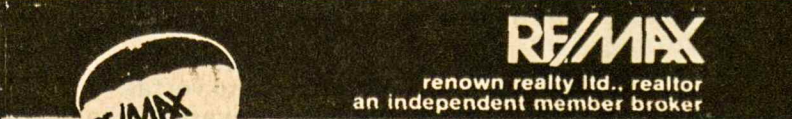
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių — mortgicijų, palikimų, investicijų. (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

1. BLOOR WEST VILLAGE — gražiai išremontuotas keturių miegamųjų namas. Kaina — \$269,900.
2. BLOOR WEST VILLAGE — erdvas keturių miegamųjų namas su privačiu įvažiavimu. Kaina — \$245,000.
3. ETOBICOKE — vienaaukštis dviejų miegamųjų, išremontuotas. Kaina — \$149,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sažiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (i pietus) Wharton Way.

Sažiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

J&L SULMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

10% nuolaida "Tėviškos žiburių" skaitytojams

Neima atlyginimo, jei klientas nepatenkintas

Didžiausia etniška pajamų mokesčių firma "Taxtronix" garantuoja:

- Visas galimas mokeskines nuolaidas
- Konkurencines pigias kainas visiems
- Greitą, be klaidų kompiuterinį apskaičiavimą
- Profesinę pagalbą paprastais (T4) ir sudėtingesniais (verslo) atvejais
- Patogi (ištaigų) vieta; atidaryta kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v.

1. Advance Real Estate, 1055 Bloor St. W.

2. Garczynska Travel, 163 Roncesvalles Ave.

3. PAGRINDINĖ (STAIGA): 2290 Bloor St. W. (prie Runnymede).
Tel. 769-4558

Paramos gavo 36 organizacijos

Metinis Priskelimo parapijos kredito kooperatyvo nariu susirinkimas

1987 m. kovo 8 d., 4 v.p.p., parapijos salėje įvyko metinis narių susirinkimas. Dalyvavo 252 nariai ir keletas svečių bei kitų lietuvių kredito kooperatyvų atstovai: "Paramos" — V. Aušrotas, "Tal- kos" — J. Stankus ir R. Kontenis. Susirinkimą punktualiai pradėjo valdybos pirm. dr. S. Čepas, pasveikindamas ir primindamas, kad 1986 m. mirė 32 nariai. Jie buvo pagerbti atstojimu ir kar- tu su kun. Aug. Simanavičiumi bendra malda. Po to perskaity- tas praėjusių metų susirinkimo protokolas, kuris buvo priimtas be pataisų.

Dr. S. Čepas, savo pranešime pa- sižiaugė, kad 1986 m. buvo sėk- mingi. Iš gauto pelno numatytą nuosimtį gavo ne tik banko nariai, bet ir 21,483 dol. paramos gavo 36 organizacijos. Daugiausia pa- ramos gavo Maironio mokykla — 2,500 dol. ir Vasario 16 gimna- zija — 2,000 dol. Kitos organiza- cijos gavo po mažiau. Iš to pelno

Paleisti lietuviai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kalėjimo, kuriame laukė teis- mo. Jis buvo kaltinamas bend- radarbiavimu su pogrindžio spauda.

Kun. Sigitas Tamkevičius, 49 metų amžiaus, 1983 m. nuteis- tas 10 metų, buvo atvežtas 1986 m. pabaigoje į Vilnių iš Per- mės lagerio. Tardytojai parei- kalavo pasirašyti raštą, kuriuo pripažįsta savo kaltę, bet kun. S. Tamkevičius nesutiko. Tada jis vėl buvo grąžintas Permės lagerin. Dabar atėjo žinia, kad jis antrą kartą atgabentas Vil- niun. Saugumiečiai žada lais- vę, jeigu sutiks pasirašyti ati- tinkamą pareiškimą.

Gauta žinia, kad ir kun. Al- fonsas Svarinskas iš Permės lagerio atgabentas Vilniun ir laikomas Saugumo kalėjimo rūsiuose. Ten jis tardomas. Ma- noma, kad ir jam žadama lais- vė, jeigu sutiks pasirašyti ati- tinkamą raštą — prisipažini- mą prie savo nusikaltimų.

Ir kun. A. Svarinskas, ir kun. S. Tamkevičius yra nuteisti 10 metų lagerio už veiklą Tiki- nių įteism ginti komitete. Inf.

Aukos Bendruomenei

KLB veiklai, gynybai nuo šmeiž- y, lietuvių reprezentacijai, lie- tuviškam jaunimo švietimui Va- sario 16 proga gauta aukų.

\$100.00 — P. Kanopa, St. Baršku- tis, S. V. Liujimas; **\$50.00** — H. But- kevičius, Tėvai pranciškonai, E. A. Abromaičiai; **\$40.00** — V. K.; **\$30.00** — Juozas Staškevičius, N. Gailius; **\$25.00** — A. V. Grybas, A. S. Sakus, Ed. Daniliūnas; **\$20.00** — L. Gutasukas, G. Melnykas, A. Paulius, A. J. Lajukas, V. Bačėnas, J. Budrys, B. Baltaduonis; **\$15.00** — Kaz. Otto; **\$10.00** — L. A. Stul- ginskas, P. Gaidelis, B. Trukanavi- čius; **\$5.00** — V. Beniušis, V. Mor- kinas, P. Vilutis, A. Pranckevičius.

AUKOS ARCHYVUI-MUZIEJUI

\$1,000.00 — Kostas Strikaitis iš Winnipeg; **\$100.00** — prel. J. Ber- tašius; **\$50.00** — Henrikas Nagys; **\$25.00** — dr. A. Pliplys; **\$20.00** — P. Daržinskas, V. Kriškėičius; **\$5.00** — Evarestas F.

KLB kultūrinių ir mažųjų kolo- nių reikalams pirmininkė Rasa Kurienė su paskaitomis aplankė Vakarų Kanados lietuvių koloni- jas ir parvežė **\$1,100.00** auką. Au- kojo šios KLB apylinkės valdybos: po **\$250.00** — Vankuverio ir Kal- gario; po **\$300.00** — Edmontono ir Winnipeg.

KLB valdyba visiems nuošir- diai dėkoja. J. Krištolaitis, išdininkas

— Šypsenos —

Asilo sąvoka

— Mano drauge, leisk man pasakyti, jog tu esi asilas!

— Nesuprantu!

— Ko čia, atleiskite, nesu- prasti...

— Nesuprantu, ar todėl esu tavo draugas, kad esu asilas, ar todėl esu asilas, kad esu tavo draugas.

Moderni pedagogika

— Kaip tau sekasi auklėti sūnų?

— Ačiū, gerai, aš jau pripra- tau jo klausyti!

Dobilas

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Oratorija "Baptizo vos"

(Krikštijų jus) jau sukurta. Jos autoriai — poetas Bernardas Brazdionis ir muzikas Br. Markaitis, SJ. Ji bus atlikta Toronto jungtinio choro 1987 m. lapkričio 14 d. Ryersono instituto teatro salėje. Pirmoji jungtinio choro repeticija — balandžio 22, trečiadienį, 7.30 v.v., Priskelimo par. muzikos studijoje. Kviečiami įsijungti chorai ir paskiri asmenys. Visi balsingi tautiečiai turėtų prisidėti prie šios oratorijos at- likimo Lietuvos krikščionybės sukakties proga. Dėl repetici- jų laiko bus susitarta per pir- mąją repeticiją. Oratorijos rei- kalais kreiptis į V. Verikaitį tel. 534-3120.

Ontario vyresniųjų piliečių ministerija pagerbs darbus pasižymėjusius pensininkus specialiais žymenimis. Visi gali siūlyti kandidatus. Blan- kai gaunami: Office for Senior Citizens' Affairs, 6th Floor, 76 College St., Queen's Park, Toronto, Ont. M7A 1N3. Tel. (416) 965-5106. Kandidatų siū- lymai priimami iki š. m. ba- landžio 15 d.

A. a. sesuo Michaelė Brizgy- tė staigiai mirė kovo 11 d. Šv. Mykolo ligoninėje. Kovo 12 d., 8 v.v., Priskelimo šventovėje buvo kalbamos maldos prie jos karsto. Kovo 13 d., 10 v.v., bu- vo atnašautos gedulinės Mi- šios, ir vėlionė išvežta į Put- namą, JAV-se, kur N. Pr. Mari- jos vienuolija turi savo kapi- nelionę ir Kanados vakarus. Buvo apžvelgtas Vasario 16 renginys penktadienio vaka- re. Pasidžiaugta jo sekmin- gumu.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7440

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave., 533-7954

YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W., 747-3353

Turner & Porter

Toronto Maironio mokyklos choras, vadovaujamas muzikės D. VISKONTIENĖS, dainuoja Užgavėnių karnavale Lietuvių namuose 1987 metų vasario 28 dieną

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio 20 – 29	3. Birželio 25 – liepos 14	5. Rugsėjo 2 – 16
2. Gegužės 13 – 27	4. Rugpjūčio 17 – 28	6. Spalio 5 – 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksi automobilis arba ir kitus reikmenis. Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.

1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

TORONTONT

A. a. dr. Klemensas Liutkus, 81 m. amžiaus, mirė 1987 m. kovo 13 d. Queensway General ligoninėje, Mississaugos mies- te. Palaidotas kovo 16 d. iš Lie- tuvos kankinių šventovės lie- tuvių kapinėse Mississaugoje. Velionis gimė Budiškių k., Sa- ločių vls. Mokėsi Vidugirių pradžios mokykloje, Biržų gim- nazijoje, Telšių mokytojų se- minarijoje, Klaipėdos preky- bos mokykloje. Kurį laiką mo- kytojavo Lietuvoje. Gyvena- mas Austrijoje, studijavo eko- nominius mokslus Insbruko un- te ir ten gavo daktaro laipsnį. Po karo atvykęs Kana- don vertėsi statyba, kurį lai- ką reiškesi visuomeninėje veikloje, ypač Lietuvos atgim- mo sąjūdį. Velionis ilgai sirgo ir buvo rūpestingai slau- gomas žmonos Julijos.

KLB krašto valdyba trečia- me savo posėdyje aptarė su Deschenes komisijos praneši- mu susijusius reikalus. Skel- bimas "Protect the Innocent" buvo įdėtas dienraščiuose "The Globe a. Mail", "La Presse" ir "Whig Standard" Kings- tone. Prisidėjo ir kitos tauti- nės grupės. Taip pat aptartas tradicinis baltiečių vakaras, kuris įvyks Otavoje balandžio 1 d. Jame dalyvaus dr. M. Ulec- kienė ir R. Kurienė. Pastaroji padarė pranešimą apie savo kelionę į Kanados vakarus. Buvo apžvelgtas Vasario 16 renginys penktadienio vaka- re. Pasidžiaugta jo sekmin- gumu.

KLB Toronto apylinkės val- dyba, pirmininkaujama L. Ra- dzevičiaus, posėdžavo kovo 10 d. Priskelimo par. patalpose. Sudaryta komisija įstatams ir rinkimo taisyklėms paruošti bei pakeisti. Jai vadovauja V. Kulnys. Pranešimą apie "Vilniaus" paviljono įrengi- mą Karavano metu padarė ko- misijos pirm. R. Jasienė. Šiai komisijai tenka sunki parei- ga, nes reikia sudaryti pro- gramą devyniom dienom, pri- sitaikyti prie Karavano ren- gėjų reikalavimų, organizuoti tatką paviljono tarnybai ir t.t. Karavanas š. m. bus birželio 19-27 d.d. "Vilniaus" paviljo- ne numatoma programoje pa- minėti ir Lietuvos krikščio- nybės sukaktį. 1988 m. Vasa- rio 16 minėjimo komisijai su- tiko vadovauti R. Strimaitis.

A. a. Jadvygos Pikšilingie- nės atminimui vietoje gėlių A. Bliskienė ir R. Stepulaitis paaukojo "Tėviškės žibu- riams" po \$20.

Antrą paskaitą serijoje "Krikš- čionybė Lietuvoje" kovo 15 d. Toronto Lietuvių namuose skaitė jauna istorikė dr. Rasa Mažeikaitė apie dramatiškus krikščionybės kelius į Lietu- vą, išsamiai gvildendama Min- daugo, Algirdo ir Jogailos pastangas. Įžangoje Priskė- limo par. choras, vadovauja- mas V. Verikaičio, pagiedojo dvi lietuviškas giesmes. Su paskaitininke klausytojus su- pažindino A. Sungailienė, nu- šviesdama jaunos istorikės kelią išveivijoje ir jos darbus akademiniėje srityje. Pažymė- tina, kad R. Mažeikaitė jau baigė rašyti savo disertaciją iš Lietuvos istorijos ir š. m. balandžio 9 d. ją gins Fortha- mo un-te Niujorke. Popietei va- dovavo paskaitų komisijos pirm. kun. P. Dilys. Jam buvo džiugu matyti gausią auditori- ją — per 300 klausytojų. Pasta- rieji po paskaitos vaišinosi kava ir dalinosi paskaitos ispū- dziais.

Vokiečių laikraštis "Deut- sche Presse", leidžiamas To- ronte, Vasario 16 proga (1987. II. 11) išspausdino ilgoką straipsnį "Zum Unabhaengig- keitstag Litauens". Jo auto- rius — dr. Olگرد Aule, estas, gyvenantis Vokietijos Miun- chene. Jis yra pirmininkas Baltiečių draugijos Vokietij- joje. Prie labai gero straips- nio pridėta buvusio paskuti- nio Lietuvos prezidento A. Smetonos nuotrauka. Už tokį straipsnį vertėtų padėkoti laikraščio redakcijai ("Deut- sche Presse", 455 Spadina Ave., Suite 303, Toronto, Ont. M5S 2G8).

Iš okupuotos Lietuvos To- ronte yra gauti keli spalvoti atvirukai su Vilniaus bei Tra- kų vaizdais ir įrašais tik rusų ir anglų kalbomis. Nėra jokio lietuviško įrašo. Atvirukai iš- leisti Maskvoje "Plakat" lei- dyklos 1984 m., spausdinti "Krasnyi proletarii" spaus- tųve. Nuotraukos — V. Polia- kovo. Pažymėtina, tai kad įra- suose aiškiai matyti lenko ran- ka. Pvz. toks įrašas: "Atheism Museum of the Lithuanian SSR (the former St. Kasimir Polish — Roman Catholic Church)." Štai kitas įrašas: "Vilnius. The Ensemble of Po- lish — Roman Catholic Churches of St. Ann and Bernar- dinsky". Ant atviruko su Vil- niaus katedros nuotrauka iš- spausdintas platus propagan- dinis paaiškinimas vien rusų kalba. Tai ženklai, liudijan- tys sovietinę rusinimo politi- ką, siekiančią rusų kalbos išgalėjimo Lietuvoje ir lie- tuvių kalbos išstūmimo.

Visais kelionių reikalais kreiptis: **V. BAČĖNAS** tel. 533-3531 nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v. tel. 245-9990 nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.

1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL.B.
atidarė savo raštinę

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St.W., Suite 201 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-4319
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT — PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL Tel. 535-2331
THE SIGN OF DISTINCTION arba 537-2869

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukštė.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Paskaitų serija "Krikščionybė Lietuvoje"

Trečioji paskaita

prof. JULIAUS SLAVĖNO:
"Reformacija Lietuvoje ir jos
pėdsakai"

kovo 29, sekmadienį, 5 valandą po pietų,
Prisikėlimo parapijos salėje

Ketvirtoji ir paskutinė serijos paskaita —
prof. VYTAUTO VARDŽIO:

"Krikščionybė lietuvių tautos gyvenime"

balandžio 5, sekmadienį, 5 valandą po pietų,
Prisikėlimo parapijos salėje. Visus kviečiame dalyvauti!

Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje
paskaitų komisija

TORONTO

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos — kovo 19-22 d.d. Vedėjas — kun. V. Pikturna iš JAV. Rekolekcijos prasidės kovo 19, ketvirtadienį, 11 v.r. Mišiomis, konferencija — pamokslu ir Kryžiaus keliais, 7 v.v. — Mišios ir pamokslas ir Kryžiaus keliai; šeštadienį, 11 v.r. — Mišios, pamokslas ir Kryžiaus keliai, 5.30 v.p.p. — Mišios ir pamokslas; sekmadienį — reguliaria tvarka. Autobusų rekolekcijų dienomis veš maldininkus Anapilio ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio rytais iš Islingtono požeminio stoties 10.30 v.r. — Religinės šalpos popietė — kovo 22, sekmadienį po 11 v.r. Mišių, didžiojoje Anapilio salėje. Pajamos skiriamos Lietuvos tikintiems šelpti. Meninę programą atliks pianistas V. Pacevičius ir poetė A. Totoraitienė. Bilietus išsityti pas S. Kalūžienę tel. 270-9826 arba A. Miklovaitienę tel. 249-9493. Visus dalyvauti kviečia Kat. moterų dr. ja.

— Sekmadieniais galima pietauti parapijos salėje po 9.30 v.r. ir po 11 v.r. Mišių. Maistą paruošia J. Bubulienė.

— A. a. Jadvyga Pikšilingienė iš Wasagos palaidota 1987 m. kovo 13 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga.

— Pakrikštyta Alena-Karolė, Edvardo ir Karolės Mozūraičių dukrelė, 1987 m. kovo 7 d.

— Mišios už a.a. Stasį Kvietinską — balandžio 1, trečiadienį, 10 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje.

— A. a. Klemensas Liutkus palaidotas kovo 16 d. lietuvių kapinėse.

— Paukojo: religinei Lietuvos šalpai \$100 — J. Arštikaitis, \$10 — I. Ross; parapijai \$50 — I. Ross; Motinos Teresės labdarai \$100 — B. Galinienė.

— Mišios kovo 22, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v.r. — už a.a. Juozą Vaskevičių.

Išganytojo parapijos žinios

— Kovo 15 d. pamaldose buvo prisimintas Jonas Kelertas, 88 m., miręs 1987 m. vasario mėn. Čikagoje.

— Kovo 22 d., 9.45 v.r., pamaldos su Šv. Vakariene.

— Kovo 29 d. pamaldos 9.45 v.r. Bus įvesdinta nauja parapijos taryba ir savo pareigas. Posėdyje kovo 11 d. tarybos nariai pasiskyrė pareigoms: E. Steponas — pirmininkas, E. Bartminas ir G. Šernas — vicepirmininkai, M. Dambrienė ir E. Delkuvienė — sekretorės, J. Novog — izdininkas, E. Pamataitis ir V. Stanaitis — ūkvedžiai, A. Šernaitė — jaunimo reikalams, I. Šturmienė — socialinei veiklai, V. Dauginis — atstovas Toronto liuteronų taryboje, E. Varden — narys.

— Parapijos choras renkasi pirmadieniais, 7.30 v.v., parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— Valdybos posėdis — kovo 26 d., 7.30 v.v.

— Visuotinis LN ir "Labdaros" narių susirinkimas — kovo 29 d., 2.30 v.p.p.

— Pagerbiant a.a. Algį Puterį, pasiūsta auka Toronto Maironio mokyklai \$100; pagerbiant a.a. seselę Michaelę, pasiūsta auka Vaikų darželio remontui \$100 ir seselėms \$50.

— Svečių knygoje pasirašė Ona ir Vytautas Jokūbačiai iš Klivlando.

— Toronto LN ir "Labdaros" 1986 m. apyskaitos ir metinio susirinkimo pranešimas buvo nariam išsiųstas kovo 13 d. Nariai, negavę šio pranešimo, prašomi kreiptis į LN tel. 532-3311 arba raštu, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6.

— REIKALINGA PRIEŽIŪRA dviem vaikams — vieno mėnesio ir dvejų metų pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį maždaug nuo 9 v.r. — 5 v.p.p. Bloor-Prince Edward rajone Toronto. Suinteresuotos prašomos skambinti telefonu 239-8086.

Prof. JULIUSAS SLAVĖNAS, istorikas, skaitys paskaitą "Reformacija Lietuvoje ir jos pėdsakai" Toronto Prisikėlimo parapijos salėje 1987 m. kovo 29, sekmadienį, 5 v.p.p. Paskaitą rengia lietuvių visuomenės Lietuvos krikščionybės komiteto paskaitų komisija

Prisikėlimo parapijos žinios

— Metinės rekolekcijos, kurias ves kun. dr. T. Žiuraitis, OP, prasidės balandžio 6 d., 9.30 v.r. ir tęsis iki balandžio 12 d.

— KKK moterų dr. jos Prisikėlimo parapijos skyrė naujai išrinkta valdyba: pirm. P. Saplie, vicepirm. — R. Slapšienė, izd. G. Šutienė, sekr. L. Murauskienė, koresp. A. Škėmienė, socialiniam reikalams K. Janulaitienė, D. Keršienė, O. Marcinkevičienė, parengimams — B. Prakapienė, N. Sliuvinienė.

— Gavėnios penktadieniais mūsų šventovėje 7 v.v. einami Kryžiaus keliai ir laikomos Mišios.

— Pirmajai Komunijai besirušiančių vaikų tėvų susirinkimas — kovo 29 d., 11.15 v. muzikos studijoje.

— Kovo 13 palaidota a.a. seselė Michaelė Brizgytė, 73 m.

— Metinė parapijos vakariene kovo 22 d., 5 v.p.p., parap. salėje.

— "Growth in Faith" — seminaro tema anglų kalba. Jis vyks sekmadieniais po 9.20 v.r. Mišių Parodų salėje ar muzikos kambaryje. Tas pats seminaras lietuvių kalba vyks šventovėje trečiadieniais 7.30 v.v.

— Vaikų Mišios — balandžio 12, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Po Mišių — vaikiškos Parodų salėje. Jaunos šeimos kviečiamos dalyvauti.

— Jaunų šeimų stovykla "Kretingos" stovyklavietėje jau pilna. Ji bus š. m. pirmą rugpjūčio savaitę. Dalyvaus 32 šeimos, kurių trečdalis iš JAV.

— Jaunų šeimų išvyka į Toronto salas — gegužės 23, šeštadienį. Taip pat bus išvyka į "Second City" teatrą vakarienei ir programai. Galintys prisidėti prie tos išvykos ir priimti nakvynę iš kitur atvykusias šeimas prašomi pranešti p. Kušlikienei 769-2321 arba p. Bušinskienėi 842-6524.

— Parapijai aukoj: \$4,000 — a. a. Bronius Pačauskas (testamentu); \$450 — A. M. Žižiai; \$250 — V. T. Gražuliai; \$100 — A. Giedraitis, P. Kudreikis; \$50 — I. V. Biskai, O. Mitalienė, K. Pivoras; relig. šalpai: \$200 — A. J. Rakauskas; \$100 — O. Beniušienė, A. Katalienė, M. S. Meškauskai, V. Montvilas, J.A.S.; \$60 — A. Morkėnas; \$50 — R. Girdauskaitė, A. Lediene, O. Mitalienė, J. Rimšaitė; pranciškonų kliriku fondai: \$150 — V. Šlapkauskas; \$100 — V. Urbonas; vargonų vajai: \$100 — A. Čiužas, A. G. Stankai.

— Mišios kovo 22, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Giedrą ir jo šeimą, 9.20 v.r. — už a.a. Vytautą Vingelį, 10.15 v.r. — už a.a. Tomą Prakapą, Bronių Matusevičių, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Mykolą Valadką.

— Torontiškis Jurgis Strazdas išvertė iš anglų kalbos knygą "Raktiniai klausimai apie Kristų". Ją išleisdino "Krikščionis gyvenime" leidykla Putname, JAV-se. Knygos autorius yra Joseph A. Fitzmyer, SJ, Šv. Rašto profesorius Amerikos katalikų universitete Vašingtone.

— IŠNUOMOJAMAS dviejų miegamųjų butas suaugusiems. Skambinti tel. 763-3686 Toronto.

Maloniai kviečiame atsilankyti į **LIETUVOS RELIGINĖS**

ŠALPOS POPIETĘ

(Gavėnios rekolekcijų užbaigos proga)

kovo 22, sekmadienį, 12.30 val. po pietų, didžiojoje Anapilio salėje.

- Tai diena pritaikyta tema kalbės kun. Vytautas Pikturna, rekolekcijų vedėjas.
- Meninę programą atliks pianistas Vytautas Pacevičius ir poetė Aldona Totoraitienė.
- Pietus paruos J. Bubulienė.

Bilietus-kvietimus (\$12 asmeniui) prašome išsityti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis užsisakyti pas Stasę Kalūžienę tel. 270-9826, Adą Miklovaitienę tel. 249-9493. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia — KKK draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

Š.m. kovo 28, šeštadienį, rengiamas Lietuvių namų vyrų būrelio veiklos

**dešimtmečio
minėjimo
sukaktuvinis**

VAKARAS - BALIUS

Programą atliks sol. **Vaclovas Povilonis** ir trio.

Vakarienę su šampanu ir kitais gardumynais paruos **Vytautas Birštonas**.

Bilietas — 13 dol. Platina: A. Sukauskas, tel. 244-2790 ir V. Kulnys, tel. 769-1266.

Veiks baras savikaina, muzika, loterija ir t.t. Kokteiliai — 6 v.v., vakariene — 7 v.v.

Būrelio nariai ir artimieji maloniai kviečiami dalyvauti.

LN vyrų būrelio valdyba

Ryšium su Lietuvos krikščionybės sukaktimi

š.m. balandžio 12, sekmadienį, 1.30 valandą po pietų,

**Anapilio
salėje
rengiamas**

KONCERTAS

PROGRAMOJE:

solistė **Marytė Bizinkauskaitė**,

solistė **Slava Žiemelytė**,

lėjimas — \$6.00. Po koncerto — kavutė.

Pelnas skiriamas Religinei Lietuvos šalpai.

Koncertą rengia ir visus dalyvauti kviečia — **Anapilio parapijos tarybos kultūrinė sekcija**

smuikininkė **Regina Bankienė**,

fleitistas **Tomas Regina**,

akompaniatorius **Jonas Govėdas**.

Muzikinė kanadiečių jaunimo organizacija "Youth and Music Canada" rengia jauno

akordeonisto **Leonardo Turne** vičiaus koncertą š. m. kovo 21, šeštadienį, 9.30 v. ryto, Roy Thompson Hall, 60 Simcoe St.

Koncertas skiriamas vaikams 3-7 metų amžiaus. Bilietų kaina vaikams — \$3.50, suaugusiems — \$6.50. Gaunami Roy Thompsono salės kasoje (tel. 593-4828). Tą pačią dieną, 11 v.r., bus kitas koncertas, bet jo bilietai jau išparduoti.

Leonardas Turne vičius yra gimęs Stoney Creek, Ont., baigęs muzikos ir pedagogikos fakultetą Toronto un-te, muzikos konservatoriją — Danijos Kopenhagoje. Yra koncertavęs Islandijoje, Skandinavijoje, Britanijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, JAV-se ir CBC radijo programose "Les jeunes artistes". Jis yra laimėjęs visą eilę tarptautinių premijų.

Toronto lietuvių pensininkų skaitymo būrelis pradeda savo savaitinius susirinkimus kovo 25, trečiadienį, 10.30 v.r., klubo patalpose. Įėjimas iš kiemo. Kviečia visus atsilankyti.

Trečioji paskaita serijos "Krikščionybė Lietuvoje" bus kovo 29, sekmadienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Ją skaitys prof. J. Slavėnas iš Buffalo tema "Reformacija Lietuvoje ir jos pėdsakai". Rengėjai kviečia visus tautiečius dalyvauti.

Baltiečių veteranų lyga Kanadoje kviečia metinį savo narių suvažiavimą š.m. balandžio 4, šeštadienį, 1 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose. Numatyta plati programa. Pagrindinių kalbėtojų pakviestas senatorius dr. S. Haidas. Lygai pirmininkauja St. Jokubaitis. Suvažiavime tikimasi sulaukti žymių svečių.

Plačios apimties koncertas įvyks balandžio 12, sekmadienį, 1.30 v.p.p., Anapilio salėje. Programą atliks: sol. M. Bizinkauskaitė, sol. S. Žiemelytė, smuikininkė R. Bankienė, fleitistas T. Regina, akompaniatorius J. Govėdas. Bus duetai iš operų, instrumentalistų trio ir t.t. Koncertą rengia Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūrinė sekcija.

Prof. R. Vaštokas, dėstantis antropologiją Trento un-te, kovo 15 d. išvyko Britanijon dviem savaitėm. Ten jis pakviestas skaityti paskaitą svarstybose "Prievartinė repatriacija po II D. karą". Svarstybos bus Oksfordo un-te š. m. kovo 20-22 d.d.

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 22, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygtutes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams kovo 22 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Birutė Jankauskienė
Stasys Grigaliūnas
Eugenijus Rovas

Kandidatus gali siūlyti du pilnatiesiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formos galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, ad-resuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

SHANNON FLORIST LTD. gėlių krautuvė
Savininkė **LINDA MacDONALD**
357 Jane Street, Toronto, Ontario
M5S 3Z3. Tel. 766-2367

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė **V. SIMINKEVIČIENĖ**.
MENISKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 767-9372.

JIEŠKAU PIRKTI pirmo ir antro tomo Br. Kvickio veikalo "Mūsų Lietuva". Rašyti: K. Čerškus, R.R. No. 1, Emsdale, Ont. P0A 1J0 arba skambinti telefonu (705) 636-7464.

FOTOGRAFAS
Dara nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite — **JAUNIS BAKEVIČIUS** telefonu 766-1498 Toronto.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėles, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

MONTREALQUE

Kanados lietuvių katalikų centro atstovų suvažiavime Toronte dalyvavęs Albinas Blaundžiūnas, Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Montrealyje narys, padarė pranešimus apie montrealiečių darbus, jų projektus ir pakvietė vysk. P. Baltakį į mūsų Lietuvos krikščionybės iškilme š. m. gegužės 23 d. Be to, jis pakvietė solistus — Šv. Verikaitį ir S. Žiemelytę dalyvauti kantatoje "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva". Paremti kantatą lėšomis paprašė Kanados lietuvių fondą.

Naujasis Šv. Kazimiero parapijos komitetas įrengė salėje naują, patogų bufetą, sutvarkė visas kėdes ir stalus. Komitetui pirmininkauja Kazimieras Rašytinis. Šv. Onos ir Šv. Elzbietos draugijos nupirko dvi dailias kėdes jaunavedžiams.

Lietuvos krikšto sukakties iškilmėje gegužės 23 d. bus krikštijami naujagimiai. Šeimos, planuojančios savo kūdikių krikštą, kviečiamos pasinaudoti ta diena. Krikšto apeigas atliks vysk. P. Baltakis. A.Š.

"Pavasario" choro mergaitės nuosekliai kaupia pinigų savo

istuštėjusiam izdui papildyti. Po sėkmingo čiuožimo maratono, įvykusio prieš dvi savaites, kovo 8 d. parduotinėje savo (o gal ma myčių?) keptus gražius ir skanius pyragus bei tortus su kava. Atrodo, kad žmonės jų pastangas nuosirdžiai parėmė.

Putnamo seselių namų vyresnioji seselė M. Teresė ir seselė M. Bonifacija keliom dienom buvo atvykusios į Montrealį.

KLK Moterų dr. jos Montrealis skyrus savo veiklos 35 metų sukaktį minės rugsėjo 20 d. AV parapijoje. Po iškilmingų pamaldų seks akademinė dalis ir koncertas, kurį atliks sol. Gina Čapkauskienė, sol. Rimas Strimaitis ir muz. Jonas Govėdas.

Artimiausiu laiku — balandžio 5, sekmadienį, po pamaldų pasesės šaukiamas draugijos susirinkimas, kurio metu seselė M. Margarita mielai sutiko skaityti paskaitą. Nares ir viešnios bei svečiai kviečiami dalyvauti.

A. a. Kazimieras (Charles) Radec kas, 83 m. amžiaus, mirė kovo 3 d. Palaidotas kovo 6 d. iš St. John Brebeuf šventovės Lachine kapinėse. Liūdi žmona, duklė, keturi vaikaičiai ir kiti gimines. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$19,000,000; REZERVAS — VIRŠ \$600,000.

MOKA UŽ:		
Certifikatus	7 3/4%	Taupymo — special. 5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr. 5 1/4%
1 metų	7 1/2%	Taupymo — kasdienines 4 1/4%
180 d. - 364 d.	7 %	Einamos sąsk. 4 1/2%
120 d. - 179 d.	6 3/4%	Pensijų — RRSP — term. 8 1/4%
30 d. - 119 d.	6 1/2%	Pensijų — RRSP — taup. 6 %

IMA UŽ:
Neklin. turto nuo 9 1/2%, asmenines — nuo 10 1/2%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS		
	1475 De Seve	Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	—
		10.30 — 12.30

PRANEŠIMAS
Pranešame, kad **TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ** ir **LABDARA FOUNDATION** narių **metinis-visuotinis susirinkimas**

šaukiamas 1987 m. kovo 29, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija prasideda 1.30 valandą po pietų.

- SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ**
1. Susirinkimo atidarymas
 2. Prezidiumo sudarymas: a. susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
 3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
 4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. izdininko, c. statybos ir remonto komisijos, d. visuomeninės veiklos, e. švietimo fondo "Labdara"
 5. Revizijos komisijos pranešimas
 6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
 7. Diskusijos dėl pranešimų
 8. 1986 m. apyskaitų tvirtinimas
 9. 1987 m. sąmatos tvirtinimas
 10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
 11. Valdymo organų rinkimai: a. valdybos — 4 narių, b. revizijos komisijos — 1 nario
 12. Einamieji reikalai
 13. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių namų valdybą bus pirenkami keturi nariai. Iš valdybos išeina: dr. E. Birgiolas, V. Dauginis, dr. J. Slivinskas, V. Šimkus. (revizijos komisiją bus renkamas vienas narys, iš kurios išeina V. Vaitkus.

Lietuvių namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-tės raštišką sutikimą. Tam tikslui yra paruošti specialūs blankai, kuriuos nariai gali gauti LN raštinėje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojais, nemažiau kaip du nariai, pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintieji perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporation Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notariui (Notary Public), pristatyti į LN raštinę ne vėliau 1987 m. kovo 26 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštinėje.

Lietuvių namų valdyba